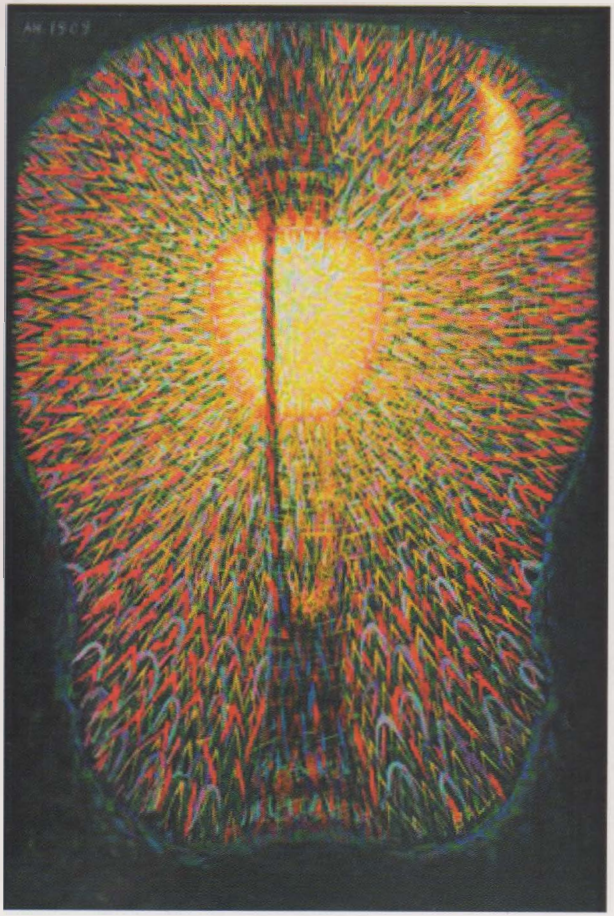
İNCİ AYDIN

DÖNEMEÇ

GERÇEK
SANAT
YAYINLARI

İnci Aydın

Dönemeç

GERÇEK SANAT
YAYINLARI

GERÇEK SANAT YAYINLARI: 267
Öykü-Roman Dizisi:27

Sertifika No:12029

Yayın Yönetmeni: Güngör Gençay
Dönemeç: Öyküler/ Yazan: İnci Aydın/ Kapak Resmi: Giacomo Balla / İç, Kapak Baskısı ve Cilt: Ezgi Matbaası (Sanayi Caddesi Altay Sok. No:14 Çobançeşme-Yenibosna, İstanbul/ Telefon: 0212 4522302- 6945418) / Birinci Basım: Ekim 2011/ Gerçek Sanat Yayınları: Kuledibi, Büyükhendek Cad. No:3 Şişhane-Tünel, Beyoğlu-İstanbul/ yazışma: Posta Kutusu: 935 -80020 Karaköy-İstanbul/ Posta Çeki: 247782/ Telefon: 0212 2520206 – 0212 2434533/ Belgegeçer: 021202454804

ISBN-978-975-360-244-0

Dönemeç

Babam İlhami Yücel Aydın adıyla
tüm aydınlanma sevdalılarına

İnci Aydın

İnci AYDIN, 01.01.1979 tarihinde Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. 1996 yılında İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne girdi. 2000 yılında mezun oldu. Aynı yıl bir devlet lisesinde edebiyat öğretmenliğine atandı. 2000 yılı yaz aylarında kısa bir süre Cumhuriyet gazetesi eğitim servisinde çalıştı. 2002 yılında Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümü, Yeni Türk Edebiyatı bilim dalında başladığı yüksek lisansı, 2005 yılında "Tanzimat Romanlarında Şair Tipleri" başlıklı tez çalışmasıyla tamamladı. 2008 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sanat Tarihi ana bilim dalı "Batı Sanatı ve Çağdaş Sanat" bilim dalında yüksek lisansa başladı. Aynı yıl Türkiye Yazarlar Sendikası üyesi oldu. 2011 yılında "Kuruluşundan 1940'lara Kadar Geçen Sürede Askeri Okulların Türk Resim Sanatına Katkıları" başlıklı tez çalışmasıyla yüksek lisanstan mezun oldu.

İlk yazıları Evrensel gazetesinde yayımlandı. İlk öykülerini bu dönemde yazdı. Öyküleri, eleştirileri ve şiirleri İnsancıl, Yoğunluk, Evrensel Kültür, Patikalar dergilerinde yayımlandı. İlk öykü kitabı "Yabancı" 2003, ikinci öykü kitabı "Yol" 2007 yılında İnsancıl Yayınları'ndan çıktı. Öyküleri Sanat Yaprağı, Ankara, Kar, Akköy, Anafılya ve Türk Dili dergilerinde yayımlanmaktadır.

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ

Kadir kaşlarını çatmış, elleri belinde, yazıcının ekranında beliren yazıyı okuyordu

"Near Empty Red"[1]

Gözünü kıstı. Sağ kaşım kaldırdı. Bir çıkış daha istedi. Bu kez yazıcının ekranında *"Empty Magenta"*** yazıyordu. Gözlerini ekrandaki yazıdan ayırmadan içeriye bağırdı:

- *Neriman?*

Neriman üstünde çiçekli mutfak önlüğü, elinde kepçeyle mutfaktan başını uzattı.

- *Efendim?*
- *Yazıcının renkli kartuşunu sen mi kullandın?*

---

[1] Kırmızı Bitmek Üzere

** Eflatun Bitti

- *Yooo!*
- *Buhar olup uçmadı ya!*
- *Ay ne bileyim Kadir? Açıp baksana*, diyerek mutfaktaki işine döndü.

Kadir kafasını kaşıdı. Yazıcıyı fişten çekti. Kapağını kaldırdı. İçinden düşünüyordu. Bu ne saçma şeydi. Siyah mürekkeple çıkış alacakken bir renkli kartuşun bitmesi buna engel olmamalıydı.

Siyahla sarı kartuşlar ağzına kadar doluydu. Kırmızı da dolu sayılırdı. Bir iki milimetrelik bir azalma ya olmuş, ya olmamıştı. Kartuşları yerine yerleştirirken öfkeliydi. Söyleniyordu.

- *"Allah Allah! Allah Allah! Siyah kartuş dolu. Bu alet nasıl çalışmaz? Kesin beyninde bir sakatlık var."*
- *Neriman!*
- *Ayy yine ne var Kadir?*
- *Sen ıslak bezle toz alırken, sakın bu alete su kaçırmış falan olmayasın.*
- *Ben senin çalışma odana girmiyorum ki toz alırken.*
- *İşte ondan oluyor.*

Neriman ellerini beline koyarak meydan okur bir tavırla:

- *Ne ondan oluyormuş?*
- *Yazıcı ondan bozuluyor.*
- *Neden?*
- *Sen toz almıyorsun bu odada. Makinenin beynine toz kaçıyor. Makine kafayı yiyor.*
- *Pes vallahi Kadir! Bunun da suçlusunu ben yaptın ya, bravo sana. Toz alsan kabahat, almasan kabahat.*

Kadir öfkeyle güldü. Bütün kartuşları tek tek çıkardı. Yazıcıyı aldığı dükkana gidecekti. Bu yazıcıya da amma para saymıştı, yazıcıyı da beğenen Neriman olmuştu. Her kartuşu ayrı bir poşete koyup çantasına attı, giyindi. Mutfağın önünden geçerken Neriman'a ters ters baktı. Her şeyin suçlusu Neriman'dı. Bu tatil gününde ayaklarını uzatıp gazetesini okuyamıyorsa, Neriman suçluydu.

Soluğu bilgisayarcıda aldı.

- *İyi günler!*
- *Buyurun efendim nasıl yardımcı olabilirim?*

Karşısındaki jöleli saçlı, kırmızı kravatlı genç adamı kuşkuyla süzdü Kadir.

- *Geçen gün sizden siyah kartuş almıştım. Belki hatırlarsınız.*

Genç adamın hatırlamadığı her halinden belli oluyordu.

- *Haa, evet hatırladım.*
- *Kartuşu taktım ancak yazıcıdan yine çıkış alamadım.*
- *Hayret! Nasıl olur?*
- *Ben de onu size sormaya geldim.*

Kadir bunları söylerken bir yandan da bez çantasının fermuarını açmış, poşetlere sardığı kartuşları tezgahın üstüne bırakıyordu.

- *Efendim yazıcınız dijital ekran mı?*
- *Evet.*
- *Bir şey yazıyor mu?*
- *Near empty red yazıyor. Bir de empty magenta.*

Satış elemanı hafifçe güldü.

- *"Kırmızı bitmek üzere, magenta bitmiş" demek efendim bu. Kırmızıyla magenta kartuş alacaksınız.*

- *Ben İngilizce öğretmeniyim. Ne yazdığını biliyorum.*

Satış elemanı hafifçe pembeleşmişti. Birden ciddileşti.

- *Pardon.*
- *Bakın bakalım, şu kırmızı kartuşun bitmek üzere bir hali var mı?*

Satış elemanı baş parmağıyla işaret parmağı arasına sıkıştırdığı kartuşu ışığa doğru kaldırdı. Gözlerini kıstı. Sonra Kadir'e döndü.

- *Ama siz bundan kullanmışsınız.*
- *İyi de % 90'ı doluyken, neden yeni kartuş alayım? Böyle saçma şey mi olur?*
- *Şimdi efendim şöyle anlatayım. Bu markalar son teknoloji ürünü olup çok hassas aletlerdir. Herhangi başka bir kartuştaki azalma öteki kartuşları da etkisizleştirmektedir. Yani siz en azından magenta kartuş almalısınız.*
- *Maşallah para konusunda çok hassasmış bu alet.*
- *Anlamadım efendim?*
- *Eflatun kartuş ne kadar diyordum?*

- *30 YTL efendim. Ama tek satamıyoruz.*
- *Hıı?*
- *Firmadan üçlü paketler halinde geliyor. Sarı– Kırmızı- Magenta.*

Kadir'in eli cebinde kalmıştı. Tek gözünü kıstı.

- *Yani siz bana, siyah mürekkebi kullanabilmem için, dolu olduğu halde renkli mürekkep aldıracaksınız öyle mi?*
- *Maalesef efendim.*
- *90 YTL vereceğim öyle mi?*
- *Öyle efendim.*

Kadir, tezgahın üstüne koyduğu poşetleri, hışımla çantasına yerleştirirken, dişlerinin arasından söyleniyordu. *"90 YTL haa! Milleti enayi sanıyorlar. Ah Neriman ah! Bu aleti bana sen aldırdın."*

Eve doğru yürürken Kadir'in öfkesi yatışmıştı. Bir çare düşünüyordu. Birden durdu. Gülümsedi. Gözleri parladı. Kararlı adımlarla evine giden yoldan sağa saptı. Eczaneye girdi. Eczaneden çıktığında gülümsüyordu.

Eve vardığında Neriman'ı ayaklarını uzatmış, gazetesini okur durumda buldu. Kadir'in elindeki poşeti görünce sordu:

- *Ne aldın?*
- *Hiiç. İlaç.*

Neriman kuşkuyla Kadir'i süzdü. Kadir, poşetleri çalışma odasına götürdü. Mutfağa girdi. Gül desenli pembe kahve fincanına içme suyu koydu. Yeniden çalışma odasına gitti. Çıktığında sevinçliydi.

- *Neriman! Nerimaaan!*
- *Ne oldu Kadir?*
- *Gel gel! Bak ne yaptım?*
- *Ne yaptın? Mürekkep mi aldın?*
- *Hayır. 90 YTL verecek göz var mı bende?*

Neriman, Kadir'in çalışma masası üstündeki şırıngayı gördü. Merakla Kadir'in yüzüne baktı.

- *Yazıcıyı kandırdım.*
- *Nasıl?*
- *Kartuşlara su şırınga ettim.*

Neriman eğildi. Yazıcının dijital ekranına baktı.

- *Burada "Don't put water"*[2] *yazıyor.*
- *Saçmalama.*

Kadir boş bulunarak, dijital ekrana baktı. Neriman gülerken Kadir ekrandaki yazıyı keyifle okudu.

- *%100 Normal. Ready to use.*[**]

Sanat Yaprağı Dergisi, Ocak 2010

[2] Su Koyma
** Kullanıma Hazır

BİTİRİM KART

İyi günler!

Loş bir yerden sesleniyorum sizlere. Üstümü örten sararmış muşambadan başka kimsem yok burada. Gerçi komşular çok kötü değil. Ben üçüncü katta yatıyorum. Üst kat Avukat Adil'in. Altımdaki katta Terzi Ali, onun alt katında da Kuru temizlemeci Hasan.

Yakın geçmişimin parlak günlerini düşündükçe yüreğime keskin bir bıçak saplanıyor. *"Nasıl düştüm bu durumlara?"* diyerek üzülmekten kendimi alamıyorum. Halktan insanların yüzüne bakmak, oldum olası canımı sıkar. Düzey sorunu efendim. Gelin görün ki işler çok değişti. Şimdi komşu oldum. Zorunluluk işte. Eeee, insan ne oldum değil, ne olacağım demeli.

Bu kadar yakınmak yeter. Yoksa siz de beni daha sözlerimin başında bırakıp gidersiniz. Madem erken emekli edilecektim, en azından geçmiş günlere saygı duyulup daha özenli davranılabilirdi. Üst düzey bürokratların, millet-

vekillerinin, bakanların bulunduğu bir sayfaya yerleştirilebilirdim. Kuru temizlemeciyle aynı sayfada işim nedir benim?

- *Hadi buyurun.*

Terzi Ali:

- *Amma da kafa ütüledin!*

Geveze Hasan durur mu?

- *Bırak döksün içini. Belki bundan sonra çenesini kapar.*
- *Haklısın...*

Duyuyorsunuz değil mi? Bu avam takımının içinde beş paralık değerim yok. Değerbilmezler.

- *Hoop hop. Lafına dikkat et. Hukuk var. Yasalar var. Eski milletvekilisin diye sesimiz çıkmıyor, kendini bil,* diye gürledi Avukat Adil.

Aslında başta Muzaffer Bey olmak üzere herkese, her şeye kızgınım. Bana sıradan kart muamelesi yapıyorlar. Sorarım size, böyle miydik eskiden? Beni gören ayağa kalkar, ceketinin düğmesini ilikler, yakında bir ayna varsa üstünü başını düzeltir, sahibimi beklerdi.

Nankör Muzaffer! İşleri kendisi hallediyormuş gibi havaya girerdi hemen. Her işini ben gördüm. Yalanım varsa, geçsin karşıma söylesin.

Kendimi tanıtıyordum değil mi? Saygıdeğer efendim, ben bir kartım. Enim 5 cm, boyum 8.5 cm. Görünüşte başkalarından farkım yok. Ama öyle mi ya?

Üstümde sahibimin adı yazıyor. İki yıl önce iktidardaki partinin milletvekili. Tabii, partinin sembolü, sağ üst köşemde duruyor. Işıkları üstüme yayılan bir güneş... Yakamozlar, yıldızlar... Ne bitirimdim gençlikte. Hey yavrum, hey!..

Büyük oğlu askere gidecekti. Hiç unutmam o gün kuralar çekiliyordu. Muzaffer bey beni yolladı. Beni tutan yeni parmaklar, önce hafifçe titredi. Sonra terledi. İsterseniz, hava sıcaktı ondan oldu diyelim. Önemli değil. Önemli olan işin görülmesi. Terlediğini nasıl mı anladım? Bedenime değen tuzlu sıvıdan. Muzaffer Bey'in oğlu askerliğini Doğu'da yapacaktı büyük olasılıkla. En azından ben oraya gelene kadar durum böyleydi. Beni tutan ıslak parmaklar, başka parmaklara teslim etti beni. O da üstümü dikkatle

okudu. Birkaç kez üst üste gözlerini kırptı, yutkundu. Alnını sertçe kaşıdı. Sol elinin baş ve orta parmağı arasına bedenimi kıstırdı. İşaret parmağının da yardımıyla beni çevirmeye başladı. Başımın bu kadar döndüğü başka bir günü bilmem.

Ani bir kararla beni masanın üstüne bıraktı. Birkaç telefondan sonra Muzaffer beyi aradı. Oğlunun kurada İstanbul'u çektiğini söyledi.

İşte o gün, gücümü ayrımsadım.

- *Sen bu işleri görürken*, dedi Avukat Adil'in kartı. *Ben oğlumu Şırnak'ta bir çatışmada yitirdim. Benim gibi kaç aile var, haberin var mı?*
- *Benim suçum ne*, diye itiraz ettim.
- *Ah, karşıma insan olarak çıksaydın, hak hukuk tanımaz, seni bir güzel benzetirdim ya!*
- *Adil bey*, dedi Terzi Ali, *bırakalım döksün eteğindeki taşları. Daha neler çıkacak kim bilir?*
- Muzaffer Batak'a yaptığım iyiliklerin karşılığında aldığım ödülü siz de görüyorsunuz ya.

Ya büyük kız için yaptıklarım. Özel lise, özel üniversite, paralı mastır... Sonrası bununla kaldı mı sanıyorsunuz. Elbette hayır!

Kızımız biraz avanakça olmakla birlikte oldukça hırslıdır. Babasının olanaklarına bir ahtapotmuşçasına sarıldı. Baba, kızının doktora yapıp üniversitede hoca olmak istediğini öğrendiğinde çok şaşırdı. Ama olsundu.

Doktora sınavları sırasında, çiçeklere iliştirilmiş olarak odaya girdim. Bir de ne göreyim... Benimle birlikte birkaç kart arkadaş daha odada bekliyor. Onlar da hocaların adına özel gelmiş hediye paketlerinin üstüne iliştirilmişti. Çiçekçi beni getirirken, kapıda bekleşen, doktora sınavına girecek zavallı öğrencilere baktım.

- *Kimlerin alınacağı belli çocuklar, boşa bekleşmeyin,* dedim ama duyan olmadı.

Kart sahiplerinin yakınlarına şöyle sorular soruldu: *Adın, soyadın nedir? Neden doktora yapmak istiyorsun?* En çok hangi tatlıyı seversin? Sporla aran nasıl? Falan filan...

Öteki adaylara sorulan soruları ne ben anladım, ne de yeni tanıştığım kart arkadaşlar. Anlamsız anlamsız birbi-

rimize baktık. Çocuklar soruları doğru yanıtladıkça jüride-ki hocalar daha da zor sorular soruyor, bu soru-yanıt düel-losu aday bilemeyene dek sürüyordu. Bilemeyen aday, psi-kolojik olarak çökertiliyor, "*Yetersiz, yeteneksiz"* sıfatlarıy-la niteleniyordu.

O an haykırmak istedim. Beceremedim. Kartların vicdanı olur mu demeyin, bir kurt kemiriyordu içimi.

Büyük kız doktorayı kazanmakla kalmadı. Asistan olarak üniversiteye alındı. Asistan alınacakken de benimle bir başka kart arasında ikilemde kalındı. Sonunda beni seç-tiler.

Kuru temizlemeci Hasan'ın kartı:

- *Şimdi anlaşılıyor kızımın "mastırını, doktorasını iyi derecede bitirmesine karşın iş bulamama ne-deni... Hâlâ kadro açılmasını bekliyor. Suratının ortasına tükürmek isterdim ya, alt katında yatı-yorum. Topunuzun canı cehenneme!*

Terzi Ali'nin kartı:

- *Cehennem oldular zaten. Hükümet düştü. Kimse yüzlerine bakmıyor şimdi.*

Avukat Adil'in kartı:

- *Alacaklarını aldılar. Daha ne olsun!*

Atışmalar, haykırışlara dönüştü. Az kaldı, beni linç edeceklerdi. Bu sırada bir el, kahverengi deri ciltli kart defterini açtı.

- *Baba, burada gereksiz bir sürü kart var. Temizleyelim de yer açılsın.*
- *Oldu kızım.*

Kız, kucağında kart defteri, seri biçimde sayfaları çeviriyor, kartlardan bazılarını gelişigüzel çıkartıp halının üstüne atıyordu. Sıra benim bulunduğum sayfaya gelmişti. Kız gözlerini kıstı. Dudaklarını büzdü. Kartlar soluklarını tutmuş, kızın mimiklerine dikkat kesilmişlerdi. Beni çıkartıp ötekiler arasına fırlattı. Diğer sayfalara geçti.

Böylesi daha iyi! Cahil halk! Az kalsın öldüreceklerdi beni. Belki kullanılmış kağıt konteynırına atılırım. Böylece yeniden can bulurum. Kim bilir, bu kez bir bakanın kartı olurum.

İki ay geçti aradan. İnanamıyorum. Nasıl olur? Tuvalet kağıdı rulosunun silindir kartonu oldum. Neyse... Daha kötüsü de olabilirdi.

Ankara Dergisi, Temmuz 2008

CEVHER

Dar odada dört masa vardı. İkişerli biçimde karşılıklı yerleştirilmişti. Cevher ayaklarını sürükleyerek basamakları çıktı. Koridorun sonundaki odaya alışkın adımlarla yürüdü. Kapı kolunu kuvvetlice aşağı çekip kapıyı açtı. Bilgisayar ekranına dalmış arkadaşlarına isteksizce *"Günaydın"* dedi. Onlar da başlarını yarım çevirip Cevher'e baktılar. Pencere kenarında oturan *"Günaydın"* dedi aynı isteksizlikle. Ötekiler oralı olmadı. Cevher, montunu astı. Sandalyesini sıkıntıyla çekti. Oturdu. Saat dokuzu on geçiyordu. Kapı tıklatıldı. İçeriye uzun hırkalı, pembe saçlı, hızmalı, yeşil gözlü bir kız girdi. Mor renkli sırt çantasından birtakım kağıtlar çıkartıyordu içeri girerken. Cevher sert bir ses tonuyla

- *Lütfen dışarı çıkar mısınız*? dedi.

Kız şaşkın ve soru dolu gözlerle Cevher'e baktı.

- *Kayıt olacaktım da... Yüksek lisans*, dedi.
- *On beş dakika sonra gelin. Şimdi liste hazırlıyoruz.*

Kız umutsuzca dışarıya çıktı. Beklemeye koyuldu. Aslında liste hazırlandığı falan yoktu. Birlikte çalıştığı arkadaşları da Cevher'in söylediğine karşı çıkmamışlardı. Bu yalanlar aralarında meşru sayılıyordu.

- *Rektörlükte işimiz var.*
- *Liste hazırlıyoruz.*
- *Henüz sistem açılmadı.*
- *İstatistik bilgilerine ulaşamıyorum.*
- *Sonra gel.*
- *Yarım saat sonra gel.*

Yoksa bunca öğrencinin üstesinden nasıl gelebilirlerdi!

"Daha sabahın körü. Bu kız da nereden çıktı? Daha soluk almadan. Bir sabah çayını içmeden..." başka bir

öğrenci girip kimliklerin gelip gelmediğini sordu. Cevher yanındaki arkadaşına havale etti. O da pencere kenarındakine. Pencere kenarındaki karşısındakine havale etti. O da enstitü müdürlüğüne... Bu yaptıklarına *"top çevirme"* diyorlardı.

Öğrenci işlerinin kapısında öğrenciler birikmeye başlamıştı. Öğrenci belgesi isteyenler, kimlik bekleyenler, kayıtlar, makbuzlar, dilekçeler, formlar, ders seçimleri...

- *Off*, dedi Cevher, *ağrı kesicisi olan var mı?*

Kemal:

- *Sen ağrı kesici bağımlısı oldun galiba*, dedi çekmecesinden ağrı kesici kutusunu çıkartırken. *Daha gün başlamadı bile.*

Henüz ağrı kesicisini içmeden az önceki pembe saçlı kız yeniden geldi. Saat dokuzu yirmi geçiyordu.

- *Şeyy,* dedi, *kayıt...*

İşte şimdi sinirlenmişti Cevher. Saatine baktı. Erken gelmişti kız. Hem bu ne biçim saçtı böyle. Bir de yüksek lisansa mı kayıt olacaktı. Ben olsam kapıdan

içeri sokmam, evime hizmetçi diye almam diye geçirdi içinden. Nasılsa belgeleri tam olamazdı. Mutlaka bazı eksikler çıkacaktı. Oturdu sıkıntıyla. Kız şeffaf dosyayı uzattı. Cevher, bir yandan gerekli belgeleri söylüyor, bir yandan da önüne kondukça denetliyordu.

- *İkametgah?*
- *Tamam.*
- *Fotoğraf?*

Hızla saydı.

- *Burada sekiz tane var. 10 tane olması lazım.*
- *Orada olması lazım. Belgelerin arasına karışmıştır.*

İkametgah fotokopilerinin arasından iki vesikalık fotoğraf düştü yere. Cevher üzülmüştü.

- *10 adet. Tamam.*
- *Nüfus cüzdanı sureti.*
- *Tamam.*

Galiba eksik yok, diye düşünürken:

- *Mezuniyet belgenizin aslı yok mu?*

Bu soruyu zafer kazanmış bir komutanın yenilgiye uğrattığı ordunun komutanına sorduğu

- *Savaşacak gücün var mı?* sorusuna benzetti.

Kız:

- *Ama bu noter onaylı sureti,* dedi telaşla. *Bakın,* dedi işaret parmağıyla mavi mühürlü bir yeri işaret ederek*: "Aslı gibidir" yazıyor.*

Cevher büyük bir rahatlıkla:

- *Aslını getireceksiniz*, dedi. Belgeleri kıza verdi. Kızın bundan sonra söylediklerini dinlemedi. *Yarın kaydolursunuz*, diyerek kestirip attı.
- *Ders seçimi için gelenler internetten ders dolum çizelgesi alacak,* dedi karşı masadaki Kemal. *Boşuna beklemeyin burada. Dersler de yazılı.*
- *Lütfen dilekçenizi dışarıda yazar mısınız?*
- *Kapattık öğleden sonra gelin.*
- *Şu an liste yapıyoruz.*
- *Sistem kilitlendi.*

Uzun saçlı bir erkek öğrenci elindeki keman kutusunu masanın üstüne bırakarak:

- *Dersleri nereden seçiyorum*? diye sordu.

İşte bir züppe daha, diye içinden geçirdi Cevher.

- *Mavi dosyadan seçebilirsiniz. Eşyalarınızı masaya koymayın.*
- *Dersler burada mı* diye sordu yeniden genç.

Cevher çarpık bir şekilde gülümseyerek ellerini pantolonunun ceplerine soktu.

- *Hayır*, dedi *derslerin adı yazıyor yalnızca orada.*

Genç umursamadı. Cevher'inse keyfine diyecek yoktu. İçinden

*"Üniversite okuyor ama daha doğru düzgün cümle kuramıyor."*dedi.

- *Fotoğraf eksik.*
- *Bunun fotokopisini çektirip bölüm başkanına imzalattırın.*
- *Bu olmaz.*
- *Dışarıda liste var. Oradan adınıza baksanıza kardeşim. Burası danışma mı?*

Cevher, montunu sırtına geçirirken daha öğrencilerle uğraşması gereken dört koca gün, otuz iki sa-

at, bin dokuz yüz yirmi dakika olduğunu düşündü. Bu dakikaları montu yerine sırtına geçirmişçesine, kamburu çıkmış yürüyordu.

Sanat Yaprağı Dergisi, Haziran 2009

DEDİKODU

Otobüs durağında ikili üçlü kümeler laflıyor, arada bir yola bakıyordu. Kadıköy otobüsü 15 dakika gecikmişti. Olağan bu durum, hiçbir yolcuda tepki yaratmıyordu. Duraktaki yolculardan biri heyecanla:

- *İşte geliyor,* dedi.

Bekleşenler konuşmalarını keserek otobüse baktılar. İçlerinde gizliden gizliye *"kim önce binecek?"* kaygısı vardı. İnsanlar birbirlerini yan gözle süzüyor, öbürünü bir insan olarak değil, boş koltuğu kapacak rakip olarak görüyordu. Portakal renkli, tozlu otobüs Mayıs sıcağında oflaya puflaya ağır hantal gövdesini durağın yanına bıraktı. Yükünün ağırlığından bıkmışçasına *"Puff"* diye bir ses çıkardı.

Otobüs ağzına kadar doluydu. Ayakta duranlar, henüz binmekte olanlara ters ters baktılar. Uzun yolculuk boyunca daha da rahatsız olacaklarını anlayıp derin bir sıkıntı duydular. Şoför:

- *Arkaya ilerleyelim beyler. Boşlukları doldıralım*, diye bağırdı.

Çobanın dürtmesiyle hareket eden koyunlar gibi, insanlar ağır ağır ilerledi. Bütün pencereler açıktı. Yine de ekşi bir ter kokusu otobüsü doldurmuştu. Kimileri aldırmıyor, kimileri yüzlerini buruşturuyordu. Otobüs o kadar sıkışıktı ki, ani bir frende bile kimsenin düşmesine olanak yoktu. Otobüs Edirnekapı durağına geldiğinde yolcular durakta bekleşen kalabalığı görüp iyice sıkıldılar. Yolculardan biri:

- *Yok artık, pes! Bu insanlar nasıl binecek*, dedi.

Öteki:

- *Başımın üstünde biraz yer vardı.*

Şoför, uyarı düğmesine bastı.

- *Evet, ilerleyelim. Geriye doğru ilerleyelim beyler!*

Yolcular söylene söylene ilerledi. Orta kapının merdiven boşluğunda iki üniversiteli ayakta duruyordu. Seyhan ve Refik hemşeriydi. Seyhan, yanlarından birer ikişer geçen yolculara bakıyordu. Şoför uyarı düğmesine yeniden bastı. Kapılar açıldı. Üç çevik kuvvet polisi, iki arkadaşın bulunduğu merdiven boşluğuna çıktı. Otobüs hareket etti. Seyhan, Arapça kısık bir sesle

- *Baksana oğlum, polislerle kıç kıça gidiyoruz*, dedi.
- *He ya*, dedi Refik. *Dün bizi alanda görselerdi, coptan anamızı ağlatırlardı.*
- *Yok be şunlara baksana. Gariban bunlar da bizim gibi. Yoksa otobüste işleri ne?*
- *Garibanlıktan değil oğlum o, bedavacılıktan. Bunlar bilet falan da atmıyor.*
- *Şu surata bak. Doğru söylüyorsun. Okuyamayan polis oluyor zaten...*
- *Tabii oğlum*, dedi Refik. *Ben bunların ciğerini bilirim. Bunlardan uzak duracaksın.*

Polislerden biri öfkeyle karışık bir şaşkınlık içinde Seyhan'a baktı. Seyhan kuşkulanmıştı.

- *Söylediklerimizi anlıyorlar mıdır sence?*

Refik'in alnı kırıştı. Başını o yana çevirmeden, yan gözle onlara baktı.

- *Yok yok... Bunu da nerden çıkardın*? derken içlerinden birinin kulak kabartmış olduğunu sezdi. *Belki de...* dedi sıkıntılı.

Seyhan tek kaşını kaldırdı:

- *Belki de? Nee?*
- *Dediklerimizi anlamış olabilirler.*
- *Nasıl?*
- *Bunların içinde Arapça bilenler de var.*
- *Bak şurdaki var ya...*

Seyhan aniden yüzünü polislerden yana çevirdi. Refik Arapça küfretti. Sonra yine Arapça devam etti.

- *Yavaş oğlum, anlayacak.*
- *Doğru ya, bize dik dik bakıyor. Ayyyy!*
- *Heyecanlandığını belli etme!*

Polislerden biri iki arkadaşa döndü. Refik'le Seyhan onun döndüğünü görmemiş gibi dışarıyı izliyordu. Refik ıslık çalmaya bile başlamıştı. Polis Türkçe:

- *Nerelisiniz siz?*

Seyhan'ın başından aşağı kaynar sular dökülmüştü. Dün 1 Mayıs'ta attığı sloganlar, az önce söyledikleri... Derin bir offf çekti içinden. Refik daha soğukkanlıydı.

- *Hatay... Siz?*
- *Anlamıştım. Ben de.*
- *Neresinden?*
- *Reyhanlı. Siz?*
- *Samandağ.*
- *Öğrenci misiniz?*
- *Evet.*
- *Siz bizim deminden beri konuştuğumuz...*
- *Evet anladım,* dedi ses tonunu kalınlaştırarak. Seyhan'a *"ipiniz elimde"* diyormuş gibi geldi.
- *Bir dil, bir insandır, derler.*
- *Semir Selvioğulları'nı tanır mısın?*
- *Evet.*

- *Asker arkadaşımdır. Geçen yıl Şırnak'ta birlikteydik. Selam söyle.*
- *Söylerim. Kim diyeyim?*
- *Reyhanlılı Metin dersin.*
- *Peki.*

Mecidiyeköy'de polisler otobüsten indi. Otobüs hâlâ kalabalıktı. Yine de Seyhan ve Refik, otobüsün ferahladığını duyumsadı.

F SORUNU

Uzun, ince, parantez biçimindeki bacaklarıyla paytak paytak ilerliyordu boş caddede Salih. Elleri koyu mavi montunun ceplerindeydi. İnce, kemikli yüzünün ortasında bir domatesi andıran kırmızı burnundan dumanlar çıkıyordu yokuşu tırmanırken.

Bereket Kasabı'nm önü, aç kedilerle dolmuştu yine. Salih, içlerinden tombul, hımbıl olanını köydeki anasına benzetti. Gülümsedi. Ayağının ucuyla yamuk yerdeki pet

şişeyi, bir tekmede savurdu. Şişe, çöplerin yığılı olduğu duvar dibine uçtu.

-Gol gol, goool...sayın seyirciler," dedi Salih.

Kendi kendine yüksek sesle konuşan bu adama, yanından geçen eli çantalı bir memur yan yan baktı. Salih bunu gördü. Gülümsedi. Sağ elini cebinden çıkarıp, berenin altına soktu. Saçlarını karıştırarak kaşıdı sertçe. Üşüyen elini yumruk yaparak ağzına götürdü. Hohladıktan sonra yeniden cebine soktu. Adımlarını hızlandırdı. Birkaç dakikanın ardından görev yerine gelmişti. Sakızgülü Sokağı'na...

Karaoğlu fırınının ışıkları yanıyordu. Yanındaki tuhafiyeci hâlâ kapalıydı. Dükkanlar birbirine bitişikti. Hemen yandaki, mezecinin aşçısı Garbis, kepenkleri kaldırıyordu. Salih'i gördü.

- *Günaydın Salih*
- *Günaydın bey amca.*
- *Sabah oloor açoruz, akşam oloor kapooruz. Zaman nasıl geçoor anlamooruz vallaha!*
- *Haklısın Garbis amca.*

Berberin kalfası Hüseyin suyu ısıtmış, sallama çayları fincanların içine yerleştirmiş, Salih'e el ediyordu. Sağına soluna bakarak elleri cebinde, karşı kaldırıma geçti. Hüseyin, Salih'in bu sokakta en çok sevdiği insandı. Sabahları berber Osman gelmeden, karşılıklı çaylarını yudumlamak en büyük keyifleriydi. Çaylarını içerken laflarlardı da şundan bundan.

Salih, dükkana girer girmez ellerini ceplerinden çıkardı. Bir eliyle ötekini kavrayarak yumruk yaptı. Ağzına götürüp hohladı. Isıtmaya çalıştı. Dükkanı açar açmaz, Hüseyin elektrikli ocağı yaktığından içerisi ısınmıştı.

Soğuktan sıcağa geçince Salih'in burnu akmaya başlamıştı. Kolunun yenine burnunu sildi. Hüseyin'e:

- *Kahvaltı ettin mi?*

- *Yok*

- *Dur, ben geliyorum,* diyerek fırladı dükkandan. Soluğu Karaoğlu fırınında aldı. Kasada kimsecikler yoktu. Kasanın gerisindeki geniş mutfak tezgahında, ustalar ekmek yapıyorlardı. Neden sonra içlerinden biri sesli sesli soluyan Salih'i fark etti. Kasaya geldi. Sağ

yandaki sepette bulunan simitler belli ki yeni çıkmıştı. Sıcacıktı. Salih bir milyon uzattı. Eliyle yoklayarak irilerinden iki simit seçti. Ekmekçi para üstünü verirken,

- *Kasada duran yok midur!* diye Karadeniz ağzıyla sordu Salih.
- *Yoktur. Bu saatte gelmezler.*
- *Niye? Fırının sahibi değil mi o?*
- *Eee, iyi ya işte, sahibi olduğundan istediği zaman gelir.*

Salih simitleri dikkatle inceledi. Evirdi çevirdi. Sonunda:

- *Siz yine küçültmüşsünüz bunları.*
- *Biz n 'apalım be oğlum. Patronun emri.*
- *Ona sorsan vallah billah simit aynı, der.*
- *Öyle...*
- *Bu para fazla iki simide ya.*

Usta, gülümseyerek Salih'in yanından ayrıldı. Mutfağa döndüğünde Salih hâlâ söyleniyordu.

Salih, fırından çıkarken üç liseli kız, sokağı çınlatan kahkahalarıyla fırının önünden geçti. Sokağın yüz metre ilerisindeki kız meslek lisesinin öğrencileriydi bunlar. Kızlar, diz üstü gri eteklerinin altına rengarenk çoraplar giymişlerdi. İçlerinden biri kıvırcık, siyah saçlarını jölelemiş; minik, renkli, kelebek biçimindeki tokalarla ensesinde tutturmuştu. Bu tokalardan kurtulan birkaç kıvırcık bukle, kızın gözlerinin önüne düşüyordu. Yüzü sütlü kahve rengi olmasına karşın, boynu apaktı. Makyajı acemiceydi. Boynunu pudralamayı unutmuştu. Gözlerinin altına da siyah kalem çekmişti. Karşıdan karşıya geçen Salih, kıza bakarken az kalsın bir arabanın altında kalıyordu. Şoförün el kol hareketlerinden, uzayan korna sesinden, pek de iyi şeyler söylemediğini anladı Salih.

Ne kadar da güzeldi. Ne kadar da benziyordu köydeki Feridesine. Ona ne olmuştu acaba? "Köyün en güzel kızı. Daha ne olabilir? Ya biri Feride'nin aklım girdiyse?" diye iç geçirdi. Karşı kaldırıma geçtiğinde yanık bir türkü tutturmuştu çoktan.

Nazlı yârdan bugün bir haber geldi/ Eğer doğru ise büktü belimi..."

Türkünün gerisini anımsayamadı. Din din din diyerek türkünün ezgisini söylemeyi sürdürdü. Berber dükkanından içeri girdiğinde Hüseyin:

-Ne o oğlum? Yine mi depreşti özlemin?

Salih beresini çıkartmış, duvardan duvara asılı aynada saçlarını düzeltiyordu.

- *He ya... Az önce formalı bir kız gördüm. Aynı Feride...*
- *Aman oğlum yavaş ol. O kızların hepsi canavar. Adamı çiğ çiğ yerler gözünün yaşına bakmadan vallaha!*
- *Yok canım.*
- *Vallaha!*

Salih, çayını höpürdeterek içti. Simitlerini yediler. Tam bu sırada dükkan sahibi Osman usta, arabasını kapının önüne park etti. Salih onu görür görmez kalktı, kapıyı açtı. Osman Usta, Salih'in omzuna dostça vurarak gülümsedi. Salih, dışarı çıktı.

Kaldırımda yol boyu gezinmeye başladı. Ucuz parfümericinin önünden geçerken, otuzlu yaşlarında, kumral, eli süpürgeli bir kadın dışarı çıkü.

- Günaydın yok mu lan?

- Oooo! Ablacığım, görmedim.

- Çüşşş, beni görmezsin,koskoca dükkanı da mı görmezsin avanak?

- Yok be abla! Dalmışım işte.

- Neyse... Kısa kes tıraşı. Bak sana ne diyeceğim? Bazı şeyler var sana vereceğim. Memlekete gönderirsin diye. Şampuan, sabun falan...

- Abla ödeyemem vallaha...

- Para isteyen mi var? Tanıtım ürünleri bunlar.

Gözleri doldu Salih'in. Beresini kafasına iyice oturttu. Gözlerini saklamaya çalışarak,

- *Sağol*, dedi.

Birkaç ay sonra anasının yanına gidecekti. Onu çok özlemişti.

İstanbul'da dayısının yanında kalıyordu. Sakızgülü Sokağı'nda otopark görevlisiydi. Belediye görevlendirmişti.

Dayısı da belediye de temizlik işlerinde çalışıyordu. Buralara alışmıştı. Sokaktaki arkadaşlarını çok seviyordu. Hele Gönül ablasının yaptıklarını unutamazdı. Bunları düşündükçe içi, esenlikle doluyordu. Yaşına, boyuna, görevine aldırmadan, elleri cebinde seke seke yürüyordu kaldırım boyu. Şimdi de neşeli bir türkü tutturmuştu.

"Oy desinler, desinler/ Vay desinler, desinler/ Seni de bana versinler/ Seni de bana..."

-Hoop? Bu ne hâl oğlum sabah sabah?

Salih'i durduran, Taka Emlak'ın ortağı Numan'dı. Masmavi, iri gözleri; tombul, kırmızı yanakları, rahata alışmış, hımbıl bir görünümü vardı.

-Hiiiç, dedi Salih, neredeyse ağzındaki tüm dişleri göstererek.

- Hadi şu büfeden iki çay kap da gel oğlum. Taze olsun haaa. Benim istediğimi söylersin.

Salih, Numan'ın uzattığı parayı aldı. Getir götür işlerini yapardı. Tabii hatır için.

Söylenenleri yaptıktan sonra Numan'ın kendisine verdiği bahşişi cebine attı.

Gün içinde berber dükkanının yanındaki apartman girişinde dururdu. Giriş merdiveninin basamaklarına oturur, geleni geçeni izlerdi. Hüseyin ara sıra sigara içmeye çıktığında laflarlardı.

Başını göğe kaldırdı. Bulutlar birikmişti. Az sonra başlayacak gibiydi yağmur. En iyisi her zamanki yerine gitmekti. Hasta olup, işinden olmak vardı yağmura yakalanıp...

Saat, sabahın onuydu. Çingene kadın da mezecinin önündeki tezgahına geçti. Rengarenk, çeşit çeşit çiçeklerin bulunduğu kovaları yarım ay biçiminde sıraladı. Bu yarım ayın ortasına da kendisi geçip oturdu.

İşte kilisenin çanları da çalıyordu. Hemen ardından, kız meslek lisesinin melodili zili yankılandı.

Salih, apartmanın girişindeki merdivenlere çökmüştü. Gelip geçeni izliyordu. Merdivenin hemen sağında, gri mermer bir sütun yükseliyordu. Sütunun boyu, apartmanla aynıydı. Buraya, sokaktan gelip geçenlerin rahatlıkla görebileceği bir yer olduğundan gerek, iki afiş asılmıştı. Salih, günlerdir, bu apartman girişinde zamanını geçiriyor olma-

sına karşın afişleri ilk kez fark ediyordu. Çömeldiği yerden doğruldu.

Üstteki afişe, demir parmaklık resmi vardı. Kara puntolarla: **"F Tipine Hayır"** yazıyordu. Resmin altında, F tipine karşı yapılacak gösterinin yeri, tarihi, saati yazılıydı. Salih, bunları yan gözle okudu. Bu sırada, apartmanın önünden geçen, siyah kadife pantolonlu; uzun, dalgalı saçları omuzlarından dökülen, yuvarlak yüzlü bir kız üstteki afişe dikkatlice baktı. Adımlarını yavaşlattı. Durmadı ama. Kaşlarını çattı. Alm kırıştı. Yüzü eski durumuna döndüğünde, adımları da hızlanmıştı.

Salih, alttaki afişle daha çok ilgilenmişti.

Bu, bir resim kursunun afişiydi. Kağıdın tepesinde italik biçimde *"Resim Kursu"* yazıyordu. Yazının hemen altında, eli kalem tutan bir erkek eli resmedilmişti. Bu el, kalemiyle, genç bir kadın yüzü çiziyordu. Genç kadının gözleri saflıkla bakıyordu sanki çevresinde olup bitene. Yüzü orantılı, biçimliydi. Erkek eli, genç kadının henüz çenesini çizmemişti. Salih, bu elin yarım bıraktığı işi tamamlamaya karar verdi.

Köydeki sevdiğini düşündü. Ona da benziyordu hani.

Sonra içinden:

"- Amaaan" dedi. *"Bu kız nerede, Feride nerede...*

On basar buna be, on basar şerefsizim.

Montunun sağ iç cebinden mavi, tükenmez kalemi çıkardı. Önce genç kadının çenesini çizdi. Sonra kaşlarını belirginleştirdi.

Cızzz zıt, cızz zıt cız cız cızz...

Olmuştu işte. Sonra gözlerinin altına üstüne sürme çekti. Gözlerinin rengini koyulaştırdı. Gözleri, koyu bir geceden daha koyuydu Feride'nin. Sağ gözünün altına minik bir ben yaptı. Yalnızca kendisinin görebileceği minik bir ben...

Sonra şunu yazdı: F'ye evet.

Sanat Yaprağı Dergisi, Haziran 2008

GÖZDE İNSAN

Birsen öğretmen, ataması yapıldıktan kısa bir süre sonra şıkır şıkır giysilerle okula geldi. Tabii, hatırlı bir üst düzey bürokratın selamını getirerek. Okul müdürüne özellikle hangi sınıflara girmek istediğini de bir 'rica'yla belirtmişti. Öğretmenlik onun için bir hobiydi.

Zamanla Birsen öğretmenin yakınlık kurmadığı kimse kalmamıştı. Önce avını uzaktan gözlüyor, sonra onun neyle ilgilendiğim saptıyordu. Onun yanına yaklaşıyor, geri çeviremeyeceği biçimde konuşuyordu.

- *Ceketin ne kadar yakışmış.*
- *Okuduğunuz roman kimin? Aaa sürükleyici mi ? Ben de o yazarın filan kitabını okumuştum.*
- *Nasıl bastık golü? Hakem hakkımızı yemeseydi iki tane daha çakardık.*

- *Ne çıktı falınızda? Aaaa şu fincanın köşesindeki at başı değil mi? Ayol senin muradın olacak iki vakte kadar.*

Bu konuşmaların derinleşmesi olanaklı değildi. Böyle bir beklenti içine girenler düş kırıklığına uğrardı. Gözde bir insan olduğundan çoktan başka denizlere yelken açmış olurdu. Laf attığı kişi ona şöyle bir yanıt verdiğinde,

- *Gerçekten okudunuz mu? Ben o eserin kurgusunu beğenmedim. Biraz karışık geldi.*

Birsen öğretmen çoktan başka bir şeyle ilgilenmeye başlamış olurdu. Birsen öğretmenin içtenlikle roman değerlendirmesi yaptığını düşünen kişininse sözleri havada asılı kalırdı. Bir insan, bir nesne ancak onun dikkatini çekebildiği ölçüde önemliydi. Kendisiyle ilgilenilsin diye insanlarla ilgilenirdi. O, hep gözdeydi.

Birsen öğretmen ev gezmelerini çok severdi. Kendi evinde konuk ağırlamak en büyük eğlencesiydi. Şimdiye kadar duyulmamış egzotik yemekler hazırlatırdı. Ünlü bir börekçiden aldığı böreği dilimleyerek tepsiye dizer, "kendi yaptığı" börekle övünürdü. Zaten, konuk ağırlamasının

amacı zenginliğini, becerilerini göstermek, böylelikle çevresindekilerin hayranlığını kazanmaktır.

- *Al hayatım şu küllüğü kullan. Eşim Paris'ten almıştı bu takımı.*
- *Bu terlikleri Amerika'dan almıştım. Üç yıldır giy giy eskimedi ayol.*
- *Ben ev dekorasyonunda sadelikten yanayım. Uzak Doğu'dan geldi bu mobilyalar.*
- *Yalnızca 50 milyar tuttu. Ne ki canım bu para bu devirde.*

Övünme konusunda çok baskındı. Paraya ve onun sağladığı lükse düşkün, bunları elde eden insanlara bön bir hayranlıkla tapınan bir çevre edinmişti. Hatta bir süre sonra onu çevresi oluşturmaya başlamıştı. Çevresi ona ne kadar hayransa, o da yaptığının doğruluğuna o kadar çok inanıyordu.

- *Bu devirde, diyordu, ya paran olacak ya arkan. Yoksa kimse seni adam yerine koymaz.*

Birsen öğretmen, yalnızca kendisi gibi davranıyordu. Bu açıdan bakıldığında "samimi"ydi. Doğru olduğuna inandığı

şeyleri yapıyordu. Sık yinelediği iki söz şunlardı: Zevkler ve renkler tartışılmaz. Her koyun kendi bacağından asılır. Öfkelenince böyle konuşsa da, her insanda kendisine yakın bulduğu bir özelliği ön plana çıkarıyordu. Başlangıçta kişilikleri, davranışları nasıl olursa olsun, onun çevresine girdikten sonra ona benzemeye başlıyordu bu insanlar. Kimisi onun gibi konuşuyordu

- *Ay n 'aber kızlaaar?*

Kimisi onun gibi giyiniyordu. Cafcaflı fosforlu renkler, uyumsuz fularlar, devasa güneş gözlükleri...

Kimisinin konuşmasına da onun jest ve mimikleri egemen olmaya başlıyordu. Alt çenesini geri çekip, gözlerini pörtletiyorlar, bileklerini kıvırarak züppe kadın taklidi yapıyorlardı.

Dev bir mıknatıs nasıl küçük demir parçacıklarını kendisine çekiyorsa, o da çevresindeki insanları öyle kendisine çekiyordu. Sanki herkes ondan bir parça taşıyor ama, kimse onun gibi olamıyordu.

Birsen öğretmenin yaşamı ötekilerden çok farklı değildi. Onun farkı yaşamını allayıp pullayıp başka bir yaşammış gibi göstermesini iyi becermesiydi.

Birsen öğretmenle okul yöneticilerinin arasından su sızmazdı. İsimlerin son hecelerini kesip yanma "o" sesini getirerek ünlerdi. Zeyno, Sedo, Maho... Pek çok kişi onun bu laçkalığına ses çıkarmazdı. Ses çıkarmayanlara çoğunun "iş"ini halletmişti. Birsen öğretmene borçluydular. Kendisiyle yüz göz olmayanlar karşısında yüzünü buruştururdu Birsen öğretmen. Onlar zaten ya ahmaktı, ya da salak.

Derse girdiğinde bile ağzından sakızı çıkarmazdı. Öğrencilerin yaydığı söylentiye göre, bebekken ağzına emzik yerine sakız vermişlerdi. O gün bugün böyleydi.

Birsen öğretmenin giyimi de biraz farklıydı. Kollarını kestirdiği kahverengi kürk ceketini bütün kış üstünden çıkarmazdı. Boynuna fosforlu renklerde fularlar takardı. Boncuktan kocaman küpeleri, kürk ceketinin yakasına iliştirdiği kocaman kırmızı yapma bir gülü vardı. Güneş gözlüğünü bütün kış gözünden çıkarmazdı. Yalnız, sınıfa girerken gözlüğü başının üstüne yerleştiriyordu. Birbiriyle

uyumsuz giysilerin her biri pahalı mağazalardan alındığı için, para bozuk görüntüyü örtüyordu. O bunun farkında değildi. Podyumda yürüyen bir modelden farksızdı. Kazayla üstündeki giysilerden ya da aksesuarlardan biri ucuz bir yerden alınmış olsun. Bunu anlamanın olanağı yoktu. Uyduruverirdi bir mağaza ismi ya da kocasının yurt dışından getirdiğini söylerdi. Ucuz bir şeyi üstünde taşımak onun için utanç nedeniydi. Çevresinde yarattığı bütün etkinin yok olacağını düşünüyordu.

Organizasyon işlerinde de onun üstüne yoktu. Eve falcı çağırmalar, Euro günleri, dansözlü ev eğlenceleri...

Birsen öğretmenin hiçbir şeyi gösterişsiz değildi. Bağıra çağıra konuşurdu. Odanın en uzak köşesinde, sessizce gazetesini okuyan birini, başını sayfaların arasından kaldırarak, bu detone sesin kaynağını aramaya yöneltirdi.

Gülmesi gürültülüydü. Gülmek ve kahkaha atmak arasında fark yoktu onda. Yas tutmak bile onda büyük bir gösterişe dönüşürdü. Büyük amcasının eltisi seksen beş yaşında yaşama gözlerini yumduğunda, okula siyah boğazlı kazak, siyah pantolon, siyah ayakkabılar, yüzünün yarısını

kaplayan son moda siyah güneş gözlükleriyle gelmişti. Saçlarını fönletmeyi unutmamıştı ama. Öğretmenler odasına girer girmez başlamıştı ağlamaya.

Son olarak Birsen öğretmenin, her yerde karşımıza çıkabileceği uyarısında bulunmak gerek. Evde, iş yerinde, tatilde, otobüste, sokakta...

Sizi anlayan gözlerindeki derinliğe iyi bakın. Bu derinlik gibi görünen şey, perspektif kısaltımın ustalıkla kullanıldığı bir tablo olmasın!

İLHAM PERİLERİ

I.

Evden çıkmadan bir ağrı kesici almıştı. Geçen akşamdan beri böyleydi. Kendini toparlayamamıştı bir türlü. Bedeninde bir kırıklık vardı. Soğuk soğuk terliyor, kesik kesik öksürüyordu. Kırmızı atkısını iki kez doladı boynuna. Ellerini ceplerine soktu.

Annesi, evden çıkmaması için yine bir sürü dil dökmüştü. Bilmiyordu ki, bu *"sanatçılar toplantısı"*nın birisini kaçırması, henüz başındayken, kariyerini riske sokabilirdi.

İstiklal Caddesi'nde yürürken, vitrin camlarından birisinde kendi yansımasını gördü. Vitrine biraz yaklaştı. Üç günlük sakalı, içi kızarmış, kısılmış gözleri, gözlerini çevreleyen 0.25 numaralı kemik çerçeveli gözlüğüyle kelimenin tam anlamıyla bir "entel"di.

Popüler edebiyat dergilerinin, gazetelerin; birkaç sayfası okunarak bırakılmış kitapların, öykü karalamalarının bulunduğu kahverengi deri çantası elindeydi. Bu çantanın kendisine ayrı bir hava kattığına inanıyordu. Vitrin camında kendisini hayran hayran izlerken, mağaza sahibi dışarıya çıktı.

- *Buyurun efendim, diğer çeşitlerimiz içerde*, dedi.

Berk Canterli kendisine bakmaktan, vitrinde sergilenenlerin bayan iç çamaşırı olduğunun ayrımına varamamıştı.

- *Teşekkürler, yalnızca bakıyordum*, diyerek oradan uzaklaştı.

Mağaza sahibi, sinek kovalar gibi elini havada savurdu. Küçümseyici bir bakışla dükkanına girdi.

Berk, Nevizade'ye doğru ilerliyordu. Bu akşam Kurşun Kalem dergisi genel yayın yönetmeniyle Kağıt Kozalak dergisinin genel yayın yönetmeni toplantıda bulunacaktı Mahmut'un söylediğine göre.

Ne yapıp etmeli, bu iki edebiyat aristokratını kafalamalıydı. Bu yıl da ödül alamazsa işi yaştı. Geçen yıl

verilen ödül, Kurşun Kalem dergisi editörünün kayınbiraderine gitmişti. Ondan önceki yıl da Köşeli Ayraç dergisinin genel yayın yönetmen yardımcısının uzatmalı sevgilisine. İçinden bir ses, bu yıl ödülü kendisinin alacağını söylüyordu.

Sırtından soğuk terler boşanırken, sigara ve alkol kokan ılık bir koridora girdi. Darbuka sesleri kalbinin atışlarına ritim uyduruyordu sanki. Görmüştü onları. Belli ki içmeye başlayalı çok olmuştu. Heyecanını yenmeye çalıştı. Telaşlı davranması onlarda güvensizlik yaratabilirdi. Hareketlerini denetlemeye çalışarak, cebinden çıkardığı sigarasını yaktı. Derin bir nefes çekti. Dumanı burnundan çıkartırken, ağır adımlarla masaya yaklaştı.

II.

Küçük yuvarlak masaların üstü Yeşilçam'm artistlerinin fotoğraflarıyla süslüydü. İnce bıyıklı Ayhan Işık, takma kirpiklerinin ardından, masum çocuksu, kara gözleriyle bakan Hülya Koçyiğit.

Sefer Benli'nin kıllı, tombul parmaklarının kavradığı buzlu rakı kadehi, yılların oyuncusunun yüzünü kapladı. O sırada garson, masaya kuruyemiş tabağını bıraktı. Tepeleme izmaritle dolmuş kül tablasını yenisiyle değiştirdi.

Sefer Benli işaret parmağıyla tel gözlüklerini düzeltti. Göbeğini sıvazladı. Baş parmağını kemeriyle göbeği arasına soktu. Son günlerde yine fazla kaçırmıştı içkiyi. İyi de *"içmeden bu . oktan hayat çekilir miydi?"* Bedeni her geçen gün daha fazla yağ bağlıyordu. Bu durum Kurşun Kalem dergisi genel yayın yönetmenini zaman zaman depresyona sokuyordu. Bu depresyonlar dergiye, yazılarını yayımlatmak amacıyla gelen güzel çıtırlarla son buluyordu.

Ona göre genç kızların kendisini beğenmesindeki en büyük etken olgun bir yakışıklı olmasıydı. Yoksa yazılarını yayımlatmak istemeleri değil.

Az önce masalarına şöyle bir uğrayan yazar arkadaşının sevgilisindeki hayranlık dolu bakışlar da bunu anlatmıyor muydu?

Keyfi yerine gelen Sefer Benli, kocaman elleriyle çerez tabağını avuçladı. Büyük bir iştahla birer ikişer leblebilerle fındıkları ağzına atmaya başladı.

- *Hooop hoooop*, dedi Bünyamin Kargı. *Abi sen n'apıyorsun yaaa? Daha yemekleri söylemedik. Üç çerez tabağını tek başına gövdeye indirdin.*

Sefer Benli, Bünyamin Kargı'ya ters ters baktı.

- *Sen benim doktorum musun lan dallama!*
- *Dallama senin babandır.*
- *...iktir git!*
- *Sen ...iktir.*

Sefer Benli ile Kağıt Kozalak dergisinin genel yayın yönetmen yardımcısı Bünyamin Kargı, yedikleri içtikleri ayrı gitmez iki arkadaştı. Birbirlerine pek çok açıdan benzerlerdi. İkisi de yaşamı anlamsız bir kaosa benzetirdi. Yazarlık bu kaos fırtınasında gemiyi batırmadan yüzdürebilmekti. Bu kaos ortamının edebiyatı da mutlak yalnızlık, mutlak umutsuzluğu anlatmalıydı. Eğer bu edebiyat gerçekçi olduğunu savunuyorsa tabii... Ona göre gerçekçilik buydu. Olduğu gibi anlatmak. Hiçbir şeyin anlamı kalmamıştı.

İdeallerin, aşkın, dostluğun, mutluluğun, adaletin... Hepsini tüketmişlerdi. Hepsi tükenmişti. Ama zevk, gününü gün etmek vardı. Gençlik yıllarındaki hızlı solculuklarını anımsıyor, o günleri küfürle anıyorlardı. Yürüttükleri dergilerde de aynı politikayı güdüyorlardı. Sefer Benli, son dönemde ödül alan iki yazarı gün yüzüne çıkarmakla övünürdü. Lamia Boncuk ile Oğuz Kayın. Çok az kişi jüri koltuğunda oturanları biliyordu. Önce ödülü veriyor ardından bu ödülü reklam ederek onun üzerinden para kazanıyordu. Bunu herkes yapıyor diye düşünüyor, bu nedenle utanmaya da gerek görmüyordu.

İki arkadaş, orada toplanma nedenlerini anımsayıp gülüştüler. Bir küçüğü devirmişlerdi çoktan. Bu yılki roman ödülünü kime vereceklerini kararlaştıracaklardı. Jüri üyeleri arasından bu akşamki toplantıya katılacak biri daha vardı. Aslında ödül bahane, eğlenmek şahaneydi. Aday romanların hiçbirisi okumamıştı. Paketler açılmamış biçimde duruyordu her birinin evinde. Kimisi romanları nereye koyduğunu bile unutmuştu çoktan. Piyasa böyleydi.

Kağıt Kozalak dergisinin genel yayın yönetmeni Abdullah Gemici, Bünyamin Kargı'nın dayısıydı. O da bir saat sonra aralarına katılacaktı.

Nevizade, dipdibe konmuş küçük tabureler, bunların üstüne tünemiş insan kalabalığından oluşuyordu. Bu sıkış tıkış kalabalıkta dirsek, kol, el teması çok oluyordu. Kimi zaman yakından, kimi zaman uzaktan darbuka, zurna sesleri yükseliyordu. Bu müzik eşliğinde insanlar eğleniyordu. Abdullah Gemici, yeğeni ve arkadaşının yanma ilerlerken, darbuka, zurna eşliğinde Çav Bella söyleniyordu. Alkol, parfüm, dar pantolonlar, dekolte gömlekler, mini etekler, kırmızı yüzler, baygın bakışlar, terli alınlar, yalpalayan adımlar arasında Abdullah Gemici masaya vardı.

Mezeler ısmarlandı. Bir büyük rakı açıldı. Tereyağında kızartılmış karides, beyaz peynir, çoban salata, roka, patlıcan salatası, acılı ezme, Rus salatasıyla masa donatıldı. Bardaklar,

- *En kötü günümüz böyle olsun*, diyerek havaya kaldırıldı. Bardakların çınlayan sesi o gürültüde duyulmadı bile. Harfler, ağızlarının içinde yuvarlanıp, oraya buraya

çarptıktan sonra, bir sözcük oluşturamadan homurtu biçiminde, paldır küldür dudaklardan dökülüyordu.

Abdullah Gemici, gri sakalını sıvazladı. Yan gözle yeğenini süzdü. "*Kardeşimin hatırı olmasa...*" diye geçirdi içinden. Bir dergide yeğeninin yazdıkları sıkı bir biçimde eleştirilmişti. Eleştiri haklıydı. Haklıydı ya... O da yeğeni, dahası derginin genel yayın yönetmen yardımcısıydı. Yediği haltları temizlemek yine kendisine düşecekti.

- *Lan Mahmut*, dedi sitemle. *Sen ne zaman adam olacaksın lan? Ne zaman!?*

- *Ne diyorsun dayı yaaa?*

- *Oğlum nedir o dergideki yazıya verdiğin cevap? Baştan sona küfür. Küfret diye oturtmadık seni oraya. Serseri. İyi ki bir kere okumadık yazını. Serseri.*

- *.iktir et dayı yaa!*

- *Ulan, doğru konuş,* dedi. Yakasından tuttu yeğeninin. Sefer Benli araya girdi. Yarılanmış bir rakı bardağı devrildi. Rakı, Ayhan Işık'ın bıyıklarından süzülerek Benli'nin pantolonuna döküldü.

- *Ha ...iktir,* diye ayağa fırladı. Başı döndü. Yerine çöktü.

Garson, elinde sabunlu bezle koşturdu.

- *Dangalak Abdullah,* dedi dayısı. *Herifler tazminat davası açarsa sen mi ödeyeceksin, hıyar!? Kaybederiz.*
- *Kasss-maaa! An-ladıım.*

Sefer Benli, dayı-yeğen arasındaki tartışmadan yararlanarak, karidesleri gövdeye indiriyordu. Gömleğini pantolonunun dışına çıkardı. Pantolonunun kemerini gevşetti. Birinci düğmesini açtı.

- *İyi akşamlar*, sesiyle üçü de başlarını kaldırdı. Sefer Benli, dudakları turuncu yağ ile pırıl pırıl, şişkin yanaklarının altında mezeleri öğütmeye çalışırken,

- *İyi akşamlar*, diye yanıtladı tepelerine dikilen kişiyi. Bunu söylerken, herhalde onu bir yerden tanıyorumdur diye içinden geçiriyordu.

Abdullah Gemici, bir baş işaretiyle selam verdi yalnızca. Az önce dayısıyla arasında geçen tartışmaya içkinin etkisi de eklenince Bünyamin Kargı, Berk Canterli'yi

oraya çağırdığını tamamen unutmuştu. Rastlantı eseri orada karşılaşmış olacaklar, Mahmut onu masaya davet edecekti.

Mahmut çoktan zum olmuştu. Berk, bozulduğunu belli etmemeye çalışıyordu. Hilmi bey'e gençliğini anımsatan bu tığ gibi delikanlı, Hilmi Bey'de gençliğine duyduğu özlemi uyandırmıştı.

- *Oturmaz mısın?* diye sordu.

Dünyalar Berk'in olmuştu. Mahmut biraz toparlanmıştı. Berk'i Sefer Benli'yle, dayısıyla tanıştırdı. Dayısının baskısını omuzlarında duyumsadığından kıpırdayamıyor, konuşamıyordu.

Berk, bir şeyler anlatıyordu. Sanat anlayışı, öyküler, ilham, yaratıcılık... Bütün gün aynı şeyleri duymaktan yorulmuş Sefer Benli, Berk'in jest ve mimiklerini izliyor, gençlik günlerini düşünüyordu. Abdullah Gemici'yse ödeyeceği tazminatın boyutlarını tasarlamaya çalışıyordu. Bir yandan dayısına küfrediyordu içinden, öbür yandan buradan kurtulup eve gitmeyi sevgilisiyle yatmayı düşlüyordu.

Berk Canterli'nin sorusuyla herkes bulunduğu yere döndü.

- *Bu yarışmada şansım var mı?*

Sefer Benli uykudan uyanır gibi,

- *Hiç olmaz mı Berkciğim? Büyük olasılıkla seni seçeceğiz*, dedi. *Dosya yanında mı?*

Berk Canterli, büyük bir heyecanla çantasından dosyasını çıkardı. Sefer Benli'ye uzattı. Hilmi Bey, dosyanın sayfaları arasında göz gezdirirken, Canterli'nin yüzüne bakmadan şu soruyu yöneltti.

- *Toplumcu edebiyat zırvalıklarını tekrar etmiyorsundur herhalde.*
- *Yok yok... Okursanız göreceksiniz. Bireyin yalnızlığı, bu dünyaya atılmışlığı... Gerçeküstünün büyüleyiciliği...*
- *Güzel güzel...*

Nereden çıktılarsa mezelerin üstünde birkaç kara sinekler uçuşuyordu. Patlıcan salatasında karar kılan üçü ön ayaklarını büyük bir iştahla birbirine sürtmeye başladılar.

III.

Makbule hanım, kilitte dönen anahtarın sesini duyunca, Semiha hanımla bir saattir beri süren telefon konuşmasını sonlandırdı. Saat gecenin on ikisiydi.

Berk, annesinin tombul yanaklarından şapır şupur öptü. Oğlundan böyle iltifatlar görmeye alışık olmayan Makbule hanım şaşırdı. Oğlunun toplantısının iyi geçtiğini düşünerek sevindi.

- *Çay demledim oğlum. Sıcak sıcak iç.*
- *Çaydanlığı odama getir anne. Ben kapanıyorum. Ne telefon, ne kapı zili... Hiçbir şey duymak istemiyorum.*

Makbule hanım omuzları çökmüş bir biçimde:

- *Yine mi? Peki peki...* dedi bezgin bir ses tonuyla.
- *Anneciğim, anlamıyor musun? Ben sanatçıyım. Dışardan gelen sesler iç sesimi duymama engel oluyor.*
- *Hıı?!*
- *İlham... Yani diyorum ki ilham perilerim kaçıyor.*

- Töbe tööövbeeee... Oğlum sus. Çarpılacaksın bir gün.

- Yok anne yaaa? Bunlar öyle çarpan perilerden değil.

Makbule hanım'ın yumuşak yüzü, kaşlarının çatılmasıyla bambaşka bir sertliğe büründü. Cildinin derisi gerginleşti. Sağ eliyle tülbentinin ucunu büküyordu.

- Sus dedim. Ağzına alma onların adını.

Berk, gönlünce geçen akşamın tadını çıkarmak için annesine takılıyordu. Makbule hanım ilham perilerini gerçekten peri sanıyordu. Oğlunun gece kapanmalarının, hep onlarla dostluk etmek için olduğuna inamyordu. Sabahları oğlu odadan yorgun argın çıkınca, bu perilerin oğlunu çok hırpaladığını düşünüp üzülüyordu. Bir evlense bunlar geçerdi. Ama bu periler, cinler adama musallat oldu mu, zor kurtarırdı insan canını... Ama düşündüklerini oğluna belli etmezdi Makbule hanım.

- Kimlerin? Perilerin, cinlerin mi?

- *Ayyy! Tövbeler olsun. Tü tü tü tü... Cin git, cin kış... Oğlum kıçını kaşı, dilini ısır.*

Berk, annesinin telaşını yatıştırmak için kendisine söylenenleri birer birer yerine getirdi. Bunları yaparken de bir yandan gülüyordu.

- *Tamam anne yaaa. Uzun etme. Beni rahatsız etme, o kadar.*

Bu gece bir roman yazıp bitirmeyi tasarlıyordu.

IV.

Berk Canterli, bir bardak çay doldurdu. Önünde duran beyaz kağıtlara dalıp gitti. Ödül töreninde ne giyeceğini düşünüyordu. Hem alacağı para da onu bir dönem geçindirirdi. Ölmüş babadan bağlanan maaş da yetmiyordu. Berk de yazarlıkla geçiniyordu. Aslında geçinemiyordu. Kimi zaman bu işte bir terslik olduğunu düşünüyordu. Ama anlamlandıramıyordu doğrusu. Üstünde çok fazla düşünmek işine de gelmiyordu, açıkçası. Düşünüp de ne olacaksa. Parmaklarım birbirine kenetleyerek, kollarını öne

doğru uzattı. Parmaklarını kırtlattı. İşte şimdi yazmaya hazır hissediyordu kendisini. Romanı sabaha bitecekti.

"Kristal yalnızlığının terli güneşlerinde gördüm büyülü güzelliğini. Tanrısal bir mutlaklıktı, boynumuza astığımız yalnızlık."

Yazdığı cümleleri baştan okudu. Gülümsedi. Yazmaya başlamadan önce, yazacaklarıyla ilgili bir şey tasarlamazdı. Her şey kendiliğinden dökülüverirdi. Çayından höpürtüyle bir yudum aldı.

"Beni anlamıyorsun dedi, yakışıklı, kültürlü, akıllı bir o kadar da zeki delikanlı. Kadın da ona:

- Asıl sen beni anlamıyorsun, dedi.

Aralarındaki Tanrısal ışık sönmüştü. Uzun zamandır böyle birbirlerini yiyorlardı.

Konfeti yalnızlıkların düşsel zemininde tutuştukları kavga mutlak bunalımlarının izdüşümüydü. Bu kavgalar ihanet içgüdülerini kamçılamıştı. Binden fazla yıla denk düşen aldatmayı yine büyüleyici gözleriyle karşımıza çıkarmıştı."

Annesinin elinin ağırlığını omzunda duyumsadı. Masanın üstüne kapaklanıp uyuyakalmıştı. Annesi kaygılı gözlerle odayı süzüyordu. Berk rüyasında bir uçurumdan aşağı yuvarlanıyordu. Yuvarlanırken, kurşun kalem biçiminde bir ağaç dalına tutunmuştu. Ama ağaç dalı, göz yaşıyla ıslanıp çürüdüğünden Berk Canterli'nin ağırlığına dayanamamıştı. Birlikte düşmüşlerdi.

Saate baktı. Masadaki karalamaları toparlayıp bir internet kafeye gitti. Romanını orada yazdıracaktı. Annesi kahvaltı etmeden fırlayan oğlunun arkasından baktı. Nefesi kuvvetli bir hocaya götürsem mi acaba diye düşündü.

V.

Sefer Benli'nin o sabah kafası kazan gibiydi. Birkaç limonlu sodayı art arda içti. Yediği karidesler mi bozuktu, yoksa kullandıkları yağ mı kötüydü kestiremedi. Bir bulantı sinsi sinsi kendisini duyumsatıyordu. İshal de olmuştu. Bir acı kahve istedi.

Biraz sonra telefon çaldı. Sekreter kız, Bünyamin Kargı'nın telefonda olduğunu söyledi. Sefer Bey hemen bağlattı.

- *N'aber?*
- *Bombok. Sen?*
- *Ben de!*
- *Neyse baksana, jüri öbür güne toplanıyor. Unutma haa. Dörtte.*
- *Neredeydi?*
- *Her zamanki yerde.*
- *Tamam oğlum. Kimi seçeceğimiz belli zaten. Bu prosedür nedir, anlamadım gitti.*
- *Okudun mu adayların romanını?*
- *Hıı?*

Sefer Benli, geldiği gibi açılmadan duran pakete baktı.

- *Sen?*
- *Önce sen.*
- *Yok ya, ne okuyacağım oğlum? Kafayı mı yedim ben? Yazdıkları bir şeye benzese.*

- *Hah ha haaah! Geniş adamsın azizim.*
- *Öyleyimdir.*
- *Ödül dünkü adama mı?*
- *Kim? Dünkü kim?*
- *Yahu Sefer yapma! Unuttun mu? Çocuğa söz verdin. Berk Berk!*
- *Peah! İçkiliyken verilen söz tutulur muymuş? İnanmasın kardeşim.*
- *Kime vereceğiz? Bir mansiyon falan uydursak çocuğa.*
- *İyi iyi. Seni mi kıracağım? Mansiyon veririz ona.*
- *Birinci kim?*
- *Guguk Kuşu Holding'den telefon geldi. Bu yıl Fırat Zurnacı. Dün sizin kavganızdan zaman bulamadım söylemeye.*
- *Ötekiler de belli sayılır.*
- *Görüşürüz sonra. Hadi bay bay.*
- *Bay dostum*!

VI.

Birkaç gün sonra...

Berk Canterli, düşük omuzlarla eve girdi. Ayakları peşinden sürüklüyordu. Annesinin endişeli bakışlarına aldırmadan odasına girdi. Kapısını kilitledi.

Makbule hanım, zorla da olsa oğlunu bir hocaya götürmeye o an karar verdi. Oğlunu ilham perileri çarpmıştı.

KERİZ KİM?

- *Ben gelmiyorum.*

İki arkadaş, akan insan selinin ortasında duraklayıp şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Sonra Selahattin'e döndüler.

Ali:

- *Neden?*

Selahattin:

- *Aç değilim. Siz yiyin, yurtta görüşürüz.*

Halil'le Ali öğrenci yurdunda aynı odada kalıyordu. Selahattin'in odası bir alt kattaydı. Üçü hemşeriydi. Halil, Selahattin'in arkasından bakarak dudak büktü.

- *Bir iş çeviriyor bu ama... Dün de yemekte ayrılmıştı bizden. Yakında kokusu çıkar.*

Hava kararmadan yurda vardılar. Halil ölü yeşil renkteki uzun ince çelik dolabı açtı. Montunu astı. Anatomi kitabıyla kırmızı kaplı bir defter çıkardı. Ranzanın üst katında bağdaş kurarak oturdu. Satırların altını çizerek çalışmaya başladı. Ali, cep telefonunun sesini kıstı. Karşı ranzanın alt katında yatarak çalışmaktansa masaya geçti. Düşünce Tarihi'ni açtı. Harita metot defterine notlar alarak çalışmaya koyuldu. Cep telefonunu da kitabın yanına koymuştu. Selahattin ararsa görebilecekti.

Ali bir türlü kavrayamıyordu. Bir yandan kitabı okuyor, bir yandan Selahattin'i düşünüyordu. Yaklaşık iki haftadır uzak duruyordu kendisinden sanki. Yoksa kendisi mi bu uzaklığı fark edeli iki hafta oluyordu?

Bir zamanlar yedikleri içtikleri ayrı gitmeyen iki arkadaştılar. Halil'le sonradan tanışmışlardı. *"Neden bu kadar uzak?"* sorusu beyninin içinde kıvrılıp duran, dışarı çıkmak isteyen bir kurt gibi ona rahat vermiyordu.

"Düşünüyorum, öyleyse varım" demişti Descartes. *"Düşünelim bakalım."*

Acaba o kızla mı ilgiliydi... Selahattin sınıftan bir kıza tutulmuştu. Ona çiçekler veriyor, kız yüzüne bakmadan onu geri çeviriyordu. Konuşmak için kızı bir yerlere davet ediyor, kız, yüzünü ekşiterek arkasını dönüyor, yürüyüp gidiyordu. İş, öyle bir durum almıştı ki, Selahattin için saplantıya dönüşmüştü. Kızın adı Ümit'ti, göbek adı da Bahar. *"Ümitsiz kaldım"* diye bağıran Selahattin az mı şiir okumuştu içip içip *"Dağlarına bahar gelmiş memleketimin..."* diye. Bu acısını yaşarken Ali'yle yakındı da, şimdi ne olmuştu.

"Düşünüyorum, öyleyse varım"

Deminden beri kurşun kalemle aynı cümlenin altını çiziyordu. Cümlenin altında koyu gri renkte kalın bir çizgi oluşmuştu. Sandalyesini itti. Cep telefonunu cebine soktu. Alt kata indi. Kapıyı tıklattı. Yanıt alamayınca kapı kolunu çevirdi. Tam bu sırada kapı içeriden hızla çekildi. Sonuna kadar açıldı. Odada kalanlardan biri elinde dinci bir gazeteyle kapıda dikildi.

- *Ne var?* diye sertçe sordu.
- *Selahattin'e baktım.*
- *İftarını açıyor.*

Ali şaşırdığını, ılımlı mı, radikal mi olduğunu kestiremediği bu Müslümana göstermemek için dönüp gitti. Bunu önce Ali'nin bilmesi gerekmez miydi? Ali değil de bu adam Selahattin'in oruç tuttuğunu biliyorsa, bu onunla daha yakın olduğu anlamına gelmez miydi? Kafasında bin bir soruyla yemekhaneye indi. Hem Selahattin Alevi kökenliydi. Oruçtu, namazdı... Mezhep mi değiştirmişti? Neler oluyordu?

Düşünmeyi sürdürelim.

Selahattin'in ailesi ekonomik açıdan iyi durumda değildi. Selahattin'e okuması için para gönderemedikleri gibi, okuyup kendilerine bakmasını bekliyorlardı. Bursla okuyordu. Bursu da oda arkadaşlarından biri ayarlamıştı galiba. Şu kapıda dikilenin bir arkadaşı.

Yemekhanenin kapısından girmek üzereyken Selahattin'in iki kişiyle dışarı çıktığını gördü. Hemen arkasını döndü. Yüz yüze geldiklerinde ne diyeceğini bilemedi.

Selahattin, Ali'nin yakınında durduğu çöp kutusunun içine ağzını sildiği peçeteyi buruşturup attı.

Ali onları izledi. Alt kattaki mescide indiler. Ali'nin kafası oldukça karışmıştı. Bu çocuğa bir şeyler olmuştu. Ama ne? Niçin? Bir insana bu kadar yakınken, bu denli uzak düşülebilir miydi? Yoksa o kadar yakın değiller miydi? Ali odasına döndü. Halil bıraktığı gibi ders çalışıyordu. Zamanına henüz karar verememişti, ama Selahattin'le mutlaka konuşmalıydı. Bir arkadaş bunu yapardı.

Ertesi gün erkekler tuvaletinde karşılaştılar. Sakal tıraşı olan Selahattin'de bir değişiklik vardı. Olduğundan iri görünüyordu sanki. Ali, hiçbir şey olmamışçasına davranmaya karar vermişti.

- *N'aber Selo?*

Selahattin gizlemeksizin yüzünü astı. Elini göğsüne götürerek, zoraki:

- *Çok şükür iyiyim*, dedi.

Ellerini yıkarken kırpık bıyıklı, şalvar pantolonlu öğrencilerden biri tuvaletten çıktı. Selahattin'e:

- *Selamün aleyküm*, dedi.

- *Aleyküm selam.*

Sivri burunlu bu adamın yanakları aşınarak kızarmıştı. Ali'ye yan gözle baktı. Çıkarken elini Selahattin'in omzuna koyarak,

- *Cumartesi'yi unutma,* dedi.
- *Tamam tamam.*
- *Hayırlı günler.*

Konuşma kadar Selahattin'in giysisi de Ali'nin ilgisini çekmişti. Kesimi düzgün, yün kumaştan dokunmuş kahverengi kaşe bir pantolon, üstüne taba rengi boğazlı bir kazak, aynı renkte ceket. O günlerde çok satan pahalı bir markanın kar botları. İri görünmesinin nedeni giydiği ceket olmalıydı.

- *Selahattin?*

Selahattin bir robot gibi durdu. Sanki böyle bir konuşmanın yaşanacağım biliyordu.

- *Evet?*
- *Oğlum bu ne hal?*
- *Ne varmış halimde?*

- *Böyle mekanikleşmiş gibisin. Hem bu yeni giysiler, yeni arkadaşlar...*
- *Yeni değil, ben onları önceden de tanıyordum.*

Ali Selahattin'in yerine bir duvarla karşılaşmıştı. Yine de kendini zorladı.

- *Bu pazar ne yapıyorsun?*
- *Pikniğe gideceğim.*

Ali durakladı. Selahattin'in tutulduğu kız Ümit'in, bu tarikatçılarla haftada bir görüştüğünü anımsadı. Bu piknıklerde, toplantılarda haremlik-selamlık oturulurdu.

- *Ne pikniği?*
- *Piknik işte.*
- *Kimlerle?*
- *Arkadaşlarımla.*
- *Bizler neyin oluyoruz peki?*

Selahattin sıkıntıyla gözlerini devirdi. Ellerini ceplerine sokup ofladı. Duruşu ve giysileriyle poz veriyordu. Ali onu çoktan yitirdiğini anlamıştı.

- *Cumartesi?*
- *İftara davetliyim.*

- *Öyle mi?*
- *Öyle. Hayırlı günler.*

Aradan bir ay geçmişti. Ali koridorda Selahattin'le karşılaştığında zoraki selam veriyordu. Bir gece yatağına yatmış, boş boş bakınırken, Ali'nin zihninde kopuk kopuk anılar birleşmeye başladı. Bu kadar yakınına sokulan tehlikeyi önemsememiş, görmezden gelmişti. Bunu şimdi görüyordu. Selahattin, bu pikniklere geçmişte de gidiyordu. Dahası bir keresinde Ali'yi de davet etmişti de, Ali gitmemişti. Bu pikniklere katılanlara yüklü miktarda para veriyorlardı. Bu paraya da *"burs"* diyorlardı. Anımsıyordu şimdi bunu.

- *Abi,* diyordu Selahattin. *Kur'an okuyorlar. Cennet cehennem muhabbeti yapıyorlar. Bir gün dişini sık, dinle. Trink, cebinde para. Hem her hafta Ümit'i de görüyorum. Kerizlerden parayı alıyorum.*

Toplandıkları evler de yakın semtlerdeydi. İftar deyip geçmemek lazımdı. Bir keresinde Selahattin böyle bir davete de gitmişti.

- Beleş yemek abi, hadi gidelim de karnımızı doyuralım şu kerizlerden, demişti de yine razı edememişti kimseyi kendisiyle gelmeye.

Ertesi gün yemekleri anlat anlat bitirememişti. Arnavut ciğerinden içli köfteye, kuş üzümlü pilavdan burma kadayıfa... Neler yoktu ki!

- *Yalnız,* demişti, *sabah namaza uyandırmaları kötü.*

Halil de Ali gibi tepki göstermişti namaza kalkmasına. Selahattin rahattı.

- *Aman abi, eğil kalk, eğil kalk, namaz dedikleri. Eğilip kalkmakla kafamın içindeki düşünceler sarsılmaz.*

Ali yataktan sıçradı. Selahattin'le son kez konuşacaktı. Hiçbir şeyin karşılıksız olmadığını söyleyecekti ona. Halil arkadaşının arkasından baktı. Telaşına bir anlam veremedi.

Ali döndüğünde kendi kendine gülüyordu. Halil, arasına kalem koyarak kitabı kapattı.

- *Ne oldu? Nereye gittin?*

- *Hah ha haaaa...*
- *Yahu söylesene, çatlatma adamı.*

Ali tam konuşmak için ağzını açacakken yeni bir kahkaha sözcükleri ağzına tıkıyordu. Halil de onunla beraber gülüyordu. Sonunda Ali, sandalyeyi çekerek oturdu. Halil üst ranzadaydı.

- *Selahattin'in yanından geliyorum.*
- *Bırak şu hergeleyi.*
- *Sözde, gittiği yolun doğru olmadığına onu ikna edecektim.*
- *Eeee?*
- *Yarın taşınıyormuş buradan. Işık evi mi ne zıkkımsa oraya.*
- *Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir. Burada komik olan ne? Onu anlamadım.*
- *Bana liste gösterdi.*
- *Ne listesi?*
- *Kara liste. Uğraşma benle, dedi. Yakarım. Zaten kara listedesin.*
- *Kara liste de nereden çıktı? Neden yapmış?*

- *Tanrıtanımazların listesiymiş.*
- *Deme yav, kafayı yemiş bu herif. Kaçıncı sıradasın?*
- *İkinci.*
- *Birinciyi merak ettim.*
- *Senin yerinde olsam, etmezdim.*

Akköy Dergisi, Kasım- Aralık 2008

ÖNEMLİ SANIK

Bu olayı bana dedem anlatmıştı. Ona da Meksikalı bir arkadaşı anlatmış. Olay Meksika'da geçiyor. Bana ilginç gelen bu olayı sizlere de aktarmak istedim. Olayı yaşayan dedemin Meksikalı arkadaşı. İşte öykü:

"Amirinin suskunluğundaki gizli beklentiyi, yılların deneyiminden anlıyordu. Bu konuşmanın henüz gerçekleşmeden önceki havası bile, onu gururlandırıyor, iş arkadaşlarının kendisine imrenerek bakmasını sağlıyordu. Önemli bir operasyondu bu. Bir yılı aşkın süredir dinlemeler, izlemeler, köstebekler... Tam organize bir hareketti. Büyük balık ele geçmek üzereydi. Son bir haftadır tutuklamalara hız verilmişti. İlerici bir gazetenin baş yazarı, genel yayın

yönetmeni, kimi sivil toplum kuruluşlarının başkanları, akademisyenler, iş adamları, emekli askerler...

Sorgulama, böyle bir durumda farklılaşıyordu.

Amir ellerini incelediği dosyanın üzerine koyarak başını kaldırdı. Sırtını döner tekerlekli koltuğuna yasladı.

- *Dosyan mükemmel*, dedi.

Karşısındaki sivil giyimli adam, utanarak:

- *Teveccühünüz efendim*, dedi.
- *Sorgularda üstüne yokmuş. Suçunu kabul edenler %90.*

Adam hâlâ önüne bakıyordu. Amir, dosyayı kapattı. Ayağa kalktı. Kapının kilidini çevirdi. Odada ileri geri yürümeye başladı. Bir yandan da ses tonunu düşürerek:

- *Biliyorsun,* dedi. *Bir yılı aşkın süredir bu soruşturmayı yürütüyoruz.* Gözlerini kıstı. Baş parmağıyla işaret parmağı arasında bir bezelye tanesi tutuyor gibi yaptı. Öbür üç parmağını avcuna yapıştırmıştı. *Büyük balığı yakalamamıza ramak kaldı. Memleketi darbeyle ele geçirmeyi plânlıyor bu şerefsizler.*

- *Biliyorum amirim.*
- *Şimdi,* dedi amir tıraşı uzamış saçlarında elini aşağı yukarı gezdirerek, *sana düşen görev büyük.*

Adam, yutkundu. Görevinin ciddiyetindeydi. Adamın karşısındaki deri koltuğa oturdu amir. Elini adamın dizine koydu. Sesini kısarak:

- *Sorgulayacağın sanık çok önemli. Bize pek çok isim, adres, konuşma aktarabilir.*
- *Tamam amirim.*

Amir güldü. Kırık ön dişlerinden biri göründü. Yüz çizgileri seksenlik bir ihtiyarınki kadar derinleşti. Adam işaret parmağını bükerek burnunun ucunda sağa sola gezdirdi. Yere bakıyordu.

- *Anlıyorum efendim. Elimden geleni yapacağım.*

Amirin kaşları çatıldı. Alt dudağını hırsından kanatırcasına ısırdı. Sesi gürleşti.

- *Elinden geleni yapmayacaksın ulan!* dedi. *Fazlasını yapacaksın.* Adamın gözleri faltaşı gibi açıldı. Mavi gömleğinde, koyu mavi birer

yuvarlağa dönüşmüş koltuk altlarındaki ıslaklığı, nasırının ağrısını duyumsadı.

- *Tamam efendim.*
- *Anasını belleyeceksin onun. Gerekirse sülalesini...*
- *Emredersiniz efendim.*
- *Göreyim seni aslanım*, dedi amir adamın omzuna sert darbeler indirirken, *Memleketi bu darbecilerden temizleyelim.*

Merdivenlerden aşağı inerken, bu önemli sanığı nasıl sorgulayacağını düşünüyordu. Önce yumuşak başlamalıydı. *"Ya, yüzlerini kara çıkarırsam, ya beceremezsem... Bectereceksin ulan, anasını ağlatacaksın o ç.....nun."*

İki yardımcı sivil onu kapıda bekliyordu. Onların gözlerine bakınca, üstlendiği görevin ağırlığını bir kez daha duyumsadı. Ona imrenerek bakıyorlardı. Kapıyı açtı. Sanık sandalyesindekini görünce az kalsın küçük dilini yutacaktı şaşkınlıktan. Tuttu kendini. Duygularını belli etmemeyi öğrenmişti. Ama bu kadarını gerçekten beklemiyordu. Sanı-

ğın karşısında oturdu. Ayaklarını uzattı. İki sivil ayakta bekliyordu.

- *Bak kardeşim*, dedi. *Adam gibi konuş. Her şeyi zaten biliyoruz. Konuşman senin yararına.*

Sanık boş gözlerle bakıyordu.

Adam, sanığın altındaki sandalyeye sertçe bir tekme indirdi. Sanık yerinde zıpladı.

- *Konuş ulan!*

Sanık irkildi.

- *Vay o. çocuğu!*

İki sivile:

- *Şunu biraz okşayın*, dedi.

Siviller onu sarsmaya başladılar. Sanık bir şey diyor gibi oldu. Hepsi sustu.

- *Durun,* dedi adam. *Bir şey diyor.* Dediği bir şey yoktu. Yalnızca anlamsız bir çığlık.
- *Sen bilirsin*, dedi adam. *Bizim zamanımız bol. Bacaklarından asın.*

İki sivil anlamsızca birbirlerine baktılar.

- *Bacaklarından asın ulan. Ben seni öttürmesini bilirim.*

Sanık bacaklarından bir iple bağlandı. Sallandırıldı. Az sonra çığlık atmaya başladı. Tepe taklak aşağı bakarken adam soruyordu.

- Başkanınız kim? Darbeyi ne zaman yapacaktınız? Eve kimler geliyordu. Kimlerle telefon görüşmeleri yapıldı? Hangi akademisyenler bu işin içinde? El bombalarını nerede saklıyorsunuz?

Sanık konuşmadıkça, adamın koltuk altlarındaki koyu mavi yuvarlak genişliyordu. Sanık kesinlikle örgütlüydü. Yoksa konuşmaması başka neyle açıklanabilirdi ki? Soluksuz kaldığını duyumsadı. Tam o sırada sivillerden şehla gözlüsü:

- *Abi yemleyelim mi?* diye sordu.
- *Lokanta mı lan burası?*

Derin bir iç çektikten sonra:

- *Elektrik verin. Geliyorum şimdi.* Kapı gürültüyle kapandı.

Adam içeri geldiğinde siviller suçlu suçlu birbirlerine bakıyordu.

- *Ne yaptınız?*

Sarışın olanı bir cesaretle:

- *Abi öldü,* dedi. Cümlesini bitirmesiyle tokat yemesi bir oldu.
- *Ulan yeni mi polis oldunuz? Hıyar herifler. Yüksek voltaj çalışılır mı? Kömür etmişsiniz. Ananızı... Yok edin şunu.*

Ertesi gün gazeteler manşetten bu haberi veriyordu.

- *Emniyette İşkence*
- *Bir numaralı tanık işkencede öldü. Emniyet sözcüsü "Pencereden kendini attı. Düşerken elektrik tellerine takıldı." dedi.*
- *Hayvan Hakları durumu protesto etti.*
- *..... Davanın kilit isimlerinden ünlü iş adamının cuntacı papağanı dün toprağa verildi."*

Sanat Yaprağı Dergisi, Ocak 2011

PROTOSTO

Kurtuluş Savaşı'ndan hemen sonraki yıllardı. Ankara büyük bir köy görünümündeydi. Şimdiki Anafartalar Caddesi'nde iki katlı büyük bir bina vardı. Resmi bir bankanın genel müdürlük binası. Alt katta bankanın merkez şubesi vardı. Üst kat, genel müdür ve bölüm müdürlükleri odalarından oluşuyordu. Bütün personel topu topu otuz beş kişi kadardı. Merkez müdürü, bankanın en havalı kişisiydi. Elbette eşeği de onun kadar ayrıcalıklı sayılırdı.

Boz eşeğinin sırtında, tıngır mıngır, sağa sola, öne arkaya kaykılarak Keçiören'den Anafartalar Caddesi'ndeki bankasına ilerliyordu Seyfettin Bey. Gelir gelmez eşeği Kesmeşeker'i bankanın kapısına özel olarak yaptırdığı demir halkaya bağladı. Giriş katındaki odasına doğru ilerledi.

Ayakkabılarını müdür odasının kapısında çıkararak içeri girdi.

Seyfettin Bey'in müdürü olduğu banka senet karşılığı esnafa kredi veriyordu. Koca Ankara'da, bankadan para alanların senetleri bir dosyayı geçmiyordu. Genellikle halk borçtan korkardı. Hele icrânın, hacizin adı bile geçsin istemezlerdi.

Deri koltuğu çekerek oturdu. Vişne çürüğü renkli deri yazı takımını denetledi. Kalemliği biraz kendisine yaklaştırdı. Telefonu birkaç santim sola kaydırdı. Gözlüklerini çıkardı. Cebinden çıkardığı mavi şeritli beyaz mendille, gözlük camlarını temizledi. Bu sırada gözü kolonya şişesine takıldı. Sağ eliyle tuttuğu kolonyayı, sol elinin avcuna iyice doldurduktan sonra şişeyi bıraktı. İki elini ovuşturdu. Yanaklarına şap şap vurdu. Bıyığını sıvazladı. Bu sırada eşeğinin anırmasıyla bir müşteri geldiğini anladı. Hemen ardından adının ünlendiğini işitti:

- *Seyfettin Bey çekiverin şu eşeği efendim.*
- *Aaaa iii aaa iii*

Seyfettin Bey acele etmedi. Gözlüklerini taktı. Kolonyanın ağzını kapattı. Ayakkabılarının arkasına basarak ilerleyip kapıyı açtı. Ellerinde deri çantalarla, gözlüklerinin üstünden sert sert bakan, çatık kaşlı iki adam duruyordu kapının önünde. Müşteriye benzemiyorlardı. İfadelerinin aynılığına bakanlar bu iki adamı kardeş sanabilirdi. Ama değillerdi.

Seyfettin Bey, Kesmeşeker'i ipinden çekerek kapının önünden uzaklaştırmaya çalıştı. Hayvansa oradan ayrılmamak için inat ediyordu. Sonunda Seyfettin Bey onu yerinden kıpırdatamayacağını anlayıp başını öteki tarafa çevirdi. Bir yandan da gelenlere:

- *Girin içeri, girin...* diyordu.

Bu kapıcı nereye kaybolmuştu? Kelli felli iki adam, yan yan yürüyerek yengeç gibi içeri girdiler. Girerken *"la havle"* çekiyorlardı. Arkalarından da Seyfettin Bey girdi. Seyfettin Bey'in odasına geçtiler. Adamlardan şişman olan cebinden çıkardığı mendiliyle yüzünü gözünü siliyordu. Bir yandan da söyleniyordu.

- *Olacak şey değil efendim. Neredeyse çifteyi yiyecektik.*

- *Doğru söylüyorsun üstat,* diye onaylıyordu kısa boylu, kavruk olanı.

Adamlar eşek korkusundan içeriye ayakkabıyla daldıklarını Seyfettin Bey'i çorapla görünce anladılarsa da pek üstünde durmadılar. Burası ibadethane değildi ki hem. Seyfettin bey, masasına geçti, oturdu. Adamlara ayakkabılarını çıkarttırmadan önce onları bir tanımak istedi.

- *Bizim eşeğin kusuruna bakmayın efendim. Korumak maksatlı.*

Şişman olan elinin tersiyle sinek kovalar gibi bir hareket yaptı.

- *İstemez efendim. Başka yere bağlayın eşeğinizi. Bu bankaya müşteri nasıl gelir, eşek sokmazken. Olacak şey değil.*

Seyfettin Bey, gözlerini kıstı. Kuşkuyla karşısında konuşan adamı süzdü. Adamın böyle üstten konuşmasına sinirlenmekle birlikte, cüretinin nedenini de merak etmişti.

- *Ben kimlerle müşerref oluyorum efendim?*

Ceketinin iç cebinden müfettiş kimliğini çıkararak:

- *Müfettiş Halis Bey ve Müfettiş Ragıp Bey,* diye kendilerini tanıttı.

Seyfettin Bey yutkundu. Ceket düğmesini ilikleyerek ayağa kalktı. Elini uzatırken heyecandan kolonya şişesini devirdi. Kolonya şişesi masadaki ataçların bulunduğu kabın üstüne düştü. Ataçlar aşağı saçıldı. Seyfettin Bey, özürler diliyor, bir yandan da yere saçılmış iğneleri, ataçları topluyordu.

Müfettiş Ragıp :

- *Seyfettin Bey, toplama işini sonraya bırakalım. Bizim işimiz acele.*

Seyfettin Bey sararmıştı. Merak dolu bakışlarını konuşan müfettişten ayırmıyordu. Müfettiş Halis arkadaşının bıraktığı yerden sözü aldı.

- *Önce kasayı sayalım, sonra senetleri.*

Müfettiş Halis dışarı çıktığında, Müfettiş Ragıp:

- *Portföydeki senetleri incelemek için "Senedat Defteri"ni ve senet portföyünü rica edeceğim,* dedi.

Seyfettin Bey, cebinden çıkardığı küçük bir anahtarla cam bölmeli dolabı açtı. Siyah bir defter ile portföyü

çıkardı. Makam koltuğunu müfettişe devrederek, kendi odasında misafir gibi oturdu. Müfettiş Ragıp okuma gözlüğünü takmış, senetleri incelemeye koyulmuştu çoktan. Müfettiş Halis gelince:

- *Şimdi bizi yalnız bırakın lütfen. Odaya kimse girmesin*, uyarısında bulundu.

Seyfettin Bey, odadan çıktı. İçi içini yiyordu.

- *Ulan kesmeşeker! Sana sinirlendiler şimdi hırslarını benden alacaklar. Namussuz hayvan!*

Aradan geçen bir buçuk saat Seyfettin Bey'e bir buçuk yıl kadar uzun gelmişti.

Müfettiş Ragıp kapıyı araladı. Seyfettin Bey'i içeri buyur etti.

- *Kayıtlar tamam,* dedi. *Yalnız bir senet, vadesi geçtiği halde protesto edilmemiş.*

Seyfettin Bey, ayakta hazır ol duruşuyla, odacısını anımsatıyordu. Bu adamlar karşısında odacısı konumuna gelmişti.

Müfettiş sürdürdü.Vadesi geçmiş senedi göstererek:

- *Bu senedi niçin tahsil etmediniz?*

Seyfettin Bey, çaresiz iki elini yana doğru açtı. Öteki sözü aldı:

- Olmaz efendim. Olmaz. Biz halka bedava para dağıtmak için açılan bir kuruluş değiliz. Bu ne keyfiyet. Yol olur bu başkaları için. Protesto etmeliydiniz. Bu eksik kalmış.

Seyfettin bey omuzları çökük, yüzü yere dönük müfettişleri dinliyordu.

- *Bugün protesto çekin! Bu olayı takip edeceğiz.*

Ellerinde çantaları, kapıdan çıkarken Kesmeşeker'e bakıp söylendiler.

Senet, Osman Bey'indi. Osman Bey, eşraftan biri olup nasıl olsa öderdi. Zaten müdür ara sıra onu idare ederdi. Hiç icralık olmazdı. Ama bir defa müfettiş olaya el koymuştu, bir şeyler yapmak zorundaydı. Osman Bey'e ayıp olacaktı ama. Bu kadar yumuşak olmamalıyım, hayır demesini bilmeliyim, diye söylendi.

Seyfettin Bey, bütün gün hiçbir şey yapamadı. Protesto nasıl çekilir bilmiyor, bilmediğini kimseye söyleyemi-

yordu. Parmaklarını birbirine kenetlemiş, gözleri ellerinde düşündü durdu. Ara sıra kafasını kaşıyor, eli telefona gidiyor sonra vazgeçerek tekrar parmaklarını kenetliyordu. Yere saçılmış ataçları gözü görmüyordu artık. Akşama doğru, Ankara'nın memurlarının, esnafının toplandığı lokale gitmeye karar verdi. Osman Bey'i orada bulacağından emindi.

Kesmeşeker'in üstünde tıngır mıngır lokale vardı. Osman Bey, beş arkadaşıyla oturmuş çay içiyordu. Çevre masalarda ikişerli, üçerli insanlar oturuyordu.

Seyfettin Bey, ağır adımlarla Osman Bey'in masasına yaklaştı.

Kimileri:

- *Ooo Seyfettin Bey hoş geldin. Buyur, otur* diyordu.

Seyfettin Bey, bunların hiçbirini duymuyordu. Kilitlenmiş gibi Osman Bey'e yürüyordu. Osman Bey'in sırtı ona dönüktü. Arkadaşlarının uyarmasıyla Osman Bey ayağa fırladı.

Gözleri açılmış korku ve merakla Seyfettin Bey'e bakıyordu. Seyfettin Bey, sağ elini pardösüsünün cebinden ağır ağır çıkardı. İşaret parmağını bir namlu gibi tutuyordu. Lokalde birden bütün sesler kesilmişti. Seyfettin Bey bağırarak:

- *Protosto protosto protosto,* dedi.

Sert adımlarla lokalden çıktı. Osman Bey, yaşadığına anlam verememiş, oturduğu yerde yığılıp kalmıştı. Öteki masalardan tek tük sesler kulağına çarpıyordu.

- *Ne yaptı Seyfettin?*
- *Anlamadın mı?*
- *Yoo...*
- *Nasıl protesto etti?*
- *Yaa..*
- *Borcunu mu ödememiş?*
- *Onu bırak. Osman'a bak. Fenalaştı.*
- *Su getirin. Kolonya getirin.*

Sanat Yaprağı Dergisi, Ekim 2010

SAVUNMA

Kapıyı çalmadan içeri girince genç bir erkek öğretmenle karşılaştılar. Selami'yle Muhsin kıpırtısız öğretmene baktılar. Ellerinde tost ve içecekleriyle ceketlerinin önünü iliklemekte bir hayli zorlandılar. Öğretmen, *"içeri girin"* deyince iki arkadaş çabucak sıralarına geçti. Aslında bu ders hep boş geçerdi. Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi öğretmeni atanmamıştı henüz. Muhsin'le Selami bunu bildiklerinden kantinde biraz oyalanmışlardı. *"Acaba yeni din öğretmeni bu muydu?"* Herkes fısıltıyla birbirine bu soruyu soruyordu.

Kara tahtada, bir önceki derste işlenen kasidenin beyitleri duruyordu:

Gül-i ruhsârına karşı gözümden kanlı akar su
Habibim fasl-ı güldür, akan sular bulanmaz mı?

Öğrencilerden biri *"gül"* sözcüğünü kalp içine almış, yanma da ecik bücük bir yazıyla *"seni seviyorum"* yazmıştı.

Öğretmen 25 yaşında var yoktu. Yeni mezunlardan olduğu her halinden belliydi. Arka sıralarda oturan sınıfın şamatacıları, öğretmeni kafaya alma konusunda sözbirliği etmişlerdi.

Abidin öğretmen yoklamayı almaya başlamıştı. Ancak kendi sesini kendisi bile zor duyuyordu. 50 kişilik sınıftan gittikçe artan bir uğultu yükseliyordu. Abidin öğretmen bir anlık bir şaşkınlıktan sonra, kürsüye sertçe vurdu. Sınıf sustu.

- *Yoklamayı alıyorum. Dinleyin çocuklar.*
- *Burada.*
- *Ayşe.*
- *Burada.*
- *Burada.*
- *Kaç Ayşe var?*
- *İki tane öğretmenim.*
- *Ayşe Çakırcı.*

- *Burada.*
- *Kemal.*
- *Efendim?*
- *Orhan.*
- *Yok.*
- *Okulu kırdı.*
- *Sude.*
- *Burada.*

Öğrenciler merakla öğretmenin kendisini tanıtmasını bekliyorlardı. Yoklama alınırken Muhsin'le Selami kantinden getirdikleri yiyecekleri çoktan mideye indirmişlerdi. Yemekleri bitirmek için uzun boylarına aldırmadan sıranın altında iki büklüm olmuşlardı. Öğretmen yoklamayı bitirmişti.

- *Çocuklar,* dedi boğazını temizledikten sonra. *Ben göreve yeni başladım. Fizik öğretmeniyim. Bu dersiniz boş geçmesin diye, idare beni sınıfa gönderdi. Ne yapmak istersiniz?*

Öğrenciler biraz rahatlamışlardı. Şimdi her kafadan bir ses çıkıyordu.

- *Oyun oynayalım.*
- *Test çözelim.*
- *Top oynayalım.*
- *Kantine inelim.*
- *Bahçede kitap okuyalım.*
- *Durun durun*, dedi Abidin öğretmen. *Sizi sınıfın dışına çıkaramam. Ders saatindeyiz.*

Şamatacı öğrencilerden Şadi, iri yarı cüssesi, jöleyle dikleştirilmiş kirpi saçlarıyla ayağa kalktı. Yüzünde alaycı bir gülümseme vardı.

- *Şarkı söyleyelim hocam.*

Abidin öğretmen kısa bir süre düşündükten sonra:

- *Olur*, dedi. *Hangi şarkıyı?*

Sınıfın her bir yanından öneriler yükseliyordu.

- *Gülpembe,* dedi önde oturan kızlardan biri.

Arkasından kızın önerisine karşılık geldi.

- *Yok kızım bayma bizi sabah sabah!*
- *Fesupanallah!*
- *Aynen iade ediyorum sana.*

Şarkı seçimi az kalsın sınıfta kavgaya dönüşecekti. Sonunda *"Karlı Kayın Ormanı"*nda karar kılındı. Bunun sözleri hemen tüm sınıfça biliniyordu. Öğretmenin 1, 2, 3 komutuyla şarkıya başlandı.

Karlı kayın ormanında
Yürüyorum geceleyin
Efkârlıyım efkârlıyım
Elini ver nerde elin?
...

Türkü bitmek üzereyken sınıfın kapısı paldır küldür açıldı. Kızlar saçlarını topluyor, küpelerini çıkarıyor; erkekler el altından sigaraları birbirlerine vererek ceplerini boşaltıyorlardı. Abidin öğretmen şaşkınlıkla ayağa kalktı.

- *Buyurun,* dedi.

Müdür, yüzü öfkeden karmakarışık bağırdı.

- *Ne bu durum? Yazıklar olsun.*
- *Efendim, anlayamadım.*
- *Hem derste şarkı söyletiyorsunuz. Hem de söylettiğiniz şarkı yasaklı.*

Müdürün arkasındaki müdür yardımcıları, başlarını aşağı yukarı sallayarak idari amirlerinin sözlerini onayladılar. Bir an için Abidin öğretmenin gözünde bütün görüntü dondu. Güneş ışığında açık seçik görünen tebeşir tozlarından başka hiçbir şey kıpırdamıyordu sanki.

- *Vallahi bilmiyordum müdür bey*, dedi Abidin öğretmen. *Çocuklar şarkı söylemek istedi. Ben de boş ders diye...*

Müdür ellerini arkasında bağlayarak

- *Ben anlamam hoca*, dedi. *Başta sen savunma yazacaksın. Sonra da öğrenciler yazacak. Çıkarın kağıtları.*

Herkes bu şarkı işinin nasıl başladığını yazacaktı.

* * *

Aradan iki ay geçmişti.

Muhsin'le Selami kantinde oturuyorlardı. Sınıfın en başarılı öğrencileriydi. Muhsin çenesindeki sivilcelerle oynayarak,

- *Hadisene oğlum, yiyelim bir şeyler. Tenefüs bitecek.* Cebinden buruşuk bir para çıkartarak, *Bu kez benden,* diye ekledi. *Karışık değil mi?*

- *Evet!*

Muhsin tostları yaptırıp masaya döndü. İştahla tostunu ısırırken öbürünü Selami'ye uzattı. Selami'nin davranışı tuhaftı. Tostunu yiyeceğine Muhsin'inkine bakıyordu. Az kalsın burnunu Muhsin'in tostuna sokacaktı.

- *Ne oluyor oğlum?*

Selami,

- *Görmüyor musun?*

- *Neyi?*

Selami gülümseyerek,

- *Tost kağıdını!*

Muhsin baktı ancak bir anlam veremedi. Biraz inceledi. Bir şeyler yazıyordu.

"Ben bu şarkıyı bilmiyorum. Arkadaşlar söylerken ben de ayıp olmasın diye eşlik ettim. Ekmek Kur'an çarpsın! Hocam bunun için de özür diliyorum."

- *Bir de benimkine bakalım.*

"Ben bu şarkıyı bilmem hocam. Arkadaşlardan bazıları 'Bize bir şey olmaz. Yasak masak takmayız. Söyleriz

dediler.' Öyle söylendi. Yoksa ben söylemedim. Yalnızca dinledim. Saygılarımla. Şadi Keseroğlu."

Yüreklerine su serpildi.

- *Demek*, dedi Muhsin, *savunmalarımız tost kağıdı olmuş.*
- *Yaaa,* diye ekledi Selami. *Şu Şadi puştunun yazdığına bak.*
- *Sen ne yazmıştın?*
- *Hiiç.*
- *Birkaç tost daha alsak mı?*
- *Boşveeer*!

Bu sırada nöbetçi müdür yardımcısı kantine girdi.

- *Zil çaldı. Hâlâ ne oyalanıyorsunuz burada?*
- *Çıkıyoruz hocam,* dedi Selami.
- *Çabuk çabuk. Ciddiyetsiz herifler.*

Kantinden fırladılar. Köşeyi dönünce kahkahayı bastılar. Ağır, rahat adımlarla basamakları çıkarken elleri ceplerindeydi. Ceplerinde tost kağıtları...

Kar Dergisi, Eylül- Ekim 2008

BAKICI

Gündüz çifti iki yaşındaki çocuklarını evde bakıcıya bırakmanın sıkıntısını duyuyordu. Aylin Hanım, kocası Tevfik gibi göğüs hastalıkları uzmanıydı. Bakıcı Döndü, Gündüz çifti eve geldiğinde, çocuğu ailesine bırakıyor, evine dönüyordu.

Aylin kaçtır arıyordu. Kimse açmıyordu işte. Çalıştığı devlet hastanesinden erken çıkma olanağı da yoktu. Hastalar, kuyrukta bekliyordu. Hastaya doğru dürüst bakamıyorlardı bile. *"Şikayetin ne? Öksürük var mı? Balgam? Şu filmi çektir. Reçetedeki ilaçlar fayda etmezse gel, yine göreyim."* Koca bir gün böyle tükeniyordu.

Aylin o gün kocasından erken gelmişti eve. Kasım ayının ayazından, evinin ılık Nisan'ına adım atar atmaz gergin sinirleri gevşeyivermişti. Döndü, televizyonun karşısında, kollarını kavuşturmuş oturuyordu. Brezilya yapımı bir pembe dizi izliyordu. Aylin'i görünce:

- *Aaaa! Abla, ne zaman geldin? Duymadım.*

Aylin, anahtarlarını ayakkabı dolabı üstündeki bakır tasa bırakırken, neredeyse aynı tınıda bir merhaba dedi.

Çalışanları aşağılayanları sevmezdi. Kendisi de kibar davranmaya çalışır, elinden gelen yardımı esirgemezdi.

- *Bütün gün aradım. Nerelerdeydiniz?*
- *Evde canı sıkıldı Özgür'ün. Ben de parka götürdüm abla.*
- *Bu havada park mı olur? Sıkı giydirseydin bari!*

Döndü, bir yandan, saçlarını kulağının arkasına yerleştiriyor, bir yandan da:

- *Aaaa, tabii abla. Hiç giydirmez miyim,* diyordu.
- *Yemeğini yedi mi?*

Döndü, sağ yanağını sertçe kaşıyarak:

- *Yedi yedi. Bütün yemeklerini bitirdi.*

Çantasından çıkardığı başörtüsünü alışkın hareketlerle çenesinin altında bağladı.

- *Ben çıkabilir miyim abla?*

- *Tamam.*

Aylin, oğlu Özgür'ün yanına geldiğinde, biraz rahatlamıştı. Ama sanki çocuğun bir huzursuzluğu vardı. Ya da Aylin'e öyle gelmişti. Anneler kuruntulu olur, derler ya. Ellerini yıkadı. Çocuğunu kucağına aldı.

Tevfik az sonra evdeydi. Akşam yemeği yenirken bile karı koca uzanıp derin bir uyku çekecekleri anı düşlüyordu. Özgür, kendisine hazırlanan mamayı sildi süpürdü.

Tevfik Bey:

- *Bu gidişle bu yumurcak bizi de yemeğe kalkacak*, dedi.

Gülüştüler. Yattıklarında saat 23:00 sularıydı. Özgür'ün ağlamasıyla uyandıklarındaysa saat 00:20. Aylin fırladı yataktan. Çocuk altını kirletmemişti. Doyasıya yemeğini de yemişti. Dudaklarını alnına götürdü. Çocuk yanıyordu. Mavi üzerine beyaz bulut desenli yorganı çekti. Yatağa oturttu Özgür'ü. Çocuk kusmaya başlamıştı. Dereceyi

koltuğunun altına yerleştirdi. Özgür yırtınırcasına ağlıyordu. Gözyaşları yanaklarından süzülmeden, bulgur bulgur ayılı pijamasının üstüne damlıyordu. Tevfik ayaklarını sürüyerek gelmişti bu sırada. Gözlerini çabuk çabuk kırpıştırıyordu. Aylin telaşla:

- *Ateşi 38.7...*
- *Üşütmüş!*
- *Hemen acile gidelim.*

Eve döndüklerinde saat gecenin ikisiydi. Özgür, Aylin'in kucağında uyuyakalmıştı. Aylin Özgür'ün yatak yorganını değiştirdikten sonra çocuğunu yatırdı. Tevfik'in yanına geldi. Tevfik düşünceli:

- *Nasıl üşütür evden çıkmayan çocuk? Ev sıcak..*
- *Döndü, bazen parka götürüyormuş.*
- *Ne parkıymış bu havada? Hadi Ağustos'ta, Eylül'de bir şey demedik. Kışın ayazında ne parkıymış?*
- *Haklısın canım. Belki de ne bileyim, görüştüğü biri falan vardır. Çocuk gezdiriyorum bahanesiyle...*
- *Vallahi ben anlamam,* dedi Tevfik. *Park mark yok, sen yarın uygun bir dille söylersin.*

- *Peki peki. Artık yatalım. Dört saat sonra kalkacağız.*

Döndü, sabah Aylin'i dinledi. Sonra uysalca:

- *Peki abla, bir daha götürmem,* dedi.

Buna karşın Özgür, birkaç gün sonra aynı belirtilerle yeniden rahatsızlanmıştı. Çocuk doktoru aynı şeyi söylüyordu. *"Soğuk algınlığı. Şiddetli soğukta kalmış bu çocuk. Pnömoniye çevirebilir. Siz benden iyi bilirsiniz ya."*

Döndü'yse yeminler ediyordu:

- *Ekmek kuran çarpsın abla. Şu nimet gözüme dizime dursun. Gözlerim önüme aksın ki, çıkartmadım dışarı bebeyi.*

Özgür, hafta sonları düzeliyor, hafta içi birkaç günü hasta geçiriyordu. Bir cumartesi sabahı, Tevfik karşılarındaki bakkaldan gazete almaya inmişti. Bakkal, Tevfik'i pek severdi. Öksürüğü için ilaç getirmişti. Bronşiti doktor sayesinde düzelmişti.

- *Günaydın.*
- *Ooo, doktor bey günaydın.*
- *Bir gazete, bir ekmek.*

Tevfik, bozuk paraları, bakkalın önündeki masanın üzerine koyarken,

- *Ya, karışmak gibi olmasın da doktor bey, sizin bir bakıcınız var ya...*

Tevfik uyku uyuşukluğunu bir anda üstünden atıvermişti. Mavi gözlerini kocaman kocaman açmıştı. Merakla:

- *Evet?*
- *Siz evden çıktıktan bir süre sonra, çocuğu kaptığıynan gidiyor.*
- *Nasıl gidiyor?*
- *Bayağı. Çocuk kucağında.*
- *Pusetine koymadan mı?*
- *Evet evet kucağında. Sizin gelmenize yakın eve geliyor. Yanlış anlama doktor bey. Evi gözetlediğimden değil de. Her gün, her gün böyle olunca merak ettim. Bir de doktor beye sorayım, dedim.*
- *İyi ettin,* diyerek bakkalın omzuna dostça vurdu.

Eve gelir gelmez birkaç telefon görüşmesi yaptı Tevfik. Aylin merakla:

- *Ne oldun? Hadi çaylar soğuyacak.*
- *Geldim! Aylin ben Pazartesi'ye izin aldım.*
- *İyi. Bakıcıya söyleyelim. Gelmesin o gün. Neden bu arada?*
- *Arama sakın. Pazartesi birlikte çıkacağız. Sen işe gidersin. Renk vermek yok.*

Aylin, ucunda yeşil zeytinin takılı olduğu çatalını havada tutarak, kuşkuyla Tevfik'e bakıyordu.

- *Sen bir şeyler çeviriyorsun ama,* dedi.

Tevfik kahvaltı boyunca tek söz etmedi.

Pazartesi günü Tevfik arabasına bindi. Aşağı sokaktaki bir garaja bıraktı. Yürüyerek evin yakınına geldi. Apartman kapısını gözlemeye koyuldu. Aradan çok değil, 20 dakika geçmişti ki, kapı açıldı. Döndü, kucağında Özgür'le dışarı çıktı. Tramvay durağına doğru hızlı, küçük adımlarla ilerliyordu. Ara sıra arkasına da baktığı oluyordu. Tevfik, yılların hafiyesi gibi birden bir apartman boşluğuna seğirtiyor, ya da arkasını dönerek ters yöne yürüyordu. Sabah tramvayı çok kalabalıktı. Döndü'yü gözden kaybet-

memeye çalışarak Eminönü'ne giden tramvaya o da bindi. Döndü'yle birlikte o da Eminönü'nde indi.

Yeni Cami'nin önünde, Döndü son kez çevresine bakındı. Tevfik, bir simitçiyi kendisine paravan yaptığından görünmemişti ona. Caminin bayanlar tuvaletine girmişti. Tevfik merakla simitçinin önünde bekliyordu. Ama Döndü çıkmadı. En azından başta öyle sandı. Çarşaflı bir kadın, paçavralara sarılı bir bebekle az sonra dışarıdaydı. Caminin avlusuna bağdaş kurarak oturdu.

- Allah rızası için aaaabileriiiim, ablalarıuım. Şu garibe acıyıın. Allllah ne muradınız varsa versin ağabeycimm. Allllah sevdiğinize kavuştursun.

Sözcükleri sakız gibi sündüre sündüre söylüyordu.

Tevfik'in kafasından aşağı kaynar sular dökülmüştü. O an ne eğitim, ne kültür, ne bilgi... Gözünde her şey silinmişti. Kaslarının, dövüşmeye hazır bir gladyatör gibi gerildiğini duyumsuyordu. Çocuğa bir şey olmamalıydı. Özgür avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Tevfik, bir kedinin avına yaklaşırken gösterdiği dikkatle usul usul yanaştı. Kadının önüne 20 TL'lik bir banknot attı. Döndü, başını kal-

dırıp, aval aval parayı kimin attığına bakarken, çocuğu kucağından kaptı. Şimdiye kadar karıncayı incitmemiş Tevfik, Döndü'nün yüzüne şiddetli bir tokat patlattı.

Sanat Yaprağı Dergisi, Haziran 2011

BİP

- *Bu krem iyi midir?*

Yasemin, sarı düz saçlarını kulaklarının arkasına yerleştirip, kahverengi iri gözlerini biraz kısarak, kendinden emin yanıtladı soruyu.

- *Tabii efendim. Bu Alman malı.*
- *Ee, alayım o zaman*, dedi müşteri.

Barkotu okuttu Yasemin.

- *Bip.*
- *22 lira 50 kuruş efendim.*

Bu sırada dükkanın içinden boğuk bir ses yükseldi.

- *Bu kağıt havluların on ikilisinin fiyatı ne?*

Yasemin, iş arkadaşına başıyla oraya gitmesini işaret etti. İkisi de asgari ücretle çalışıyorlardı. Yasemin'in yetkisi biraz daha fazlaydı. Kasada yalnızca o durabiliyordu.

İki genç kız, marjinal giyimleri, koyu renk göz makyajlarıyla, oje raflarının önünde duruyorlardı.

- *Bu markanın yeşil rengi yok mu?* diye sordu içlerinden kabarık kızıl saçlısı. Elinde tuttuğu ojeyi Yasemin'e gösteriyordu.
- *Yok efendim, bir tek oradakiler kaldı.*

Kızlar oflayıp puflayarak dışarı çıktılar. Dükkan biraz tenhalaşınca Yasemin oturma fırsatı bulabilmişti. Oturduğu yerin yanındaki duvara, kızının gülümseyen bir fotoğrafını yapıştırmıştı. İşaret parmağının tersiyle kızının yüzünü okşadı. Dudakları hafifçe gülümserken, gözleri hüzünlenmişti. *"Sırf senin için"* dedi içinden *"Senin için katlanıyorum bu kadar şeye."*

Kasanın önündeki platforma on ikili kağıt havluların konulmasıyla kendine geldi. Barkodu okuttu.

- *Bip.*

- *8 lira 75 kuruş efendim. İyi günler efendim.*

Kocası bir gün ona:

- Sen de çalışıyor mu sanıyorsun kendini. Bütün gün oturduğun yerde barkot okutuyorsun. Ne iş ama!? Yoruldum diyemezsin. Bu evde tek kişi yoruluyor. O da benim.

Kavgaları çok yıpratıcıydı. Kavgalar sıklaştıkça, ilişkileri içinden çıkılmaz bir durum almıştı. Arkadaşı Sevgi'yle bunları konuşmuştu günün birinde. Ne de olsa insan insanın zehrini alır derlerdi. Sevgi yan markette kasiyerlik yapıyordu. Sevgi karı kocanın bu yaşadıklarını başka bir kadınla ilişkilendirerek yorumlamıştı. *"Başka biri olmasın?"* diye sorduğunda, Yasemin hiç aklından geçirmediği bu olasılık karşısında şaşalamıştı.

Yasemin, bir gün işten erken çıkıp kocasının şirketine gitti. Kapıdan kocasıyla birlikte bir kadının çıktığını gördü. Kadın, elinde evrak çantasının olduğuna bakılırsa onun iş arkadaşıydı. Nedense gizlenme gereksinimi duymuştu. Kocası, yürürken, kadını belinden tutuyor, konuşurken kulağına boynuna fısıldıyor, sanki öpüyordu. Elleri tit-

riyor, kalbi son hızla çarpıyordu Yasemin'in. Yüzünü görmemişti ama, sıcaklığından kıpkırmızı olduğunu duyumsuyordu. Cep telefonunu çıkarmak aklına geldi. Elleri titreyerek son aramalara geldi. Kocasının numarasını çevirdi. Şimdi telefonu çalıyordu. Yasemin onlara bakıyordu. Kocası durdu. Kadın da onunla birlikte. Ceketinin iç cebinden cep telefonunu çıkardı. Arayan numaraya baktı. Yüzü asılmıştı. Kadının dudaklarından: *"Karın mı?"* sorusunu okudu Yasemin. Kocası yüzünü buruşturdu. Cep telefonunu kapadı. Hiçbir şey olmamış gibi kadınla yürüdü gitti. Aradan üç saat geçtikten sonra kocası aramıştı. Önemli bir toplantıda olduğunu, onu öyle zırt pırt aramaması gerektiğini daha kaç kez söylemesi gerektiğini, kendisini beklememelerini, yemeklerini yemelerini söylemişti. Yasemin'in eli ayağı tutmaz olmuştu.

Boşandılar. Boşandıktan sonra kızını alıp anne babasının yanına taşınmıştı. Yine de sığıntı gibi duyumsuyordu kendisini. Çalışıp kazandığı para ancak kızıyla kendisinin gıda masraflarını karşılamaya yetiyordu. Şimdi neyse de yarın okula başladığında ne yapacaktı. Çok mu kötü

bir insandı, çok mu çirkindi? Pis miydi, dağınık mıydı, ahlâksız mıydı? Niçin bu onun başına gelmişti? Niçin? Niçin? Çok mu aptaldı? Anlamıyordu. Niçin onu bulmuştu? Niçin? Kızının soruları da onu bunaltmıştı. Babam nerede? Ne zaman gelecek? Kızının ağzına bir tokat patlatmıştı kendisini tutamayıp bir keresinde. Sonra da oturup hüngür hüngür ağlamıştı. O olayı anımsayınca gözleri doldu. Kasanın önündeki tezgahın üzerine sertçe bırakılan poşetle irkildi. Gözünden damlamak üzere olan yaşı sol işaret parmağının tersiyle yakaladı.

- *Hoş geldiniz efendim.*

Baş örtüsünün uçlarını sinirli sinirli çekiştiren yaşlı kadın:

- *Hiç de hoş gelmedim*, dedi.

Yasemin şaşkınlıkla bakıyordu. Pembe küçük bir poşetten, sinirli el hareketleriyle iki kutu çıkardı kadın. Biri küp diğeri dikdörtgen prizma biçimindeydi.

- *Bu kremleri sizden iki hafta önce aldım.*
- *Evet efendim?*

- *Evet evet de, hani kırışıklıkları düzeltiyordu bu. Öteki de göz altı morluklarına iyi geliyordu. Öyle demiştin. Nasıl satıcısın sen böyle?*
- *Yüzüme bak! Bak bakayım yüzüme!*

Yasemin anlamsız bakışlarla kadına bakıyordu. Cildi, derin kırışıklıklarla doluydu. Koyu sarı renginden sigara kullandığı belliydi. Altmış yaşına merdiven dayamış biriydi. Ancak seksen yaşında gösteriyordu. Yüzündeki tek renk göz altı torbalarının yeşil, pembe, mor rengiydi.

- *Hiç kırışıklıklar düzelmiş gibi görünüyor mu? Söyle bakayım.*

Yasemin yutkundu. Çok sinirlenmişti.

- *Bana bak ihtiyar*, dedi. *Senin bu kırışıklıklarını bırak 10 YTL'lik kremi 1 milyarlık krem alsan düzeltmez. Çünkü senin için kırışmış. Buharlı ütüyle en yüksek sıcaklıkta ütülersen belki bir işe yarar.*

Kadının ağzı açık kalmıştı. Aralarına nikotin yapışmış alt dişleri olduğu gibi görünüyordu. Birkaç müşteri, Yasemin'in yükselen sesinin etkisiyle çevresinde toplandılar.

- *Ayrıca madem kırışıklıklarınızın düzelmesini istiyorsunuz, estetik ameliyat yaptırın. Ben size dedim mi, yüzünüz on sekizlik genç kız yüzü gibi olacak diye?*

Yasemin'in yüzü kızarmıştı. Şimdiye kadar içinde tuttuğu her acının, yaşadığı her haksızlığın sorumlusu sanki o kadındı. Soluk soluğa konuşuyordu. Kadın konuşmak için hamle yaptı. Yasemin onu susturdu.

- *10 YTL'lik kremi sürünce şu meymenetsiz yüzün bebek cildine dönüşecek öyle mi? Güleyim bari. Tuzlayayım da kokma. Bıktım sizin gibi huysuz müşterilerden. İstediğiniz yere şikayet edin. Umrumda değil. Defolun şimdi dükkandan. Çabuk defoluuun!...* demek isterdi ama diyemedi.

Kadının yüzüne bakmadan:

- *Fişiniz yanınızda mı efendim?* diye sordu. Yaşlı kadın, fişi verirken
- *Böyle üç kağıtçılık olmaz ki,* dedi az ötedeki saç boyası seçen müşteriye. *Adamlar soyguna çık-*

mışlar. Ben hakkımı yedirtmem. Eşek gibi ödeyeceksiniz paramı.

Ürün iade fişini doldururken Yasemin'in omuzları ağrıyordu. Her şeyi bir *"bip"*le hayatından çıkarmak istiyordu.

BÜROKRATİZM

Mehmet Bey'i çalışma masasından tanıyabilirsiniz.

O sabah odasından içeri girer girmez masada bir tuhaflık olduğunu sezmekte gecikmedi. Gözlerini kıstı, masayı baştan sona dikkatle gözden geçirdi. Ceketinin cebinden yirmi santimetrelik cetvelini çıkardı. Takvimle telefonun arasını ölçtü. Hah, bulmuştu işte.

"Yine temizlikçi kadının işi", diye içinden geçirdi. *"Bu kadını esaslı biçimde uyarmak gerek."* Takvimle telefonun arası altı buçuk santimetreydi. Bir buçuk santimetre fazlalık vardı. Düzeltti. Yeniden ölçtü. Şimdi beş santimetre olmuştu. Telefonun bilgisayara uzaklığında değişiklik yoktu. on santimetre. Yine de bir bozukluk daha vardı. Kalemliğin içindeki kalemlerdeydi sorun. Kapaklı tükenmez kalemlerin yazan uçları aşağıda, kurşun kalemlerinse yuka-

rıdadır. Ama belli ki biri izin istemeye gerek görmeden mavi tükenmez kalemlerden birini kullanmış, sonra da kapağını yerleştirmeden, hem de yazan ucu yukarıya bakacak biçimde koymuştu. Bu kadarı da fazlaydı artık. Mehmet Bey insanların bu bencilliğine, vurdumduymazlığına sinirlenirdi. Karşısındakine bunu belli etmemeye çalışırdı yine de. Kalemi düzeltti. Rahat bir soluk alarak deri koltuğuna kendisini bıraktı. İçinden,

- *Bilgisayarı kaldırabilse, onun da canına okurdu bu kadın...* diye geçirdi.

İş arkadaşları, Mehmet Bey'in simetri konusundaki titizliğini bildiklerinden kimi zaman ona küçük oyunlar oynarlardı. Kalem işini tezgahlayan, iş arkadaşlarından Musa'ydı. Mehmet'in geldiğini görür görmez, sudan bir nedenle odasına damladı. Kalemin düzeldiğini görünce hemen öteki arkadaşlarına haber vermeye koştu. İçeride bir hayli gülüştüler. Mehmet Bey, şirketin dalga konusu olduğunu bilmiyordu. Böyle olsa da bunu önemsemezdi. Onun için önemli olan ilkelerine uygun yaşamaktı. Gerisi önemsizdi.

Mehmet Bey'in önünde her zaman iki dosya bulunurdu. Birinci dosyada imzalanan, ikinci dosyada imzalanacak belgeler vardı. Kendisine gelen bir belgenin üç gün içinde imzalanması gerekirdi. Mehmet bey'in bol bol boş zamanı olsa da üç günden önce belgeleri teslim ettiği görülmemişti. Kendisine verilen zamanı sonuna kadar kullanırdı. Dahası, yabancı dil sınavına girecek bir iş arkadaşının belgesinin hemen imzalanması gerekiyordu bir keresinde. Arkadaşı yalvar yakar rica etmişti de, önemsememişti. Bir gün sonraya imzaladığı belge, arkadaşının sınav belgelerini zamanında verememesine, beraberinde yılda bir kez açılan bu sınava girmek için gelecek yılı beklemesine neden olmuştu. Ama Mehmet Bey'in vicdanı rahattı. Onu kınayanlara:

- *Ne yapalım canım, son güne bırakmasaydı o da işini*, demişti.

Böyle tekil olaylar için ilkelerini bozmaya değmezdi. Asıl, belgeleri hemen imzalasaydı vicdan azabı duyardı.

Dış görünüşü özenli, yürüyüşü bir tavşan tedirginliğindeydi. Çevreden onu izleyenler, Mehmet Bey'in izlendi-

ğini düşünebilirlerdi. Kafası sıklıkla arkaya, sağa, sola oynardı. Sanki bir tehlike olup olmadığını denetlerdi. Bir arabanın çamur sıçratma, sakar bir iş arkadaşının üstüne çay dökme olasılığı onun canını sıkardı. Pantolonları tek çizgi ütülü, ayakkabıları cilalıydı. Sokakta ayakkabılarının kirlenme olasılığı olduğundan iş yerinde ayakkabı cilası bulundururdu.

Mehmet Bey, her yerin giysisini ayrı tutardı. Hangi iş yapılacaksa, onun giysisinden başkasını giymezdi. İş giysilerinden birini bir açılışta, bir davette giydiği görülmemişti. Ev giysisi başka, market alışverişlerinde giyilecek olan başka, çocuklarıyla oynarkenki başkaydı. Kazayla bunların birbirine karıştığı görülmemişti. Zavallı eşi, evliliğinin ilk zamanlarında bunu bilmediğinden bir pazar akşamı iş gömleklerinin hepsini yıkamıştı. Mehmet Bey, Pazartesi sabahı bu durumun farkına varır varmaz sinirden kıpkırmızı olmuştu.

- *Temiz gömleklerinden birini giy,* sözüne aldırmadan, nemli iş gömleklerinden birini çamaşır ipinden söküp almış, ütüleyerek gömleği kurutmuştu. Geç kalsa da

ilkelerini bozmadan işine varmıştı. Patronuna, sabah rahatsızlandığını söylemiş, karısıyla tam bir hafta konuşmamıştı. Kadın bu duruma hiç anlam verememişti. Mehmet Bey, zamanla evde de kendi kurallarını dayatmaya başlamıştı.

- *Soğanları böyle halka halka kesme. Küçük küpler halinde kes ki yemek güzel görünsün.*

- *O fırının ekmekleri eğik büküktür. Sen şu fırından ekmekleri al bundan sonra.*

- *Saçlarını niye böyle kat kat kestirdin? Düzelttir şunları. Hiç yakışmamış. Biri bir yerde, biri bir yerde... Beslemelere dönmüşsün. Bu saçı kesen kendisine bir de kuaför mü diyor gerçekten?*

Mehmet Bey, dağınıklıktan hiç hoşlanmazdı. Kendi dalgalı saçları onda dağınıklık hissi uyandırırdı. Bu nedenle her sabah özenle jöleledi saçları, düzleştirerek kafatasına yapıştırırdı. İş arkadaşlarının

- *Yine sabah sabah hangi ineğe yalattın saçlarını?* sözlerini kulak ardı ederdi. O böyle mutluydu.

Mehmet Bey, herkesle arasını iyi tutardı. En sık kullandığı sözcükler:

- *Evet evet,*
- *Tabii tabii*'ydi.

Mehmet Bey, kendinden başka kimseyi beğenmezdi. Herkesi içinden acımasızca eleştirirdi. Görünüşte herkese katılır, kendi görüşünü söylemezdi. Bu davranışı üstlerinin takdirini kazanmasını sağlamıştı. Üstlerine çok saygı duyar. Onlardan duyduğu "aferin" sözcüğü kanatlanıp uçmasını sağlardı.

Üniversiteden bir arkadaşı ziyaretine gelmişti bir keresinde. Çay içip laflıyorlardı. Daha da doğrusu Mehmet Bey, önündeki çayı içmiyordu. Çünkü saati gelmemişti henüz. Arkadaşı hükümeti eleştiriyordu.

- *Dostum, ekonomiyi düzelttik diyorlar, zam üstüne zam yapıyorlar!*
- *Tabii tabii, haklısın (Ulan sen ne anlarsın ekonomiden, şimdi kalkmış lak lak konuşuyorsun).*
- *Çocuğun okul taksitlerini zor ödüyoruz. Figen de çalışmasa halimiz harap...*

- *Evet evet. Bu dönemde çocuk okutmak zor. (Verme sen de çocuğunu özel okula! Devlet okulunun çivisi mi çıktı? Sonra da hükümeti suçla! Ne kafa!)*
- *Neyse dostum sana doyum olmaz. Ben kalkayım.*
- *Aaaa, oturuyorduk ne güzel. Yengeyle çocukla birlikte bize de bekleriz. (Bir an hiç kalkmayacaksın sandım. Yapışkan herif.)*

Mehmet Bey, otomatik olarak çalışır, her şeyi belli saatte yapardı. Saatinin dışında yapılan her şey, onun organizmasına vurulan bir darbeydi. Bu nedenle kır gezilerini, kampları, misafirlikleri hiç sevmezdi.

Sabah 10:00'da orta şekerli Türk kahvesini içerdi. Yarında, her gün gittiği lokantada sebze yemeğini yerdi. İş yerine döndüğünde, demli bir bardak çayının yanında sigarasını tellendirir, tam 16:00'da meyvesini yerdi. Sonra da eve gidene kadar ağzına lokma koymazdı. Haftalık yemek listesine göre, o gün akşam ne yiyeceğini bilirdi. Gece

yatmadan önce 30 dişini, ikisini çektirmiştir, sayarak fırçalardı.

Mehmet Bey'in gaz çıkarma saatleri bile belliydi. Toplantı saatleri ile toplantı süresince verilecek araları buna göre düzenlerdi.

Dansözlerin yılbaşları dışında oynamalarını ahlaksızlık sayardı. Apartman toplantılarını kaçırmazdı. Apartmanda herkes onu beyefendiliğiyle, titizliğiyle tanırdı.

Karısıyla sevişme günüyse, farklı pijamasını giyerdi. Ön sevişmeden hoşlanmazdı. Eşinin bu isteği karşısında, ona şöyle derdi:

- *Ön sevişme bürokratizmdir.*

Ona göre özel işler uzatılmadan hemen yapılmalıydı.

ÇATIRTI

Uykum ağırdır aslında. Ama o gece nedense bir türlü uyuyamamıştım. Dön babam dön, dön babam dön.

Benim küçük kız lise son sınıfta. Üniversiteye hazırlanıyor. Ben yatarken o hâlâ test çözüyordu odasında. Yatmıyor musun kızım, diye sordum. Sabaha kadar ders çalışacağını söyledi.

Çok yedim yatmadan önce. Ağır geldi. Belki de ondan uyuyamıyordum. Birden çatırt diye bir ses işittim. Yatakta oturdum. Kulak kabarttım. Çatırt çuturt bir ses daha. Sanki... Sanki kapı zorlanıyor gibiydi. Son bir ayda bizim mahallede iki ev soyulmuştu. Kalbim öyle hızlı atmaya başladı ki...

Bunların elinde silah da oluyor. Allah yarattı demiyorlar, basıyorlar tetiğe. Ne alırsa alsın aslında. Cana

geleceğine mala gelsin de derdim amaa... Mal da az şey mi?

Bizim herif horul horul uyuyor. Dürttüm. Uyku sersemi bağırmasın diye, sus işareti yaptım. Şaşkın şaşkın bakıyor.

- *Evde hırsız var,* diye fısıldadım.

- *Saçmalama,* derken çatırt çuturt bir ses daha duyuldu. Herifin lafı ağzında kaldı. Fırladı kalktı yataktan. Çekmecenin gözünden tabancasını aldı. Koridora çıktı. Arkasından bakakaldım. Ya herife bir şey olursa... Bu yaştan sonra bir de dul mu kalacağım? Ah kara yazım aahh! Az sonra herif öfkeli öfkeli içeri girmesin mi... Tabancasını çekmeceye bıraktı. Bana ters ters bakıp,

- *Çok film izliyorsun. Bir de geceleri bu kadar yemek yeme,* dedi.

Şaşırmıştım.

* * *

Lale eve geldiğinde, ayakkabılarını aceleyle çıkartmış, okul çantasını ayakkabılarının üzerine fırlatmıştı. Eteğinin üstüne sarkıttığı gömleği, gevşek kravatıyla yorgun görünüyordu.

- *Anneee, çok açım,* diye bağırdı.

Hayriye hanım, mutfaktan başını uzatarak kızına seslendi.

- *Bulgur pilavı yaptım yeni. Gel de yoğurtla ye.*

Lale, mutfağa doğru ilerlerken, cep telefonu çaldı. Okul çantasının ön gözünden, kağıtlar, allık, göz kalemi, matematik testinin cevap anahtarı, renkli ispirtolu kalemler, hızına, yarım kalmış bir bisküvi paketi arasından cep telefonunu bulabildi. Arayan Mert'ti. Belli ki özür dileyecekti. Telefonu kapattı. Mert yeniden aradı. Lale, sıkıntıyla telefonunu açtı.

- *Alo?*
- ...
- *Ya Lale yapma. N'oldu? Niye böyle yapıyorsun?*
- ...
- *Lale?*
- *Öfff! Ne var? Lale Lale... Hem Gül hem Lale... Yok ya? Yeni işin hayırlı olsun. Sınava girmene de gerek yok!*
- *Ne işi?*

- *Bahçıvan olmuşsun derlediğin çiçeklerden. Öyle diyorlar.*
- *Ya kızım, Gül benim arkadaşım.*
- *Ahmet de benim. Ama ben onun elini tutmuyorum.*
- *Offf ya ne inatçısın.*
- *Arama beni Mert. Bit- tiiii.*
- *Dur*
- *Elveda.*
- *Dur. Kapatma...*
- *...*

Mert ellerini yumruk yapıp, şakaklarına bastırdı. Ne yapıp etmeli, Lale'ye durumu açıklamalıydı.

Lalelerin evinde akşam yemeği yenmişti. Mahmut Bey, televizyonda maç izliyor, Hayriye Hanım çekirdek çıtlayıp gazetedeki dedikodu haberlerini okuyordu. Lale ise kafasını toplamaya çalışıyordu. Önünde çözmesi gereken bu kadar çok test varken bugün yaşadığı neydi böyle. Bunları düşünürken telefonu çaldı. Arayan Mert'ti.

- *Ne var Mert? Arama demedim mi sana?* dedi fısıltıyla.

- *Kapının... önündeyim... Geldim...*

- *Hiii,* diye bir ses çıkartan Lale, kendi sesinden ürkerek eliyle ağzını kapadı. *İçki mi içtin sen? Deli misin? Ne işin var gecenin bir yarısı?*

- *Konuşmazsan zile basarım. Babandan isterim seni haaaa! Konuşacak mısın?*

- *Tamam, tamam. Bekle biraz. Annemler yatmadan kapıyı açamam.*

- *Beklerim seni... Bir ömür...*

Aradan birkaç saat geçti.

Hayriye Hanım ile Mahmut Bey yattılar. Mahmut Bey, bir ilköğretim okulunda temizlik işçisiydi. Çok yoruluyordu. Yastığı görür görmez uykuya dalardı. Hayriye Hanım öyle miydi ya? Pembe diziler, yarışma programları, akide şekerleri, bayram şekerleri, sabah şekerleri, yemek, kahve falı, telefon sohbetleri... Pek yorulmazdı. Yatakta dön babam dön, dön babam dön... Bir türlü uyuyamıyordu.

Mert, Lale'nin telefonunu çaldırdı. Lale, çok ses çıkarmamaya çalışarak, anahtarı kilitte iki kez döndürdü. Çatırt çuturt seslerinin çıkmasına engel olamadı ama.

Mert'in gözleri kan çanağına dönmüştü. Lale'yi görür görmez yere kapandı. Dizlerine sarılarak ağlamaya başladı.

- *Gül beni sevdiğini söyledi. Ben elini arkadaşça tuttum. Olmaz dedim.*
- *Tamam Mert.*
- *İnanıyorsun değil mi?*
- *Tabii... Hadi git. Yarın okulda konuşuruz.*
- *İnanıyor musun?*

Ayağa kalkan Mert işaret parmağını neredeyse Lale'nin gözüne sokacaktı. İster istemez geri çekildi Lale.

- *İnanıyorum. Hadi n'olur git.*
- *Seni seviyorum.*
- *Ben de... Hadii...*

Lale'nin kalbi ağzında çarpıyordu sanki. Kapıyı yeniden kilitledi. Çatırt çuturt. Döndü. Koridorda, elinde ta-

bancayla babasını gördü. Az kalsın heyecandan baygınlık geçirerek, yere yığılacaktı. Babası:

- *Neydi o sesler?*
- *Hangi sesler baba?*
- *Çatırt çuturt.*
- *Haaa ben, şey...*

Yutkundu.

- *Çöp poşetini koydum da kapı önüne. Annem unutmuş böcek. Yani böcek oluyor diye şey ettimdi.*

Mahmut bey, silahı indirdi. Omuzları düşük yatak odasının yolunu tuttu. *"Hayriye hanımın lafıyla iş mi yapılır?"* diye geçirdi içinden. Duymazlığa gelip uyuyacaktı işte.

Hayriye hanım merakla sordu.

- *O ses neymiş Mahmut?*

Mahmut bey, içinden *'elinin körü'* diye geçirdi. Sırtı karısına dönük uyuklarken, homurtuyla karısının sorusunu yanıtladı.

- *Kızın, unuttuğun çöpü dışarı çıkarmış.*

Hayriye hanım, çöpü dışarı çıkardığını anımsıyordu. Ama Mahmut beye bunu söylemek pek olanaklı gözükmüyordu.

Mert, ıssız sokaklarda yürüyerek çoktan evinin yolunu tutmuştu.

* * *

Yürüyordun. Dudaklarında ıslık... Çöpleri karıştıran sokak kedileri sana şaşkınlıkla bakıyordu. Onlara gülümsüyordun.

Yolun ortasında boş bir teneke kutu gördün. Bir tekme savurdun. Metalik tını kaldırım taşlarında yankılandı. Çevrene bakındın. İlerde karton toplayan iki Romandan başka, görünürde koca sokakta kimsecikler yoktu.

Gülümsedin. Onu düşündün. Gülümseyişi, telaşı gözünün önüne geldi. "Aşk ne güzel şey be" diye fısıldadın yıldızlara.

Türk Dili Dergisi, Kasım - Aralık 2010

DUYGUSAL İNSAN

Melek öğretmenin silik bir görünümü vardı ama pırlanta takımları gösterişliydi. Konuşurken sürekli bunlarla oynar, dikkati takılarının üstüne çekerdi. Makyaj yapmazdı. Gerek duymadığından ya da makyajsız kendisini pek çekici bulduğundan değil, üşengeçliğinden.

Evde yemek yapmazdı. Eşiyle birlikte akşamları kayınvalidesinin evine damlardı. Her gün ayrı yemek isterdi. Bir gün önceki yemeğin ısıtılıp önlerine koyulduğunu gördü mü, kayınvalidesine tavrı değişirdi. "Anneciğim" lafını dilinden düşürmeyen Melek, o akşam kadıncağızın bin bir türlü kusurunu görürdü. Eve gidene kadar da kocasının başının etini yerdi. Neden böyle davrandığı kendisine sorulsa o da bilmezdi. Kendiliğinden oluveriyordu.

Melek öğretmen hiçbir şeyi kolay kolay beğenmezdi. Bu özelliğiyle de gurur duyardı. Her insanda, her olayda, her etkinlikte bir kusur bulurdu. Bunu o insanlara söylemezdi. Söyleyip de niye onların canlarını sıksındı. Hem söylemeyince dedikodu yapma fırsatı da bulurdu.

- Ahh hayatım! Ne de güzel akıl ettin bu akşam yemeğini düzenlemekle. Yemekler de nefis doğrusu.

Bunları söylerken sesini inceltir, konuşmasına çocuksu bir saflık katar, kirpiksiz gözlerini kısardı. Göz altı kremlerinin gerginleştiremediği, kaz ayakları kendini gösterirdi gözlerini kısınca. Bu gösteri biter bitmez, çevresinde kimin olduğuna aldırmadan başlardı konuşmaya:

- Ayyy bu yemekler bayat mıdır nedir? Midem bulanmaya başladı. Yoğurt ekşimiş. Azıcık da koymuşlar. Keşke pastaneden poğaça alsaydım. Bari karnımız doyardı.

Günün birinde aceleyle toplantıya koşturan bir arkadaşını okulun koridorunda durdurmuştu. Arkadaşı şaşkın gözlerle ona bakarken:

- Ay hayatım bu etek sana nasıl da yakışmış. Sanki senin için biçilmiş. Üstüne giydiğin kazağın da renkleri

çok uymuş. Yani ben hep derim, herkes giysi alır ama, herkes giysisini Günnur gibi yakıştıramaz, demişti

Günnur Hanım, duyduğu güzel sözlerin altında ezilmiş, teşekkür ederek uzaklaşmıştı. Kimin hoşuna gitmezdi böyle güzel sözler duymak. Bu sırada Melek öğretmen, başka bir arkadaşının kulağına şöyle fısıldamıştı:

- Ayyy, Günnur'un ne giydiğini gördün mü? Nasıl bir cesaretle giymiş o eteği. Ben olsam hayatta giyemezdim o bacaklarla. Bir de ağdasız.

Bir keresinde öğretmenler odasında dedikodusunu yaptığı öğretmenin yakın bir arkadaşı konuşulanları duymuştu. Fizik öğretmeni Fuat Bey, fena bozmuştu Melek öğretmeni:

- *Sizin dedikodu yapmaktan başka işiniz kalmadı mı?*

Melek öğretmen afallamıştı.

- *Ne dedikodusu?* demişti yüzü kızararak. *Ben dedikodu falan yapmıyorum. Sizi terbiyeye davet ederim.*

- *Asıl ben sizi terbiyeye davet ediyorum. İnsanların yüzlerine söyleyemeyeceğiniz şeyleri neden arkasından söylüyorsunuz? Bir de öğretmensiniz. Ayıp ayıp. Sizin yetiştirdiğiniz gençlere üzülüyorum.*
- *Bir kere ben onun yüzüne de söylerim.*

Melek öğretmen son sözü sesi titreyerek söylemişti. Böyle bir tepkiyle karşılaşacağını bilse Rasim öğretmenin giyimini asla çekiştirmezdi. Ama iş işten geçmişti. Bütün öğretmenler onları dinliyordu. Kendini savunmalıydı. Tam bu sırada derse giriş zili çalmıştı da, görülmemiş bir istekle sınıfına koşmuştu Melek öğretmen.

Bu olay yine de onu uslandırmamıştı.

Başka bir gün:

- *Yemekhanenin yemekleri hiç güzel değil. Hep yağlı. Tuzu yok. Hep aynı şeyler.*

Oysaki az önce gıda öğretmenini işinden alıkoymuş, beş dakika boyunca ona, denetlediği yemekhanenin yemeklerini övmüştü. Çorbalar bir harikaydı. Salatalar tertemiz. Tatlılar pastanelerinkinden kat kat iyiydi...

O dedikoduyu sevmezdi. Ama gazetelerdeki dedikodu haberleri ilk okuduklarıydı. Kendisi okumakla kalmaz, odadaki tüm çalışma arkadaşlarını bunlardan haberdar ederdi. İnsanların dinlemek isteyip istemediklerini aklına getirmezdi. Bir şey aklına gelmiyorsa gereksizdi.

- Bakın, Atlas bebek doğmuş. Gözümüz aydın. Aaa, şu seksi model de, gece kulübünde erkek arkadaşıyla basılmış. Eşi de, ne yapalım kim kimi aldatmıyor ki, diye yanıtlamış gazetecilerin sorularını. Ahlak falan da kalmamış! Terbiyesiz. Öyle konuşulur mu?

Melek öğretmen sıklıkla kendisinden söz ederdi.

- Ay ben çok duygusalım. Televizyonda reklamları izlerken bile kimi zaman kendimi tutamam, ağlarım. Eşim de beni avutur, duygusal karıcığım benim, der.

Duygusal olduğu doğruydu. Melek öğretmen kocasıyla evde kavga ettiğinde, karabasan gördüğünde ya da döviz düştüğünde moralsiz kalkardı. Ek ders ücretiyle yıllardır döviz biriktiriyordu. Okula beş karış suratla gelir, müdürle yöneticiler dışındakilere *"günaydın"* demezdi. Onlar konumları nedeniyle her koşulda günaydını hak eden

insanlardı. Bir gün önce övdüğü bir öğretmen, yüzüne bakmadan yanından geçip giden Melek'in dengesizliğine şaşırırdı. Tabii, dudaklarında *"günaydın"* sözcüğü asılı kalarak... Aslında o dengesiz değildi. Duyguları böyleydi, ne yapsın.

Melek öğretmen kimileyin bir hışımla derse girer, ayağa kalkan öğrencilere, bir küme böcekmişçesine bakardı. Yüzünü buruşturarak, eliyle otur işareti yapardı.

- *İlk saat çalışın. İkinci saat sözlü yapacağım.*
- *Ama hocam! Söylememiştiniz.*
- *Sus, terbiyesiz. Bacak kadar boyuyla bir de karşı çıkıyor.*
- *Yapmayın hocam.*
- *Kes! Çıtınız çıkmayacak ders çalışırken. Kapının önüne koyarım. Sözlü notları karneye geçecek. Ona göre.*

Birkaç gün içinde kocasıyla barışırdı. Güzel bir akşam yemeği, romantik bir gece sonrası Melek öğretmen gülücükler saçarak okula gelir, sınıfa girerdi.

- *Günaydın çocuklar...*

Çocuklar şaşkınlıkla bakışırlardı. O kadar mutludur ki, ders işlemezdi.

- *Çocuklar serbestsiniz.*
- *Oleeeey...*
- *Bugün size izin veriyorum.*

Bütün yılı biraz izinle, biraz sözlüyle, geri kalan günler de doktor raporları ve sınavlarla tamamlardı. Melek öğretmenin duygu dünyası öyle inişli çıkışlıydı ki, eğitim-öğretim bu gel-gitlere uyum göstermekte zorlanırdı.

Her şeyden yakınırdı. Veli toplantısının günü, nöbet yerleri, sınıflar, okul idaresi... Söylemediği şeyi bırakmazdı öğretmenler odasında. Asar, keser, öldürür, meydan okur, paralar, ağızlarının payını verirdi meslektaşlarıyla konuşurken. Okul idaresini hiç beğenmezdi.

- *Şikayet edeceğim. Bu bize yapılan haksızlıktır, haksızlık! İlçe Milli Eğitim'e gideceğim.*
- *Tutmuyorum nöbet falan. Müfettiş çağırsınlar!*
- *Vallahi istediklere yere şikayet etsinler, çayımı içmeden sınıfa çıkmam.*

- *Bunlar müdürün yalakalığını yapıyorlar. Bize hırlıyorlar. Kapıma köpek diye bağlamam bunları be!*

Meslektaşları, yüzüne yapışık bir sırıtışla, müdürün ya da müdür yardımcılarının odasından iki büklüm, geri geri çıktığını çok görmüşlerdi.

Melek öğretmen armağan alıp vermeyi çok severdi. Söz gelimi bir gün boş derslerinden birinde alışverişe çıktı. Küçük kızma seramik bir kumbara aldı. Okula geldi. Üst üste asılı paltoların arasında yer açarak, içinde seramik kumbara bulunan poşeti astı. Öğretmenlerden biri kabanını alırken poşeti düşürdü. Poşeti kaldırarak, arkadaşlarına kimin olduğunu sordu. Ses çıkmadı.

Birkaç dakika sonra öğretmenler odasına geldiğinde Melek öğretmen adeta sinir krizine tutulmuş gibiydi.

- *Ayşın, kumbarayı kıranı gördün mü?*

Ayşın önce anlam veremedi. Sonra...

- *Ya az önce ben düşürdüm. Hatta sordum bu poşet kimin diye!*
- *Sen mi kırdın?* dedi Melek öğretmen gözlerini pörtleterek.

- *Kırılmış mı? İçinde ne var bilmiyordum ki! Parasını ödeyeyim.*
- *Yok yok, istemez.*

Melek öğretmenin sesi titriyordu. Akortsuz sesler çıkarmaya başlamıştı.

- *Ben olsaydım. "Kırdım, özür dilerim" diye kağıdın üzerine yazardım en azından. Poşetin üstüne bırakırdım yazıyı. Bir insanın duygularıyla bu kadar oynanmaz ki!*

Ayşın Hanım:

- *İyi de ne bileyim kırıldığını!*

Kırık kumbarayı hırsla çöpe atan Melek öğretmen, *"ben olsaydım..."* diye söylenerek odadan bir hışımla çıktı. Geride şaşkın bakışlar bıraktı.

FAL

Kadın tekdüze hareketlerle televizyon kumandasının düğmesine basıyordu. Ayaklarının üşüdüğünü duyumsadı. Pufa uzattığı bacaklarını kendisine çekti. Bağdaş kurdu. Saatine baktı. Kumandanın kanal değiştirme tuşuna basmayı bıraktı. Kırmızı düğmeye basarak televizyonu kapattı.

Çalışmayı yarıda bıraktığı notlarını gözden geçirmeliydi. Panelist olarak katılacağı *"Bilimin Işığında Geleceğimiz"* panelinin sunum notlarıydı bunlar. Heyecanlıydı. İlk kez akademisyenlerin de katılacağı bir panelde konuşacaktı.

Annesinin sesini duymak istedi. Telefonda numaranın kayıtlı olduğu üç tuşuna bastı.

- *Merhaba anne.*

- *Merhaba kızım. Nasılsın?*
- *Fena değil.* Biraz duraksadıktan sonra: *Ya anne, bir rüya gördüm de yorumlar mısın?*
- *Kızım yine neye taktın kafayı? Rüyayla iş mi yapılır? Başarılısın, sağlıklısın işte. Ne rüyası?*
- *Üff, peki peki anne. Senden bir şey isteyende kabahat.*
- *Panelin yarın değil mi?*
- *Evet.*
- *Eminim güzel geçecek. Sen içini ferah tut.*
- *Peki, sağol.*
- *Kendine güven. Görüşürüz.*
- *Görüşürüz.*

Pınar sıkıntıyla masadan kalktı. Sağ elinde tuttuğu kablosuz telefonla sol elinin avcuna vuruyor, koridorda bir ileri bir geri yürüyordu.

"Ne yapmalıyım? Evet evet annem haklı. Kendime güvenmeliyim. Tek yapmam gereken bu. Ne tuhaf rüyaydı! Adı üstünde rüya. İnanacak ne var. Peh!"

Telefonu şarja takıp mutfağa gitti. Mutfaktan çıktığında, altın yaldızlı ahşap tepside bir Türk kahvesi taşıyordu. Çalışma masasına bıraktı. Kahvesinden ağır ağır yudumlarken notlarını kontrol ediyordu. Eklenecek yerler, çıkartılacak fazlalıklar vardı.

"Günümüzdeki yobazlığın, gericiliğin temelinde hep batıl inançlar vardır."

Bir yudum kahve.

"Aydınlık yolda ilerleyecek düşünen, sorgulayan zihinlerin önünde bu yosun tutmuş duvar vardır."

Bir yudum kahve.

"Asıl önemlisi, geleceğimizi emanet ettiğimiz öğretmenlerimizin bazılarının bu bakış açısından kurtulamamış olmalarıdır. "

Bir yudum kahve.

Pınar, kahvenin dibine geldiğini ağzına kum gibi doluşan telvelerden anladı. Sanki biri kendisini gözlüyormuşçasına sağa sola bakındı. Tül perdenin aralık olduğunu görüp perdeyi çekti. Kahve tabağıyla kahvenin ağzını kapattı. Baş parmağıyla kahve tabağını bastırırken orta par-

mağıyla da kahve fincanının altına bastırıyordu. Küçük çaplı daireler çizerek telvenin fincanda yayılmasını sağladı. Fincanı ters çevirip tabağın üstüne yatırdı. Falını masanın üstüne bıraktı. Çalışmasına geri döndü.

"Modern insan çevresine bilimin ışığında bakarken hurafeler yüzyılının ağırlığını da sırtından atar. Geleceğe geniş, emin adımlarla yürür."

İşaret parmağıyla fincanın üstüne dokundu. Soğuyup soğumadığını denetledi. Henüz soğumamıştı. Yeniden yazısına döndüğünde, harfleri açık seçik göremediğini ayrımsadı. Hava erken kararmıştı. Işığı açarken ampullerden biri patladı. *"Çat"* sesi Pınar'm irkilmesine neden oldu. "*Nazar çıktı*" dedi içinden. Farkında olmaksızın bir ferahlama duyumsadı.

Artık falı da soğumuştu. Fincan tabaktan zor ayrıldı. Bu dileğinin olacağı anlamına geliyordu. Fincanın içinde iki koca yılan Pınar'ı bir yol ağzında bekliyordu. Şimdi de sıra tabaktaydı. O da neydi? Sanki at başı. Telvenin bir kısmını daha fincana döktü. Çın çın çın. Deveye de benzi-

yordu balığa da... O iki düşmanı aştıktan sonra kısmet vardı. Balığın sırtına binmiş açık denizlere gidiyordu.

Birden anımsadı. Annesinin verdiği şapı çantasına koyacaktı. Göze iyi geldiği söylenirdi. Maşallah diye geçirdi içinden benim her isteğim oldu. Evim, kariyerim, arkadaş ortamım çok iyi. Birden kendi kendine de göze gelebileceğini ayrımsayıp dudaklarını büzdü, baş ve işaret parmaklarıyla sağ kulak memesini tuttu. Bir yandan öpücük sesi çıkartırken, bir tahta bulup üç kez ona vurdu. Daha sonra dilini ısırıp, poposunu kaşıdı.

Kimdi acaba o iki yılan? Rüyasında iki solucan görmemiş miydi? İki düşman. Kimdi bunlar acaba? O şehla gözlü hoca mı, yoksa sıska yayımcı mı? Kimdi acaba? Onu sıkıştıracaklar mıydı panelde? Ya rezil olursa...

Notlarının başına oturdu.

"Bilimsel veriler..." Yok yok kesin bir terslik çıkacak.

"Günümüz toplumunun bireye dayalı..." En iyisi organizatörü arayıp gelmeyeceğini söylemekti. Böylece hiçbir risk kalmazdı. *"Saçmalıyorum galiba. İki hafta önce rüyamda gördüğüm at çıkar belki karşıma."* diye geçirdi

içinden. Ne olabileceğini bilmek gerekiyordu. Uyudu. Rüyasında solucanlı, atlı, köpekli bir panel gördü. Uyandığında, bunları yorumlayamayacak kadar yorgun duyumsadı kendisini.

Ankara Dergisi, Haziran - Temmuz 2009

İKİ KAPI

O gün önemli bir gündü. Karısı her zamankinden erken kalkmış, kahvaltıyı hazırlamıştı. Kocası işe gitmeden kahvaltıyı hazır ederdi. Bugün sofra daha özenli kurulmuştu. Gülderen, sofrayı şöyle bir gözden geçirdi. Eksik bir şey bulamayınca, memnun, kocasına seslendi.

- *Ariiif, sofra hazır.*

Traşını bitiren Arif, bir yandan aynada yüzünü incelerken, bir yandan da karısını yanıtladı.

- *Geliyorum.*

Yüzü kırk beş yaşında bir adam için hayli kırışıksızdı. Gerçi, alnının çizgileri belirginleşmiş, gözlerinin altı çürümüştü. Yuvarlak yüzünde, kirpiksiz, ela gözlerinin içi ışıldıyordu. Biraz da kelleşmişti. Ama yol yordam bilirdi

Arif. Aralarına kır düşmüş açık kumral, düz saçlarını sağdan sola yatırarak, başının tepesinde oluşmuş kelliği kapatabiliyordu. Tabii, sert bir rüzgar esene kadar...

Banyodan çıktığında demlenmiş çayın kokusunu aldı. Genç karısını sevgiyle süzdü. On yıldır evliydiler. Çocukları ilkokul birinci sınıfı başarıyla bitirmiş, yaz tatili nedeniyle, Arif'in annesinin yanına, köye gönderilmişti. Evde, çatalın tabağa değerken çıkardığı gıcırtı dışında bir şey duyulmuyordu. Önce Arif bozdu sessizliği:

- Bak insan çalışınca oluyormuş demek. Yok, patronlar hakkımızı yiyormuş. Hikaye bunların hepsi. Patronun iyisi de var, kötüsü de... Bizimki şükür iyi.

- Tabii, dedi Gülderen. *İyi olmasa hiç terfi ettirir mi seni? Beş yıl önce, buraya girdiğinde garsondun. Bugüne bugün, koskocaman "Şef Garson"sun. Aman uyma sen ötekilere.*

- Ne uyacağım? Onlar bana uysun da açlıktan kurtulsunlar. Yemek yediğimiz çanağa pislemek yazmaz bizim kitabımızda. Murat'a sorsan patronlar hep kötü.

Gülderen kaşlarını hafif çatarak:

- A-aa! Olur mu öyle şey?

- Oluyor ya. Neyse, güzel işimize geç kalmayalım. Hadi kal sağlıcakla.

Gülderen sandalyesini itekleyerek ayağa kalktı. Kocasından önce sokak kapısına vardı. Ayakkabılarını Arif'in önüne bıraktı. Kapıyı araladı. Kocasını yolculadıktan sonra, arkasından bir süre baktı. Derin bir "oh" çekti.

- Çok şükür. Bugünleri de gördük.

Kapıyı sessizce kapattı.

Geçen cuma, lokantanın sahibi Arif'i yanına çağırmış, çalışmalarını takdir ettiğini söylemişti. Emeklerinin karşılığı olarak, onu garsonluktan şef garsonluğa terfi ettirdiğini söylemişti.

- Elbette müessesemiz, maaşınızı da ona göre arttıracaktır, diye de eklemişti.

Arif neredeyse, patronunun yüzünü öpücüklere boğacak, zıp zıp zıplayacaktı.

Mahallenin sokaklarında ilerlerken ayağı irili ufaklı taşlara takılıyor, dünden boyadığı ayakkabıları kirleniyordu. Beton dökülmemiş toprak yol, insanı yazın toz toprak

içinde bırakır, kışın çamura sokar çıkartırdı. Arif, asfalt dökülmüş bir sokakta oturmanın özlemini duyardı. Altı kösele ayakkabıların çıkardığı ahenkli tıkırtıyı işiterek, kendine güvenli adımlarla yürümek... Tam bunları düşünürken, ayağı iri bir taş parçasına takıldı. Sendeledi. Dengesini çabuk sağlamasaydı, yüzü koyun yere kapaklanacaktı.

Ana caddeye çıkıp minibüse bindi. Arkasından yedi sekiz kişi daha binmişti. Minibüs öyle kalabalıktı ki, neredeyse elini cebine götürüp para çıkaramayacaktı. Ter kokuları, ayak kokularıyla birbirine karışmıştı. Arif dikkat edince, ortalarda oturan bir adamın ayakkabılarını çıkarttığını fark etti. Minibüs şoförü, dikiz aynasından yolculara bakarak

- Evet beyler, para vermeyenler!

diyordu. Arabesk kralının sesi, minibüs şoförünün sesine karışıyordu:

- Kula kulluk edene...

- Abim benim be, ne güzel söylüyo beee...

Arif, adama yabancı yabancı baktı. Sanki o bu dünyada yaşamıyordu. Düşlerine daldı gitti. Her ne kadar otuz dakikalık yolculuğu sırasında rahat bir konumda olmasa da, kendisini rahatlatacak şeyler düşünmeyi başarabiliyordu.

"Şimdi olmaz tabii. Belki bir yıl sonra... Müdür olursam...Neden olmayayım? Koskoca şef garsonum bugüne bugün. Hem neyim eksik? Patron beni seviyor. Ben de sevilmeyecek adam değilim hani. Beni takdir de ediyor. Evet evet. Beni takdir ediyor. Ben patronun öyle herkesi takdir ettiğini hiç görmedim. Ama beni ediyor. Bu da demek, oğlum Arif, senin önün açık."

- Terbiyesiz herif, utan utan. Elin namıslu karısını ellemek ha. Şofööööör. Dur hele, duuur. Şofööööör!

- Abla yanlış anladın.

- *Ne yanlışı lan?* dedi, ayakkabılarını çıkaran adam. *Elin namıslı karısına*!

- He kardeş. Etimi sıktı puşt.

Arif şaşkın şaşkın çevresine bakındı. Düşler dünyasından çıkmıştı. Ayakkabılarını çıkaran adam. Ayakkabılarını oturduğu yerde bırakarak, tacizci adamı ensesinden

yakalayıp açık kapıdan dışarı, çuval gibi attı. Arif, adamın cüssesini görünce, ayakkabılarını giymesi için onu uyarmadığına sevindi.

- *Sağol kardeş,* dedi baş örtülü kadın. Kıpkırmızı yüzünün terini mendiliyle sildi.

Ayakkabılarını çıkaran adam, bıyıklarını burdu. Sağ eliyle göğsüne bir tokat atarak:

- *Ne demek bacım*! dedi.

Ortalık sakinleşmişti. Arif, yine düşlerine daldı.

"Evet, müdür olursam, hemen bir araba. Bu rahatsız minibüslere, otobüslere son. Bizim de hakkımız değil mi insan gibi yaşamak? Biraz da para biriktirir, sokağı asfalt olan bir eve taşınırız. Aradan biraz zaman geçmeli. Geçmeli tabii ya. Bunlar sabır işi. Sabırlı olacaksın. Kanaatkar olacaksın. Bir bakmışsın, şans yüzüne gülüvermiş. Bir bakmışsın müdürsün, koluna takmışsın karını. O da giyinmiş, kuşanmış. Arabada yanında oturuyor. Villanın sokağına giriyorsunuz birlikte. Evde..."

- *Son durak!*

Arif, şoförün uyarısıyla, minibüste bir tek kendisinin kaldığını anlayarak apar topar aşağı indi. Çalıştığı lokanta, İstanbul'un lüks bir semtindeydi. Üç katlı bir köşkün içi dışı restore edilerek oluşturulmuştu. Dış yüzeyi yeşil ahşaptan olan binanın, pek çok yerindeki ince işçilik görenleri hayran bırakırdı.

Köşkün iki girişi vardı. Kaldırım hizasından sekiz basamaklı merdivenden köşkün mutfağına inilirdi. Giriş kapısının sağ yanında bulunan bu basamaklar, köşkle uzaktan yakından ilgisi yokmuş gibi dururdu. Anahtar, ahşap kapısının kilidine sokulduğunda, birkaç omuz darbesi atmadan kapı açılmazdı. Yaklaşık beş yıldır, Arif aşçıların ve garsonların indiği basamakları kullanıyordu. Mutfağın arka bölümü iç bir merdivenle köşkün giriş katına bağlanmıştı. Arif, diğer kapıdan köşke girer, şık hanımlara, takım elbise giymiş yakışıklı beylere özenerek bakardı. İki adam boyu oymalı kakmalı kapının kimi yerlerine sedef işlemeler yapılmıştı. Kapının yanlarına, kanatlı melek heykelleri konmuştu. Bu melekler, küçük çocuklara benziyordu. Meleklerin avuçlarının ortasına, geceleri mumlar yerleştirilir, ya-

kılan mumları tutan melekler, gelenleri sanki cennete davet ederlerdi.

Önceki Cuma günü, lokantanın sahibi, artık çok yaşlandığı gerekçesiyle şef garsonu işten çıkarmıştı. Süleyman Emmi'den öğrenmişti Arif garsonluğun inceliklerini. Müşteriye nasıl davranmak gerektiğini, tabağın masaya nasıl konulacağını, şarap koymanın inceliklerini, müşteriyle göz iletişimini, rahatsız etmeden, müşterinin hareketlerini gözlemeyi... Yani garsonlukla ilgili ne biliyorsa, Süleyman Emmi sayesindeydi. İşten çıkarıldığını duyduğunda tüm mutfak çalışanları yasa bürünmüştü. Altmış yaşındaki adam sokağa atılır mıydı? Arif de ustasının işten çıkarılmasına üzülmemiş değildi. Ama arkadaşları kadar değildi üzüntüsü. Çünkü artık o, şef garsondu. Hatta arkadaşlarıyla arasında bu konudan bir tartışma bile geçmişti. Özellikle Murat, Arif'in üstüne çok gitmişti.

- Kabul etmemelisin teklifi.

- Niye etmeyecekmişim. Hakkımdı bu benim.

- Ya, demek hakkındı.

- Evet.

Kısa bir sessizlikten sonra Murat konuşmasını sürdürdü.

- Peki ne yapacak adamcağız altmış yaşından sonra? Hangi işte çalışabilir artık?

- Orasını kendisi düşünsün. Ona saygım sonsuz. O benim ustam. Ama kabul etmek gerekir. Çok yaşlanmıştı.

Murat gözlerini kısarak Arif'i tepeden tırnağa süzdü.

- Onlar gibi konuşuyorsun. Bizi birbirimize kırdırmak istiyorlar Arif, Niye anlamıyorsun?

Elini masaya vurarak ayağa kalktı Arif.

- Hep aynı laflar. Sana bir şey söyleyeyim mi? Sen beni kıskanıyorsun. O yüzden, işi kabul etme deyip duruyorsun. Bu teklifi sana etmediklerinden haset ediyorsun.

- Ben mi?

- Elbette sen.

- Peki Arif, diyecek lafım yok sana.

- İyi. Sevindim.

Köşkün giriş kapısının anahtarı Cuma günü Arif'e verilmişti. İlk kez bu basamaklara basarak köşke girecekti. Bu mermer basamaklara... Mutfak merdivenlerden inmeyecekti artık. Köşkün merdivenlerini çıkacaktı.

Mutfak kapısının önünden geçerken, kapının açık olduğunu fark etti. Plastik masanın başında, yalnızca bacaklarını görebildiği biri oturuyordu. Ayakkabılarından tanıdı. Bu, Murat'tı. Tiksintiyle yüzünü buruşturdu Arif. Murat, mutfak kapısının önünde duran Arif'i fark etti. İçeriye baktığını anladı. Kapıya seğirttiğinde, Arif, köşkün kapısına doğru yürümeye başlamıştı.

- *Günaydın beyefendi*, dedi alaycı bir sesle.

Arif, yalnızca kafasını sallamakla yetinmişti. Tam arkasının dönmüşken Murat yeniden seslendi. İstemeden durakladı.

- *Sana tek bir şey söyleyeceğim. Bir daha da istersen benimle konuşma.*

Arif anlamsızca Murat'ın yüzüne baktı.

- *Süleyman Emmi'nin başına gelen, sanıyor musun ki senin başına gelmeyecek.*

- Seni dinlemek zorunda değilim. Patron beni seviyor.

- Onu da severdi.

Murat böyle dedikten sonra, mutfağın kapısını sertçe Arif'in yüzüne kapattı. Arif, sinirine hakim olmaya çalışıyordu. *"Bir defalık affederim."* diye düşündü. *"Ama bir dahakine böyle bir saygısızlığı kabul etmeyeceğim. Saygısızlığın gereği yok. Ben onun başıyım."*

Köşkün merdiveninin ilk basamağını çıktı. Heybetli kapıyı gördüğünde, aklında ne Murat kalmıştı ne de Süleyman Emmi. Birkaç adım attıktan sonra, kapıyla karşı karşıyaydı. Cebinden anahtarları çıkardı. Besmele çekti. Terli avuçlarını pantolonuna sildi. Üst üste yutkunduktan sonra titreyen ellerle, anahtarı kilide soktu. İki çevirişte kapı açıldı. Kendisine yeni bir dünyanın kapısını aralayan anahtardı bu.

Şampanya rengi berjer koltuklar karşılıklı yerleştirilmiş, ortalarına masif sehpalar konmuştu. Kristal küllükler, parlak boncuk işlemeli sehpa örtülerinin üstüne yerleştirilmişti.

Masif cevizden yemek masaları dörder kişilikti. Her kat hemen hemen aynı biçimde düzenlenmişti. Dekoratör, özellikle giriş katının düzenlenmesine önem vermişti. Müşteri ilk olarak burayı gördüğünde etkilenmeliydi. Giriş kapısında müşteriyi karşılayan melek heykellerinden birkaç tane de içeride vardı. Otantik bir hava vermek için rengarenk kilimler, heybeler duvarlara asılmıştı. İçlerinden plastik üzümler sarkan hasır sepetler de dekorun önemli parçalarındandı. Geniş balkonunda yemek masaları serpiştirilmiş, canlısına çok benzeyen, altına toprak doldurulmuş yapma çiçekler, köşelere yerleştirilmişti. Dokunmadan, yapma olduğu anlaşılmayacak bu çiçekler arasında, sardunya, paşa kılıcı, aşk merdiveni, benjamin... Daha neler vardı neler. Tavandaki kristal avizeler, duvarları gökkuşağıyla süslerdi. Büyülü bir yerdi burası. Arif'e öyle geliyordu. Önceleri yemek götürüp getirmekten hiç dikkat etmemişti buraya. Koşturmadan görecek hal de kalmıyordu ya. O nedenle sanki ilk kez görüyordu beş yıldır içinde çalıştığı yeri. Gözlerini kapayarak ahşap kokusunu içine çekti. Lokantanın içinde attığı her adımda parkeler gıcırdıyor, bu ses Arif'in yüre-

ğini gıcıklıyordu. Masaların arasında dolaşırken, birkaç yıla kadar buranın müdürü olabileceğini düşlüyor, belki de böyle bir köşk satın alabilecek kadar zengin olacağını umuyordu.

İkinci katın merdivenlerini çıktı. Her katın pencerelerini açarak içeriyi havalandırıyordu. Bir duvarın tüm yüzeyini kaplayan, aynalı salona girdi. Cebinden çıkardığı papyonu boynuna taktı. Saçlarını düzeltti. Omuzlarını geriye atarak, ellerini arkasında kavuşturdu. Görünümünden memnun, üçüncü kata çıktı. Lokanta sahibinin bu katta odası vardı. Tüm işlerini bu odadan yönetirdi. Odayı havalandırdı.

Bir saat sonra müdür geldi. Katları dolaşarak, Arif'e eksikleri söyledi.

- Masaların aralarını aç. Yerler pas pas edilmedi mi daha? Aşağıdakilere söyle uyumasınlar.

- Peki efendim.

Arif, müdürü ne dese "Peki efendim." diyerek karşılık veriyordu. Öğleden sonra lokanta yoğun olurdu. Köşkün karşısındaki otopark en son model arabalar, ciplerle

dolar taşardı. Arabalardan güzel kadınlar, yakışıklı erkekler çıkardı. Arif yeni işinin kendisine getirdiği güvenle, müşterilerine gülümsüyor, hafifçe öne eğilerek, onlara "Hoş geldiniz" diyordu. Yemekleri getirip götürürken ara sıra Murat'la göz göze geliyorlardı.

Arif yeni işini bir haftada benimsemişti. Gülderen, eşine göz değer korkusuyla kurşun döktürmüş, daṇa gözü gibi gözler çıkmıştı.

Selim Bey, lokantanın sahibiydi. Öğlen on ikiyi bulurdu gelmesi. Arif onu görünce gözlerinin içi parlar, hürmetle yerlere kadar eğilirdi. Selim bey, pek görmezdi Arif'i. Arif kendi kendine şu soruyu sormuştu: "Acaba çok mu eğildiğimden görmüyor beni?" Görmezse görmesindi. O, şef garsondu ya. Zaten, ayak takımıyla çok yüz göz olmaya gelmezdi. Patron olmanın raconu bunu gerektirirdi. Değil mi ya?

Yine böyle bir gün Selim Bey, yerlere kadar eğilerek

- *Günaydın beyefendi*

diyen Arif'in söylediğine karşılık verme gereği duymadan,

- *Yukarı bir sade kahve. Suyu unutma*, dedi.

Arif, Selim Bey'in arkasından kıvançla baktı. İçinden *"İşte patron dediğin böyle olur."* dedi.

Mutfağa inmeye tenezzül etmeyerek, içerdekilere üst kattan seslendi.

- *Beyefendi geldi. Yukarı bir sade kahve. Suyu unutmayın.*

Mutfaktakiler tek söz etmeden birbirlerine baktılar. Aşçı kahveyi pişirmeye koyuldu.

Selim Bey, yumuşak, deri koltuğuna bıraktı kendisini. Kahvesini beklerken telefon çaldı. Arayan, iki gündür uğrayamadığı metresi Gülcihan'dı.

- *N'aber hayırsız?*

Selim Bey, aralık kapıyı kapattı.

- *Gözümde tütüyorsun.*

Gülcihan, şuh biçimde gülerek

- *Gerçekten miii?* diye sordu.

- *Şüphen mi var?*

- *Yok da...*

- *Eeee?*

- *Ne bileyim?*
- *Ne bileyimi var mı kız? Daha yeni bir pırlanta takım almadım mı sana?*
- *Aldıın.*
- *İnsan sevmediğine alır mı o kadar pahalı hediye?*
- *Seliiiiim*
- *Söyle, emret yapayım.*
- *Seliiiim?*
- *Emret.*
- *Berkcan'ı biliyorsun.*

Selim, Gülcihan'ın oğlunu oldum olası sevmezdi. Rahat görüşebilmek için parasını kendisi vermiş, onu yurt dışında üniversiteye göndermişti. Öylesine haylaz bir çocuktu ki... Okumakla uzaktan yakından ilgisi yoktu. Berkcan'ın adı geçince kalbi sıkışıvermişti. Selim Bey'in sözlüğünde Berkcan ile bela eş anlamlı sözcüklerdi. Üst üste yutkundu.

- *Bilmez miyim?*
- *Ne demek istiyorsun Selim? Bak kapatacağım telefonu.*

Selim Bey, o hayta için Gülcihan gibi bir afet kadını kaybetmeyi göze alamıyordu.

- Ne dedim yavrum? Emret cihanı ayaklarına sereyim.

- Yurt dışından döndü.

Selim Bey, korktuğunun başına geldiğini düşünüyordu.

- Anlamıyorum ki nerede yanlış yaptık?

Selim, tüm bunları biliyordu. Yanlışın nerede olduğunu da biliyordu. Bir çocuğun bu kadar şımartılarak büyütülmesi böyle sonuçlara yol açmıştı ona göre. Ama bunu Gülcihan'a hiç söylememişti.

- ...

- Selim?

- Dinliyorum, dinliyorum.

- Evet hayatım... Ne diyordum? Dalgıç olacağım dedi, tamam dedik. İki ayda hevesi geçti. Dağcı olacağım dedi, o da iki buçuk ay sürdü. Müzisyen olacağım dedi, piyano toz içinde yüzüyor, hâlâ çalınmayı bekliyor. Bir ara ralli yarışlarına merak saldı. Evlendi, üç ay sonra boşandı. Hâlâ dikiş tutturamadı.

Selim, sözün ucunun kendisine geleceğini sezmişti.

- *Anlıyorum*, dedi.
- *Şimdi de garsonluğa merak salmış kerata!*

Selim hayretle gözlerini açtı.

- *Kim, Berkcan mı?*
- *Berkcan ya! Ben de düşündüm. Bizim köşkümüz dururken, başka yerlerde sürünmesin dedim.*

Selim Bey, Berkcan'ın burada çalışmasını istemiyordu. Öncelikle çok riskliydi. Karısı çocukları zırt diye damlıyordu. Ya bir pot kırarsa. Ya her şey anlaşılırsa...

- ....
- *Seliiiim?*
- *Hıı?*
- *Bir şey demedin?*
- *Nasıl yani? Tehlikeli değil mi?*
- *O kadar tehlikeyi benim için göze alamayacak adamla işim olmaz benim. Tamam mı?*
- *Dur dur kapatma!*
- ...

- *Peki alayım işe. Seni mi kıracağım?*
- *Hah şöyle.*
- *Şimdi bizim çocuk garson olacak ama, diğer garsonların arasında durması onun ahlakını bozabilir. Ayak takımıyla çok muhatap olmayacağı bir garsonluk versen ona. Şef garson olabilir söz gelimi.*
- *Peki peki.*
- *Akşama beklerim o zaman hayatım.*
- *Baaay*
- *Bay bay.*

Kapı iki kere tıklatıldı. Arif elinde kahve ve suyun bulunduğu tepsiyle içeri girdi. Tepsidekileri, Selim Bey'in masasına bıraktı. Geri geri yürüyerek kapıdan çıkacakken, yarı yarıya kapanmış olan kapının kolu Arif'in kaba etine çarptı. Az kalsın acıdan haykıracaktı. Gözleri doldu. Bir iki adım yana atarak, geri geri odadan çıktı. Yüzü kıpkırmızı olmuştu. Çıkar çıkmaz kaba etini ovuşturdu.

Selim Bey, telefonu kapattıktan sonra bir an düşündü. Dudaklarını kemirdi. Çok sürmedi. Arif'i telefonla ya-

nına çağırttı. Arif, elinde tepsiyle çıkageldi. Boş su bardağıyla kahve fincanını aldı. Selim Bey, onun yüzüne bakmadan, onu ne kadar sevdiğini, takdir ettiğini söylüyordu. Arif, sevinçten yerinde duramıyordu. Az önceki acısını unutmuştu. Acaba müdürlük mü? derken,

- *Bak oğlum, zor durumda kalmasaydım, bunu yapmazdım.*
- *Efendim?*
- *Sen şimdilik mutfağa ineceksin yine.*

Caddede, trafik sıkışmıştı. Yüz metre ilerideki bir kaza buna neden olmuştu. Bütün arabalar korna çalıyordu. Bu gürültü, Arif'in içinde yankılandı.

- *Ama efendim. Bir yanlışımı mı gördünüz? Emredin düzelteyim.*
- *Bak oğlum, sen benim gözümde yine şef garsonsun. Öyle gerekiyor. Birkaç ay sonra yine üst kata alacağım seni. Şimdilik şartlar böyle gerektiriyor.*
- *Ama ben...*
- *Uzatma artık haydi iş başına. Marş marş.*

- ...
- *Sabır lazım. Uzatma işte. Hadi aslanım. Zor durumda kalmasam yapmazdım.*

Arif odadan çıktığında, neye uğradığını şaşırmıştı. Ağlamamak için kendini zor tutuyordu. Kaba eti hâlâ sızlıyordu. Nasıl inerdi mutfağa? Papyonunu tuttu. Kopartıp atacaktı. İstemiyorum sizi de işinizi de diyecekti. Yapamadı. Dalgın dalgın mutfağa inerken ikinci kata çıkmakta olan Murat'a çarptı. Tepsideki bardak düştü. Basamaklardan aşağı yuvarlanarak şangır şungur kırıldı. Cam parçaları dört bir yana saçıldı.

Sanat Yaprağı Dergisi, Aralık 2010

İZDİHAM

"Çok şaşıracak" diyordu içinden eve doğru geniş, neşeli adımlarla yürürken. Kızı gelmeden haberi karısına vermeliydi. Gün boyu ne paralar sayıyorum bir bilsen Şükûfe. Gel gör ki, bu para sayan parmaklar, kendi parasını sayamadan borca, harca eriyip gidiyor. Nasıl alacağım Hacer'e dizüstü bilgisayar? Onu ben bilmem, diyordu Şükûfe elinde tahta bir kaşıkla kızgın yağda kavurduğu soğanları çevirirken. *"Kıza söz vermeden düşünecektin. Bak okul birincisi oldu. Al bakalım şimdi."*

Bir dönem boyunca kızıyla aralarında şöyle konuşmalar geçti.

- Baba fizikten 5 aldım. Kimya yazılım süper geçti.

- Aferin kızım.

- Unutma sözünü ha.

- Hiç unutur muyum?

Böyle zamanlarda bir yandan kızının aldığı notlara sevinirken, diğer yandan terler basıyordu Süleyman'ı. Sonunda kızı hem sınıf, hem okul birincisi olmuştu. Karneler henüz verilmemişti, ama tüm notları beşti. Süleyman ne yapacağını bilemez haldeydi. İş çıkışı otobüste, başka bir yolcunun bıraktığı sayfaları dağılmış gazeteye gözü ilişti. Spor haberlerini okumak için sayfaları hızla çevirirken tam sayfa bir reklam ilgisini çekti. Bulundukları semtin yakınına büyük bir elektronik market açılıyordu. Açılış yarındı. Bütün ürünler, piyasadaki fiyatların yarısından ucuza satışa çıkarılacaktı. Bir de büyük harflerle bir uyarı vardı. *"Ürünlerimiz stoklarla sınırlıdır."* Bu bir fırsattı. Kızına verdiği sözü tutabilirdi.

Zili üst üste çaldı. Karısının telaşlı terlik şakırdamalarıyla kapı açıldı.

- *Ne oldu?*

Süleyman elindeki gazeteyi karısına uzattı.

- *Oku!*
- *Eee?*
- *Kıza bilgisayar alacağım. Bak fiyatlara.*

- *Amaaan! Yakın gözlüğüm yok ki. Ne yazıyor sen söyle.*
- *Bak bir elektronik market açılacakmış. Her şey çok ucuz. Kızın bilgisayarını oradan alabiliriz.*
- *Ha, öyle desene.*
- *Yaaa...*

Süleyman'ın üstünden büyük bir yük kalkmıştı.

- *Yalnız biraz erken git. Kalmaz belki.*
- *Merak etme,* dedi Süleyman, *ben işimi bilirim.*

Market sabah 09'da açılacaktı. Süleyman saati 4'e kurdu. Hesabına göre 5'te orada olacaktı.

Sabah ayazında paltosunun yakasını kaldırarak yürümeye başladı. Hava henüz aydınlanmamıştı. Başı boş köpekler sokaklarda dolanıyordu. Boş bir taksi kornaya basarak, Süleyman'a arabaya binip binmeyeceğini soruyordu. Markete az kalmıştı. Süleyman ilerledikçe çevresinde onun gibi alana yürüyen birçok insanla karşılaşıyordu. Her biri başka sokaklardan çıkarak markete ilerliyordu. Süleyman adımlarını sıklaştırdı. Ötekiler de öyle. Neredeyse koşmaya

başlamışlardı. Adımlar adımları izliyor, yan gözle başkalarının hızını saptayarak daha da hızlanıyorlardı.

Marketin önü hınca hınç doluydu. Market, çevresini saran etten duvardan görünmüyordu bile. Şükûfe'nin küçük yeşil gözleri ve kocaman ağzı belirdi birden Süleyman'ın gözü önünde.

- *Ben sana demiştim.*

Sonra Hacer:

- *Baba ama söz vermiştin.*

Çadırlar kurulmuş, gaz ocakları, lüksler getirilmişti. İnsanlar beşerli onarlı kümeler halinde bekleşiyorlardı. Her gelen, yeni gelene öfkeyle, kinle bakıyor, onu ezilip geçilmesi gereken bir rakip olarak görüyordu. Süleyman sıraya girdi. Ancak sıranın önünde belki 1000 kişi vardı. Belki daha fazlasıydı da, Süleyman bu kadar sanmıştı.

Aradan beş dakika geçmemişti ki, Süleyman'ın arkasında 55-60 kişi birikti. Ayazda beklemek güçtü. Beklerken sırayı kaybetmemek, önüne kaynak yaptırmamak daha güçtü. Gençten bir çocuk, Süleyman'ın önüne geçmek için şansını denedi.

- *Abi ben tuvalete gitmiştim. Senin önündeydim.*

Süleyman efendiliğini bozmuştu.

- *Hadi lan oradan. Ananın akıllısı bir sen misin?*
- *Vallahi abi ya!*
- *Bas git lan. Bas git.*
- *Ne var yani! Altıma mı etseydim?* diye söylenerek gitti.

Yaklaşık bir saat sonra, dört beş adamın küfrederek bu çocuğu dövdüklerini, sonra da karga tulumba sıranın dışına attıklarını gördü Süleyman.

- *Oh,* dedi içinden. *İyi oldu hergeleye.*

Saatine baktı: 8.45.

Az sonra kapılar açılacaktı. Sıradaki boşluklar sıklaştı. Bu durumdan yararlanmak isteyen birkaç uyanık dayakla sıradan atıldı. Süleyman kafasını paltosuna gömmüştü. Yalnızca akı kanlanmış bir çift göz görünüyordu. Bu gözler çevresindeki tehlikeleri tarayan, avını kaptırmak istemeyen, pusuda bir kurdun gözleriydi. Sırasını kimseye kaptırmayacaktı.

Kapılar açıldı. Yaklaşık 500 kişi içeri alındı. Kapılar kapandı. Süleyman, binayı görebiliyordu şimdi. Kapının niçin kapandığını anlamadılar. Bağırışlar, çağırışlar, kapıyı yumruklayanlar, küfredenler, telsizle konuşan polisler, güvenlik görevlileri. Tam bir kaos ortamıydı.

Kapı yeniden açıldı. Bu kez öncekinden daha az kişi alınmıştı. Süleyman artık kapıyı görebiliyordu. Kapının bir dahaki açılışında kesin içerideydi. Kapı yeniden açıldı. Süleyman'la birlikte bir küme insan kapının önünde sıkıştılar. İnsanlar kapının önüne yüklenmişti. Yanındaki adamın eli, Süleyman'ın bacağında, Süleyman'ın kolu öndekinin sırtındaydı. Süleyman bir başkasının ayağına basarken, önündeki adamın dirseği Süleyman'ın gözüne çarptı. Bu sırada arkalardan birisi Süleyman'ın ayağına bastı. Zaten bol gelen ayakkabı, ayağından çıkıverdi.

Bu, 500 kollu, 250 kafalı, 500 bacaklı kocaman bir canavara benziyordu. Bu canavar parçalara ayrılarak kapıdan içeri girmek istiyordu. Biraz öndeki adam gözlüklerini yere düşürmüştü. Beriki *"cüzdanımı çaldı şerefsizler"* diye bağırıyordu. Sıkışanlar, küfredenler, sıramı kapma hayvan,

diyenler... Düşe kalka içeri girdiklerinde, polis kapının önünde barikat kurdu. İçeriden telsizle, şimdilik daha fazla müşteri alınmaması gerektiği, promosyon ürünlerinin bittiği haberi verildi.

Polis destek ekip istedi. Bu kalabalıkla başa çıkmak olanaksızdı.

Süleyman içeride hiç dizüstü bilgisayar kalmadığını görünce çılgına döndü. Kendisi gibi dizüstü bilgisayar arayan bir başkası:

- *Depo,* dedi. *Depoya bakalım.*

Güvenlik görevlisini yere yıkarak depoya girdiklerinde 50 kişi varlardı. Gerili kaslar, kararlı yüzlerle bu insanlar savaşa gelmişlerdi. Amaç, saptanan elektronik ürünün alınmasıydı. Bunun önünde engel diken her kimse tepelenmeliydi.

Süleyman kaptığı dizüstü bilgisayarla kasa kuyruğuna girerken, bir başkası vitrine tırmanmış, güvenlik görevlisinin *"teşhir ürünleri satılık değil"* sözlerini önemsemeden bir plazma televizyonu söküyordu.

Kamp kuran müşterilerin kimisi adamlarıyla gelmişler, her üründen 40'ar 50'şer almışlardı. Süleyman'ın öğrendiğine göre bunlar uyanık esnaf takımıydı. Buradan ucuza alıp dükkanlarında iki katına satacaklardı.

Çıkışta yine kargaşa yaşandı. Polis, içeridekilerin çıkmak istemediğini düşünüp onları megafonla uyardı. Oysa insanlar çıkmak istiyorlar, ama sıkıştıkları yerden kıpırdayamıyorlardı.

Ne olduğunu anlamadan Süleyman sağına soluna cop yemeye başlamıştı. Dizüstü bilgisayarın üstüne kapaklanmıştı. Polisin biber gazı sıkmasını beklemiyordu ama. Burnu boğazı alevler içinde yanıyor, gözlerinden iplik iplik yaş dökülüyordu. Kendisini kalabalığın dışına fırlatmadan yaşlı gözleriyle üst kat demirlerine dayanmış takım elbiseli iki adam gördü hayal meyal. Adamlar, bu itiş kakışı gülümseyerek izliyorlardı. Belki Süleyman'a öyle gelmişti. Net göremiyordu çünkü. Demek böyle. Bu market bir arenaydı. Tiranlar tribünlerden zevkle izliyorlar, alanda gladyatörler kıyasıya vuruşuyordu.

Kalabalık, biber gazı ve copun etkisiyle her bir parçasını birer ikişer dışarıya tükürdü. Süleyman eve vardığında gözleri artık akmıyordu, ama genzi hâlâ yanıyordu. Şükûfe, kapıyı açtığında ince bir çığlık attı.

- *Ne oldu sana? Saldırıya mı uğradın?*

Süleyman'ın bir gözü pembeli morlu bir haleyle çevriliydi. Gözleri ağlamaktan şişmiş, dudağı bir cop vuruşuyla patlamıştı. Kurumuş kan, dudak kenarından çenesine doğru kahverengi bir yay çiziyordu. Tek ayakkabısı yoktu. Paltosunun kolu çözülmüştü. Üstü başı toz içindeydi.

- *Bilgisayar aldım*, dedi kutuyu karısına uzatarak.

Çamurlu çorabıyla evi kirletmesine Şukûfe ses çıkarmadı. Süleyman üçlü koltuğa bayılırcasına uzandı. Genzi hâlâ yanıyordu.

KORKU

Ankara otogarına vardığmda, yaptığı işten pişman olmuştu çoktan. Ne vardı bu yayınevinden bu kadar çok kitap alacak. "*Açgözlülük ettim*" diye düşünüyordu, valizini kulpundan tutmuş sürüklerken. *"Bekleseydim, yine %50 indirimli alırdım."* Camekanlı yolcu bekleme yerinde bavulunu sürükleyerek boş bir yer bakınıyordu Mahmut. Sonunda bir yer buldu. Oturduğu yerden otobüsünü de rahatlıkla görebilirdi.

Sürekli anonslar yapılıyordu.

"İzmir'e gidecek olan M... turizmin kaptanı. Hareket zamanınız gelmiştir. Lütfen aracınızın başına geçiniz. Aksi taktirde hakkınızda yasal işlem uygulanacaktır."

Mahmut, bavulu önünde otobüsü beklerken iki çevik kuvvet polisi önünden geçti. Ters ters ona mı baktılar,

yoksa ona mı öyle geldi kestiremedi. İçinden söyleniyordu: *"Aptal kafa, almasan o kadar kitabı olmaz mıydı?"*

Dikkat kesilmişti. Herkes polise benziyordu sanki. Yirmili yaşlarında çam yarması gibi bir adam, on metre ilerdeki büfeden sigara aldı. Bol cepli bir yeleği kazağının üstüne sarkıtmıştı. Mahmut'a baktı. Göz göze geldiler. Mahmut kıllandı. Yerinde huzursuzca bir iki kıpırdandı. Yüzünü, burnunun ucunu kaşıdı. Parmaklarıyla saçlarını taradı. Baktı olmuyor. Elleri rahat durmuyor, parmaklarını iki mahkum gibi birbirine kenetledi.

Çam yarması adam, gelip yanına oturmasın mı? Bedenini bir yaymışçasına gerilmişti. Yan gözle adama bakıyordu. Alnına dökülen sarı saçlarının altındaki mavi gözleri merakla çevreyi inceliyordu. Yanaklarından kan damlıyordu sanki. Mahmut, çaktırmadan bavulunun fermuarlarını yokladı. Ya bir yer açık kaldıysa, kitabın ucu görünüyorsa... Tam bu sırada otobüs geldi. Mahmut derin bir soluk aldı. Bavulu tekerleklerinden sürükleyerek dışarı çıkardı. *"Acaba dönüp baksam mı? Geliyor mudur?"* diye

düşünüyordu. Bakmaya cesaret edemedi. Bavulunu muavine teslim edince biraz rahatladı.

Yerine geçtikten biraz sonra, çam yarması sarışın gelip yanına oturdu. "*İşte*" diye düşündü Mahmut, *"ayvayı yediğim andır"*

- *Merhaba.*
- *Merhaba!*

Mahmut onunla konuşmamak için pencereden dışarıyı izlemeye koyuldu. Otobüs henüz hareket etmemişti. Mahmut bu davranışının ne kadar garip kaçtığını seziyordu. Otobüs ağır ağır doldu. Çam yarması aşağı, sigara içmeye indi. Sonra geri geldi. Önlerine bir çift oturdu. Yolculuk başladı. Konuşma kaçınılmazdı.

- *Yolculuk nereye?*
- *Antep.*
- *Ben Adana'da ineceğim.*
- *Hımmm!*
- *Oradan da, on gün sonra Mardin! Görev için...*
- *Görev?*
- *Özel Tim.*

Mahmut ilk kez sezgilerinin kendisini yanıltmasını istiyordu. Üst üste yutkundu.

- *Öyle mi?* Sesi öyle uyumsuz, çatlak ve kendisine yabancı çıkmıştı ki.
- *Burada eğitimdeydik. Gazi Üniversitesi'nde.*
- *Yaaa?*
- *Sen?*
- *Ben? Ben, öğrenciyim. Ailem var benim. Onların yanına gidiyorum ben.*
- *Güzel güzel.*

Çam yarması adam teklifsizce konuşuyordu. Molada indiler. Mahmut'a bir sigara tuttu. Mahmut biraz rahatlamıştı. Sigarasının dumanını savururken, çam yarmasının adının Halit olduğunu öğrenmişti. Halit birden acayip sesler çıkarmaya başladı.

- *Brüşşt! Kışşşt! Pissst! Git! Git geriii!*

Mahmut, Halit'in elinin tersiyle bir şeyleri uzaklaştırmaya çalıştığını anladı. O da ne? Bu bir kara kediydi. Kocaman adam geri geri gidiyordu.

- *Uğursuzluk,* dedi. *Yedi yıl uğursuzluğu var.*

Mahmut 13 numaralı koltukta oturduğunu hatırlayarak iyice ürktü.

- *Pissst! Hissst!*

Kediyi birlikte kovaladılar. Mahmut, bu yolculuğu kazasız, belasız atlatmanın bir mucize olacağına inanıyordu. Moladan sonra Halit bayağı açılmıştı.

- *Abi* dedi, *bizim iş acayip.*

Mahmut da çekingenliğini üstünden atmıştı.

- *Öyle mi? Ne gibi?*
- *Bize görev verdiler bir arkadaşla, bir bölgede parkın çevresinde turluyoruz. Akşam vakti tabii. Birden bir ses. Çalılardan geliyor. Ihlar mıhlar... Anlayacağın o biçim iş...*

Halit sağ eliyle ensesini kaşıdı. Eli orada kaldı. Tek gözünü kıstı.

- Arkadaşla bir daldık çalılara. Şimdi adını söylemeyeyim, çok tanınmış bir sanatçı. Yanında bir kadın... Üstünde kıyafetler emaneten. Her şey meydanda. Yürüyün ulan, dedim. "Abi", dedi "yapma." Elime ayağıma sarıldı herif. "Çoluğum çocuğum

var. Rezil olurum. Halka mâl olmuş bir insanım ben" dedi. Baktık koskoca adam ağlamaklı oldu. İnsanız biz de. Eşek değiliz yani. İyi, dedik. Var, bas git. Aldık kadını eve. Anladın mı? Bir ay işimizi gördü.

Mahmut Halit'in sağ elindeki nişan yüzüğünü gördü.

- *Eeee, sen nişanlı değil misin?*

Yüzünde ablakça bir sırıtış belirdi.

- *Nişanlıyım. Eeee olacak o kadar.*
- *Nasıl yani?*
- *Erkek adamız. Elimizin kiri. Ne yapalım yani?*

Mahmut işi ilerletti.

- *Ama olur mu? Nişanlın aynı şeyi yapsa, sen ne yapardın?*

Halit'in yüzündeki sırıtış kayboldu. Çene kemikleri oynadı. Alnı kırıştı. Dudak kenarları aşağı sarktı, çenesi ileri çıktı. Sesini yükseltti.

- *O bana yapamaz.*

Önlerindeki, yanlarındaki yolcular dönüp Halit'e baktı.

Mahmut elini aşağı yukarı sallayarak *"sessiz ol"* demeye çalıştı. Halit'in köpek dişlerinin sivriliğini bu sırada fark etti.

- *Eeee, sen yapıyorsun da, o niye yapamıyor?*
- *Öldürürüm onu.*

Bu sırada otobüs durdu. Molaya daha vardı. Mahmut, pencereden dışarı baktığında, polis araçlarını gördü. Üst üste yutkundu. Otobüsün içine giren bir sivil polis:

- *Sayın yolcular. Hiçbiriniz yerinizden kalkmayın. Herkes, zorluk çıkarmadan polis arkadaşa kimliklerini versin. İşimizi zorlaştırmazsanız, en kısa sürede yola devam edeceksiniz,* dedi.

Resmi giysili bir polis, herkesin kimliklerini topladı. Yolcular arasında fısıldaşmalar başlamıştı.

- *Terörist arıyorlarmış.*
- *Evet, patlama olmuş galiba.*
- *Canlı bomba diyorlar.*
- *Yok canım öyle bir şey.*

Mahmut artık, Halit'in konuşmalarından hiçbir şey anlamıyordu. On beş dakika sonra sivil polis geldi. Mah-

mut'u işaret ederek muavinle fısıldaştılar. Hemen sonra aşağı inip bagajı açtılar. Mahmut'un yüzü kireç gibiydi. *"Ahhh! 13 numara, kara kedi... Anlamalıydım"* Bavullar birer birer çıkartılıyordu.

Sivil polis yeniden otobüse girdi. Elinde iki nüfus cüzdanı vardı. Mahmut'a dik dik baktı. Mahmut'un tüm kanı çekilmişti. Elleri buz gibiydi. Mahmut farkında değildi ama, onun arkasında oturan bir bayan bu sırada içinden şunları geçiriyordu:

- *Bu adamların her şeyden haberi olur.*

Onun hemen yanındaki kadın, bir şirkette muhasebe müdürüydü. Her ay şirket çalışanların küsüratlı ufak paralarını kendi hesabına aktarıyordu. Küçük miktardaki bu paraların varlığı yokluğu fark edilmiyordu çalışanlarca. Ancak iki yüz personelin küçük paraları bir araya gelince büyük para yapıyordu. Muhasebe müdürünün alnında boncuk boncuk terler birikmişti.

Muhasebe müdürünün paralelinde keçi sakallı, yaşlı bir adam oturuyordu. Üniversite hocasıydı. Yakında siyasete atılmayı düşünüyordu. Bunun için bazı gizli görüşme-

ler yapması gerekmişti. Ankara'ya geliş nedeni buydu. O da yerinde bir iki tedirgin kıpırdandı. Yanında oturan adama kaygıyla baktı. Hemen hemen aynı yaştaydılar. Bu esnaf kılıklı adamın yüzü de kaygı bulutlarıyla kaplanmıştı. Küçük çocuklara duyduğu ilginin bir gün başına böyle büyük bir iş açacağını düşünmemişti.

- *Recep- Selvinaz Kozakoğlu?*
- *....?*
- *Aşağı. Eşyalarınızı da beraberinizde getirin.*

Tüm yolcular, bu karı kocaya bakıyordu. Beş dakika sonra kimlikler dağıtıldı. Otobüs hareket etti. Halit, muavini yakaladı.

- *Ne yapmış bunlar?*
- *Abi duvarı delip kuyumcu soymuşlar. Kamerada görüntülenmişler. Bavulları altın doluydu.*
- *Yaaa?*
- *Yaaaa!*

Halit, Mahmut'a döndü.

- *Görüyor musun? Kimin ne olduğu belli olmuyor.*
- *Çok doğru.*

PEHLİVAN (*)

Adana

"Ben Adana'da doğdum. Çocukluğumda kızgın sıcaklarını anımsıyorum. Resmi daireler öğleden sonra tatile girerdi. Buzdolabı kimsede tabii bizde de yoktu. Dahası buz satıcılarında da... Babam ortasından sicimle bağlı iki kiloluk buz kalıplarıyla eve gelirdi. Annem önce buzun üzerindeki talaşları yıkar, sonra birkaç kat havluya sarıp kaldırırdı. Sonradan buzların çabuk erimesini istemeyen buzcunun buzları talaşların içinde saklamasının hikmetini anladım.

Belleğimde yer eden eşekli zerzevat satıcılarının mahalle aralarındaki bağırtılarıdır: "banadura**, dolmalık doğramalık balcan***, arapoğlu üzüm..."

---

* *Babam İlhami Yücel Aydın'ın anı defterinden esinlenilerek yazılmıştır.*

** *Banadura: Domates*

****Balcan: Patlıcan*

Sıtma Savaş Kurumu'nun kininle sıtmayla savaşını, trahoma yakalanmış çok sayıda küçük çocuğu hiç unutamadım.

Babam, pazar günleri elimden tutarak kimileyin at yarışlarına, kimileyin stadyumda yapılan karakucak güreşlerine götürürdü. Ben en çok bu güreşleri severdim. O zamanlar Adana'nın iki meşhur güreşçisi vardı: Dişi Çürük Süleyman ve Zanapalı Hanefi. Şike nedir bilmezdik. Kimileyin Süleyman, kimileyin Hanefi pehlivan galip gelirlerdi.

Kırıkkale

Babam, liseyi ikincilikle bitirmemin ödülü olarak o yaz beni Kırıkkale'ye gönderdi. Dayım İhsan Bey, Makine Kimya Kurumu'nda önemli bir bürokrattı. İstasyonun arkasındaki lojmanlarda oturuyorlardı. Günlerim çok güzel geçiyordu. Caddede çaput topla futbol oynamak en büyük Zevklerimizdendi. Dayı oğullarıyla özellikle Hayati'yle çok iyi anlaşıyorduk.

Hiç unutmuyorum. Bir gün tellalın sesiyle uyandık.

"Ey ahali, bu pazar Uşaklı Şükrü Pehlivan ile Çorumlu İsmail güreş tutacaklardır. Bütün Kırıkkaleliler bu güreşe davetlidir." Tellalın arkasından da bir sürü çocuk gülüşe oynaşa ilerliyordu.

Dayıma bizi güreşe götürmesi için Hayati'yle çok yalvardık. Sonunda o da razı oldu. Güreş stadyumda gece saat 20.30'da yapılacaktı. Davullar, zurnalar şehrin havasını değiştirmişti.

Güreşin yapılacağı gece hep beraber stadyuma gittik. Şeref tribününün hemen önüne minder serilmişti. Pehlivanlar köşelerinde dinleniyorlardı. Şükrü pehlivan iki metre boyunda bir insan azmanıydı. İsmail pehlivansa biraz kısa ve tıknazcaydı.

Güreş başladı. Mücadele çetindi. Pehlivanlar hünerlerini göstermeye başladılar. Bir ara Çorumlu hafifçe açık düştü. Şükrü pehlivan güreşi bırakarak galibiyet temennası çakmaya başladı. Ortalık karıştı. Hakemler araya girdi. Çorumlu *"Yenilmedim"* diye bağırıyor, Şükrü pehlivan da *"Göbeği yıldız gördü. Ben galibim"* diye haykırıyordu. Ortalık karıştı. Sonra neler oldu hatırlamıyorum.

Chicago (Illinois)

Sadık, Emin ve ben, üç arkadaş, uçaktan sabahın ilk saatlerinde indik. Bizi Sadık'ın dev gibi bir arkadaşı karşıladı. Tanıştık. Adı Şükrü'ymüş. Uzun yıllar geçtiği halde Şükrü ismindeki bu arkadaş bana yabancı gelmiyordu. Bir ara, *"Ülkemde beni Uşaklı Şükrü Pehlivan diye tanırlar"* deyince hemen Kırıkkale olayını anımsadım. Ama o olayı anlatmak kabalığında bulunmadım.

Bizi Chicago Havaalanı'ndan yeni açılan ekspres yoldan, arabasıyla şehrin merkezine götürdü. Otelimize yerleştik. Şükrü pehlivan bir an bizi bırakmadı. Yirmi yıldır Amerika'da yaşıyormuş. Pankreas güreşçisi olmuş. Mali durumu çok iyiymiş. Vatan hasreti çekerken Türkçe konuşan birilerini bulması, onun dilini çözmüştü. Durmadan konuşuyordu. Bize Amerikan güreşinin inceliklerini anlatıyordu. Bana dönerek: *"Şu kolumu tut, hafifçe çevir"* dedi. Dediğini yaptım. Öyle bir bağırdı ki, sanki kolunu kırmıştım. Yüzü allak bullaktı. Çevredeki halk bize bakıyordu. Gülerek anlatmayı sürdürdü. Bunun için çok çalışmıştı. Televizyonlara da çıkıyormuş. Durmadan Türkiye'yi, akra-

balarını, ülkedeki değişmeleri soruyordu. Mesela *"renkli televizyon var mı?"* diyordu. Oysa o zaman renksizi bile yoktu.

O gece bizi lüks bir gazinoya davet etti. Ön taraflardan yer ayırtmak için telefon ediyordu. Telefondaki kişiye kaba bir İngilizce ile *"time is going up"*** diye bağırıyordu. Sonunda istediği oldu. Akşam saat 21.00'de koyu renk elbiselerimizi giydik. Şükrü'nün kocaman lüks Amerikan arabasına kurulduk. Gazinoya gittik, bize ayrılan orkestranın yanındaki masamıza oturduk. Kocaman bardaklarda biralarımız geldi. Şükrü ikinci birayı da içince hafif çakırkeyif olmuştu. Sıla hasreti duygulandırmıştı. Sesi davudî idi. Zaman epeyce ilerlemişti. *"Ben türkü söylemek istiyorum"* demez mi? Şaşırıp kaldık. Ayağa kalkıp orkestraya doğru yürüdü. Mikrofonu eline alıp dört yüz beş yüz kişinin oturduğu salona İngilizce söylemeye başladı:
"Ben Şükrü Pehlivan. Bazılarınız beni televizyondan tanır, bazılarınız da tanımaz. Tanımayanlar, vız gelir" dedi.

** **"Vakit geçiyor."

Biz donmuş kalmıştık. Şimdi kıyamet kopacak derken, kahkahadan, alkıştan ortalık inliyordu. Sonra döndü, orkestraya bir şeyler söyledi. Orkestra kendine göre bir şeyler çalıyordu. Ama Şükrü'nün söylediği türküyle ilgisi yoktu.

"Çek deveci develeri yokuşa aman, yar yar aman
Yar yar aman, yandım anam, yandım anam
Çek deveci develeri yokuşa aman yar yar aman...
Yar yar aman, yandım anam, yandım anam"

Dev bir vücut bariton sesiyle bu türküyü söylüyor, gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Ara sıra *"Ah Türkiyem ah"* diye sesleniyor, yine türküye devam ediyordu. Hepimizin gözleri buğulanmıştı.

Artık türkünün sözleri kulaklarımızda çınlıyordu.

Sanat Yaprağı Dergisi, Eylül 2010.

RAHMETLİ

Cenaze alayı imamın önünde dörderli beşerli kişiden on sıra olmuştu. İmamın önünde saf tutanlar yalnızca erkeklerdi. Kadınların kimi, başını öylesine bir eşarpla örtmüştü. Çenelerinin altındaki gevşek düğümden kaçıveren saçlar rüzgârla sağa sola savruluyordu. Kimisi de başını sıkı sıkıya bağlamış, baş örtüsünü omuzlarından aşağı sarkıtmıştı. Kalabalığın dört beş metre ilerisinde yan yana dizilmiş, ellerini açmış dua ediyorlardı. Genç imam cüppesinin getirdiği ağırlıkla yetmiş yaşında bir adam gibi konuşuyordu. Türkçe konuşmasına karşın, harflerin üstünde hemzeler, ötreler uçuşuyordu.

- *Ey cemaat! Zeynel babamızın sonsuz yolculuğa çıkmadan evvel sizden son bir isteği var. Siz sevdiklerinden çıkacağı yol için helallik istemektedir. Hakkınızı helâl ediyor musunuz?*

Topluluk hep bir ağızdan:

- *Helal olsun!*
- *Hakkınızı helâl ediyor musunuz?*
- *Helal olsun!*
- *Hakkınızı helâl ediyor musunuz?*
- *Helal olsun!*
- *Mekanı cennet olsun. Merhumun ruhuna el-Fatiha.*

Erkekler cenaze namazını kılarken, kimileri hareketleri doğru yapıp yapmadığını denetlemek için yan gözle yanındakini süzüyordu. Kimileri unuttuğu dualar yerine bildiklerini tekrar edip dururken kimileri de "uydur da inanma" diye içinden geçiriyordu. Fatiha'yı doğru okuyan da vardı elbette.

Havada büyük, açıklı koyulu bulutlar vardı. Dua eden, başı bağlı bir kadının yüzüne iri bir damla düştü. Kadın eliyle yüzünü yokladıktan sonra başım gökyüzüne kaldırdı. Bu sırada yanındakinin açık avcuna, berikinin saçma, imamın cüppesine... Sağnak yağış birden bastırmıştı. Kadınlar kendi aralarında konuşuyorlardı:

- *Ne mübarek adammış. Öldüğüne Mevlâm rahmet yağdırıyor.*
- *Yaa öyle. Nur içinde yatsın.*
- *Amin.*
- *Çok iyiydi. Çook.*
- *Toroslara çok kızardı.*
- *Bizim Çukurova'nın yağmur bulutlarını hep bu dağlar tutuyor, derdi.*
- *O kadar da yağmuru severdi ki...*

Son dualar biraz hızlıca okunup cenaze namazı bitirildi. İmam Efendi:

- Şimdi de Zeynel Babamızın defnedileceği Buruk mezarlığına gidiyoruz.

Kadınların çoğu, ölü evine yardıma gitmişlerdi. Cenaze arabasının arkasında Zeynel Baba'nın oğulları, gelinleri, torunlarından oluşan üç arabalık konvoy vardı. Mezarlığa geldiklerinde yağmur şiddetini arttırmıştı. Tabutu, üstü dikdörtgen plastik bir levhayla kapatılmış çardaktaki yükseltinin üstüne bıraktılar.

Akrabaları da tabutun çevresinde dizildiler. Yalnızca yağmurun, plastik levhaya damlarken çıkardığı tıpırtı duyuluyordu. Sessizliği, sarı çizmeler giymiş, esmer iki mezarlık işçisinin uyarısı bozdu.

- *Çukur hazır. Mevtayı getirebilirsiniz.*

Yağmur kesilmişti. Çardaktan aile mezarlığına giden yol 50 metre var yoktu. Ancak asfalta yoldan sapan bu patika çamur içindeydi. Bu nedenle yürüyüş güçtü. Yolun yarısını yürümüşlerdi ki, yağmur hafiften yine başladı. Zeynel Baba, oğullarının, torunlarının elleri üstünde defnedileceği yere taşındı. Mezarlığa baktıklarında bir de ne görsünler. Çukur su içindeydi. 15 kişilik akraba kümesi şaşkın bakıyordu.

İşçi Hamza:

- *Kovayı getir şuradan.*
- *Tamam. Sen kürekle çıkartmaya başla.*

Zeynel Baba'nın büyük oğlu Şakir, işçilerden birine:

- *Ne kadar sürer bu iş?* diye sordu.

- *Abi,* dedi Hamza, *en az on on beş dakikamızı alır.*

Şakir:

- *Çardağa gidip bekleyelim en iyisi*, dedi. *Islanmayalım daha fazla.*

15 kişilik küme, iri bir ekmek parçasını taşıyan karıncalar gibi tabutla döndüler.

Bekleyiş yeniden başladı. Az sonra yağmur kesildi.

- *Allah'tan yağmur kesildi*, dedi ortanca oğlan Batu.
- *Yaaa,* diye yanıtladı küçük oğlan Hamdi. Bir yandan da sağ omzunu ovalıyordu.

Aradan 25 dakika geçmişti. Hamza bu kez, uzaktan bir el işareti vermekle yetindi. Kalabalık tabutu yüklenip yola koyuldu. Mezarlığa on on beş metre kala, yeniden bir sağanak başladı. Tabutu taşıyanlar acele etse de, mezarlığa vardıklarında çukur yarı yarıya suyla dolmuştu. Yağmur dinmiyor, çukurdaki su seviyesi artıyordu. Hamza, bir eliyle ıslak bir kirpiye

dönmüş saçlarını sıvazlarken, diğer eliyle çukuru gösteriyordu. Sıkıntıyla:

- *Çardağa geçseniz*, dedi. *Daha az ıslanırsınız. Biz suyu boşaltalım.*

Kalabalık tabutla dönerken iki işçi kovayla suyu boşaltıyorlardı. İnsanların yüzünde huzursuzlukla karışık bir sıkıntı belirmişti. Şimdiki sessizliğin nedeni, yakınlarındaki bir kişiyi yitirmekten çok, bu yükten bir türlü kurtulamamalarıydı. Sessizliği Hamdi bozdu. Sıtkı'ya:

- *Yer değiştirelim,* dedi. *Omzum koptu. Ben öteki tarafa geçeyim.*
- *Tamam,* dedi Sıtkı. *Mübareğin son zamanlarda iştahı bayağı açılmıştı. Benim de kolum koptu ne yalan söyleyeyim.*

Şakir, kaşe paltosunun kolunu sıvazlayarak saate bakarken, oğlu Keramettin annesinden gece gideceği sinema için izin kopartma peşindeydi. Yağmur kesilmişti. Hamza'nın uzaktan görünüp el etmesi on beş dakika sürdü. Tabut, defnedileceği yere son hız taşınırken yağmur yeniden başladı. Batu yüzünü göğe kaldırdı.

- *Biri bizimle dalga mı geçiyor?*
- *Tövbe tövbe!*

Sıkıntılı, yorgun, aç, üşümüş kalabalığın artık tabut taşıyacak hali kalmamıştı. Bu sıkıntılı sessizliği büyük oğlan Şakir bozdu.

- *Rahmetli,* dedi *Marmaris'e bizim yazlığa geldiğinde denizden çıkmazdı.*
- *Öyle,* dedi Şakir'in annesi Şerife Hanım.
- *İlahi takdir*, diye sürdürdü konuşmasını Şakir. *Yine suya girmek istiyor.*

Kalabalığın yüzü aydınlandı. Bir başkası:

- *Yaa,* dedi. *Rahmetli yüzmeyi de severdi.*
- *Öyle öyle! Çok severdi.*

Şerife hanımın aklı pek yatmasa da sesi çıkmadı. Ne de olsa artık ailesi yalnızca onlardı. Yarı yarıya suyla dolmuş çukura Zeynel efendinin kefenlenmiş bedenini bıraktılar. Tahtaları dizip üstünü çamurla kapattılar.

Sanat Yaprağı Dergisi, Kasım 2009

İÇİNDEKİLER

Bilinçli Tüketici, 5
Bitirim Kart, 13
Cevher, 21
Dedikodu, 28
F Sorunu, 34
Gözde İnsan, 45
İlham Perileri, 52
Keriz Kim, 71
Önemli Sanık, 82
Protosto, 89
Savunma, 98
Bakıcı, 106
Bip, 115
Bürokratizm, 123
Çatırtı, 131
Duygusal İnsan, 139
Fal, 148
İki Kapı, 154
İzdiham, 175
Korku, 184
Pehlivan, 193
Rahmetli, 199
İçindekiler, 206

GERÇEK SANAT YAYINLARI'NIN

ŞİİR DİZİSİNDE

Hasan İzzettin Dinamo / **Müştak Erenus** / Zihni T. Anadol / **Mehmed Kemal** / Nahit Ulvi Akgün / **Güngör Gençay** / Tamer Abuşoğlu / **Abdullah Rıza Ergüven** / Cafer yıldırım / **Kemal Bayram** / Tacim Çiçek / **Ruşen Hakkı** / Haydar Eroğlu / **İbrahim Eroğlu** / Kamil Aydemir / **Süleyman Şahin Tar** / İsmet Kemal Karadayı / Bedrettin Aykın / **Birdal Özuzan** / Yılmaz Yeşildağ / **Hasan Hüseyin Yalvaç / İbrahim Yıldız / Enver Atılgan** / Sennur Sezer / **Muazzez Menemencioğlu** / Şaban Akbaba / **İlhan Karaman** / Sıtkı Salih Gör / **Nursema Aksu** / Nezihi Gülcüoğlu / Fehmi Eruçar / **Hüseyin Dilmen** / Şemsettin Murat / **İdris Atmaca** / Hasan Akarsu / **Oya Uysal** / Metin İlkin / **Emine Erbaş** / Muzaffer Arabul / **Sabahattin Akman (Aden)** / Hüseyin Topçugil / **Adnan Durmaz** / Osman Bozkurt / **İclal Yapar** / Osman Baymak / **M. İrfan Benli** / Nejat Gacar / **Şener Aksu** / Müfit Gürgün / **Bülent Gürdal** / Ruhan Mavruk / **C. Hakkı** Zariç / Muammer Bilge / **Seyit Er** / Sadık Aytekin / **Karahan Yılmaz** / Güvenç Elman / **Melahat Babahk** / Nusret Karaca / **Mehmet Yılmaz Karaibrahimoğlu** / İsmail Delihasan / **Uğur Hacıhanefioğlu** / Aydın Hatipoğlu / **Bayram İnce** / Mehmet Sarı / **Sabahattin Yalkın** / Arzu K. Ayçiçek / **Nursen Karas** / Şener Özler / **Özer Dudu** / Ruhan Odabaşı/ **Mustafa Göksoy/** Servet Çolak

ÖYKÜ-ROMAN DİZİSİNDE

Hasan İzzettin Dinamo / **Abdullah Rıza Ergüven** / Füruzan Toprak / **Murat Tuncel** / Ahmet Sefa / **Adem Eryürük** / İsmet Kemal Karadayı / **Ruşen Hakkı** / Şakir Bilgin / **Zeynep Aliye** / Zafer Karalar / **Güngör Gençay** / Balaban / **Fehmi Eruçar** / Gülseren Engin / **Yılmaz Elmas** / İsmet Kür / **İnci Aydın**

OYUN DİZİSİNDE

Şükran Kurdakul / **Refik Erduran** / Güngör Dilmen / **Orhan Asena** / Tuncer Cücenoğlu / **Haşmet Zeybek** / Mahmut Türkman / **Ümit Denizer** / Ferdi Merter / **Ülkü Ayvaz** / Cuma Boynukara / **Dinçer Sümer** / Bilgesu Erenus / **Yaşar Güner** / Murat Karasu / **Turgay Nar** / Cahit Atay / **Y. Kenan Işık** / Erman Canatan / **Erdoğan Akduman** / Taner Barlas / **Gülsüm Cengiz (Akyüz)**/ Adil Okay

"Türkçe bilmeyenler tarafından öykünün kanına girildiği son zamanlarda, İnci Aydın'ın öyküleri okurların yüzünü güldürecektir."

Ruşen Hakkı / Özgür Kocaeli - 2009

"Bana kalırsa, kitabına çok doğru bir ad koymuş İnci Aydın. Çünkü işlediği konular ya emek eksenli ya da düzenle çelişen olay ya da kişiler. Yani birbirine yabancı olan ya da yabancılaşanların halleri, kendi atmosferi içinde irdeleniyor öykülerde. İnci Aydın'ın, geleneksel öykü anlatımını da kullanmasına karşın, sürekli bir arayış içinde olduğu, uyguladıklarında da başarıya ulaştığı görülüyor. Dahası, ayrıntıları es geçmediği, içeriğe uygun biçimi yakaladığı için de kazanımlarını öykülerle doğru bir noktada buluşturuyor."

Güngör Gençay - 2007

"Edebiyat eseri üreten yazarın, "neyi" anlattığı/anlatacağı ve "nasıl" anlattığı/anlatacağı sorunu edebiyatın bir iç meselesi gibi görülse de bu, hem yazarın duruşunu hem de dönemin sanat anlayışını belirlemesi bakımından önemlidir. Yol öykülerini bu noktayı dikkate alarak okursak İnci Aydın bir 'taraf'tır diyebiliriz."

Hasan Öztürk - Mayıs - Haziran / 2008

ISBN 978-975-360-244-0

